

สถานการณ์แรงงานไตรมาส 3 ปี 2549

(กรกฎาคม - กันยายน 2549)

สถานการณ์แรงงานไตรมาส 3 ปี 2549 (กรกฎาคม - กันยายน 2549)

ปีที่ 2 ฉบับที่ 3

ISSN 1905-6907

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงาน

เศรษฐกิจพอเพียง

“...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอน

ต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อน

โดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา

เมื่อได้พื้นฐานมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว

จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้น

โดยลำดับต่อไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ

ยกเศรษฐกิจขึ้นให้รวดเร็วแต่ประการเดียว

โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและของประชาชน

โดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่าง ๆ ขึ้น

ซึ่งอาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ในที่สุด...”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง “เศรษฐกิจพอเพียง”
พระราชทานแก่นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ 18 กรกฎาคม 2517

คำนำ

กระทรวงแรงงานได้จัดทำรายงานสถานการณ์แรงงานขึ้น อันเป็นผลจากการลงนามใน คำรับรองการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวง แรงงาน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาขีดความสามารถในการดำเนินยุทธศาสตร์ด้านแรงงาน ตัวชี้วัดที่ 3.3 ร้อยละความสำเร็จของการนำเสนอรายงานภาวะแรงงานรายไตรมาสและประจำปี โดยมี วัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอข้อมูลด้านเศรษฐกิจและแรงงานที่สำคัญ ข้อมูลตัวชี้วัดภาวะแรงงาน รวมถึง ข่าวสาร บทความต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับด้านแรงงาน อาทิ กฎหมาย แรงงานไทยในต่างประเทศ เก็บข่าวมาฝาก ผลงานวิจัยที่น่าสนใจในคอลัมน์สารพันงานวิจัย เป็นต้น เพื่อมุ่งหวังเผยแพร่แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

รายงานสถานการณ์แรงงาน กำหนดจัดทำเป็นรายไตรมาส เริ่มตั้งแต่ไตรมาส 4 ปี 2548 คือเดือนตุลาคม – ธันวาคม 2548 เป็นต้นไป สำหรับฉบับนี้เป็นรายงานประจำไตรมาส 3 ปี 2549 ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2549 เพื่อให้รายงานสถานการณ์ แรงงาน สามารถเผยแพร่ได้ทันตามกำหนดเวลา กระทรวงแรงงานจึงได้ใช้ข้อมูลเบื้องต้นหรือข้อมูล ประเมินการของหน่วยงานต่าง ๆ มาประกอบการวิเคราะห์จัดทำรายงาน ทั้งนี้ กระทรวงแรงงาน ได้ เผยแพร่สถานการณ์แรงงานทุกไตรมาสที่จัดทำขึ้นใน Website ของกระทรวงแรงงาน ซึ่งท่านสามารถ ติดตามรายละเอียดสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้จาก Website www.mol.go.th

ข้อมูล และบทความที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นผลมาจาก ความร่วมมือในการสนับสนุนข้อมูลของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงาน ได้แก่ สำนักงาน ปลัดกระทรวงแรงงาน กรมการจัดหางาน กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และ สำนักงานประกันสังคม และหน่วยงานภายนอก อาทิ สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธนาคารแห่งประเทศไทย ฯลฯ ร่วมด้วย กระทรวงแรงงานจึง ขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมา ณ โอกาสนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั่วไป

(นายสุรินทร์ จิรวิชิต์)

รองปลัดกระทรวงแรงงาน รักษาการแทน

ปลัดกระทรวงแรงงาน

6 พฤศจิกายน 2549

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม	6
สถานการณ์แรงงาน	8
➤ กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน	8
➤ การส่งเสริมการมีงานทำ	15
♣ การจัดหางานในประเทศ	15
♣ ความต้องการแรงงานภาคเอกชน	21
♣ แรงงานต่างด้าว	23
♣ แรงงานไทยในต่างประเทศ	25
➤ การพัฒนาศักยภาพแรงงาน	28
➤ การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ	31
♣ การตรวจแรงงาน	31
♣ การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน	38
♣ การแรงงานสัมพันธ์	38
♣ การเลิกจ้างแรงงาน	41
♣ การสวัสดิการแรงงาน	42
➤ การประกันสังคม	43
ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน	46
ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ฉบับที่ 7	54
การพัฒนากฎหมายกระทรวงแรงงาน	57
สารพันงานวิจัย	62
สรุปผลการประชุมว่าด้วยการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายๆ	70
เปิดบ้าน .... เปิดใจ....เปิดรับความคิด.... สู่ก้าวใหม่ .....กระทรวงแรงงาน	74
เก็บข่าวมาฝาก... มารู้จักกับ FTA กันเถอะ	76
ตารางภาคผนวก	79

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจและแรงงาน ไตรมาส 3 ปี 2549 มีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจ

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระบุว่าเศรษฐกิจไทยในไตรมาสสองขยายตัวร้อยละ 4.9 ชะลอตัวจากร้อยละ 6.1 ในไตรมาสแรกของปี 2549 เนื่องจากอุปสงค์ภายในประเทศทั้งการใช้จ่ายและการลงทุนภาคเอกชนที่ชะลอตัวลงชัดเจน อันเนื่องจากผลกระทบของราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยที่ปรับเพิ่มขึ้นและปัญหาทางการเมือง โดยมีแรงสนับสนุนหลักของเศรษฐกิจในไตรมาส 2 มาจากการส่งออกที่ขยายตัวได้ดีต่อเนื่องตามราคาน้ำมัน ในขณะที่การนำเข้าชะลอตัวและมีการนำเข้าสินค้าคงคลังมาใช้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ในไตรมาสที่ 2 มีการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐที่เพิ่มขึ้น

สถานการณ์ด้านแรงงาน

ประชากรและกำลังแรงงาน ประชากรมีจำนวน 65.34 ล้านคน เป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 36.87 ล้านคน ผู้มีงานทำ 36.35 ล้านคน ผู้ว่างงาน 0.45 ล้านคน ผู้รอฤดูกาล 0.07 แสนคน

การมีงานทำ ผู้มีงานทำจำนวน 15.32 ล้านคน หรือร้อยละ 42.14 ทำงานในภาคเกษตร ผู้มีงานทำ จำนวน 21.03 ล้านคน หรือร้อยละ 57.86 ทำงานนอกภาคเกษตร โดยทำงานในสาขา การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซมยานยนต์

รถจักรยานยนต์มากที่สุด จำนวน 5.4 ล้านคน หรือร้อยละ 25.69 รองลงมาคือการผลิต จำนวน 5.31 ล้านคน หรือร้อยละ 25.23 และผู้มีส่วนทำส่วนใหญ่มีการศึกษาค่ากว่าประถมศึกษา จำนวน 12.43 ล้านคน หรือร้อยละ 34.20

การว่างงาน ผู้ว่างงานทั่วประเทศมีประมาณ 4.49 แสนคน หรือมีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.22 กรุงเทพมหานครมีอัตราการว่างงานสูงสุดคือร้อยละ 1.59 รองลงมาคือภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.38 1.17 และ 1.14 ตามลำดับ ภาคที่มีอัตราการว่างงานน้อยที่สุด คือภาคเหนือ มีอัตราร้อยละ 0.96 และระดับการศึกษาที่มีผู้ว่างงานสูงสุด คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 1.14 แสนคน หรือร้อยละ 25.23 ของผู้ว่างงานทั้งหมด

แรงงานนอกระบบ จากข้อมูลเบื้องต้นปี 2549 มีผู้ทำงานอยู่ในแรงงานนอกระบบจำนวน 21.8 ล้านคน หรือร้อยละ 61.5 โดยส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และจะทำงานในภาคเกษตร จำนวน 12.55 ล้านคน หรือร้อยละ 57.50 นอกภาคเกษตร 9.27 ล้านคน หรือร้อยละ 42.5 โดยอุตสาหกรรมที่มีแรงงานนอกระบบสูงสุดคือ การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จำนวน 3.72 ล้านคน หรือร้อยละ 39.70 รองลงมาคือโรงแรมและภัตตาคาร จำนวน 1.7 ล้านคน หรือร้อยละ 18.18 ส่วนอาชีพที่มีการทำงานนอกระบบสูงสุดคือ ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง จำนวน 11.37

ล้านคน หรือร้อยละ 52.10 สำหรับด้านการศึกษา แรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา จำนวน 9.75 ล้านคน หรือร้อยละ 44.69

ผู้สูงอายุ จากข้อมูลล่าสุดปี 2548 พบว่ามีผู้สูงอายุที่อยู่ในกำลังแรงงานประมาณ 2.6 ล้านคน หรือร้อยละ 38.8 ของผู้สูงอายุทั้งหมด โดยกลุ่มผู้สูงอายุที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรม จำนวน 1.7 ล้านคน หรือร้อยละ 65.2 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำทั้งหมดและอาชีพที่ทำส่วนใหญ่มีอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง จำนวน 1.52 ล้านคน หรือร้อยละ 58.57 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำทั้งหมด สำหรับการว่างงานของผู้สูงอายุในปี 2548 มีจำนวน 5,500 คน คิดเป็นร้อยละ 0.1 ของผู้สูงอายุทั้งหมด

การบริการจัดหางานในประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน) ปี 2549 นายจ้าง/สถานประกอบการได้แจ้งตำแหน่งงานว่างจำนวน 136,434 อัตรา โดยมีผู้สมัครงาน 93,671 คน ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่จะกระจุกตัวในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และภาคกลางถึงร้อยละ 36.54 (49,848 อัตรา) และร้อยละ 35.88 (48,951 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด และการบรรจุนานจะมีอัตราบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างร้อยละ 32.57 ซึ่งภาคที่มีการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือภาคเหนือ ร้อยละ 96.54 ส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาที่ต้องการสูงสุดคือ ปวช. – ปวส./อนุปริญญา มีความต้องการร้อยละ 38.03 (51,892 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรี ร้อยละ 32.11 (43,803 อัตรา)

และร้อยละ 16.17 (22,058 อัตรา) ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่มีการบรรจุนานมากที่สุด คือ อาชีพงานพื้นฐานต่าง ๆ ร้อยละ 36.34 (16,147 คน) และอุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุด คือ การผลิต ร้อยละ 39.01 (53,218 อัตรา)

การจ้างงานภาคเอกชน กรมการจัดหางานได้รวบรวมความต้องการแรงงานภาคเอกชนจากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับ ได้แก่ กรุงเทพธุรกิจ ไทยโพสต์ มติชน วัฏจักร ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครด่วน พบว่าในช่วงไตรมาสที่ 3/2549 มีสถานประกอบการจำนวน 853 แห่ง แจ้งความต้องการแรงงาน 10,879 อัตรา อาชีพที่ต้องการแรงงานสูงสุดคือ ช่างเทคนิค และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2,280 อัตรา หรือร้อยละ 20.96 ส่วนอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมการผลิต จำนวน 3,225 อัตรา หรือร้อยละ 29.64 และมีความต้องการแรงงานในระดับปริญญาตรีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 5,037 อัตรา หรือร้อยละ 46.30

แรงงานต่างด้าว ที่เข้าเมืองโดยถูกต้องตามกฎหมายและได้รับอนุญาตให้ทำงาน ข้อมูลเดือนกันยายน 2549 มีจำนวน 162,209 คน แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่เป็นประเภทชั่วคราว จำนวน 78,688 คน รองลงมาคือ แรงงานต่างด้าวประเภทมาตรา 12 (ยกเว้นมติ ครม.) จำนวน 43,773 คน ประเภทส่งเสริมการลงทุน จำนวน 25,325 คน และประเภทตลอดชีพ 14,423 คน ตามลำดับ โดยแรงงานต่างด้าวสัญชาติญี่ปุ่นมีมากที่สุด จำนวน 22,277 คน หรือร้อยละ 15.07 (ยกเว้นประเภทตลอดชีพ)

สำหรับแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี เป็นแรงงานที่ได้รับอนุญาตให้มาทำงานเป็นการชั่วคราว 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว เขมร เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 720,996 คน ซึ่งจำแนกออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตามมติ ครม. 16 พฤษภาคม 2549 มีจำนวน 460,014 คน 2) แรงงานต่างด้าวที่อนุญาตทำงานตามมติ ครม. 20 ธันวาคม 2548 และ 16 พฤษภาคม 2549 จำนวน 208,562 คน 3) แรงงานต่างด้าวที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติและได้รับวีซ่าพร้อมใบอนุญาต จำนวน 49,214 คน 4) แรงงานต่างด้าวจากประเทศลาว กัมพูชา ที่เข้ามาทำงานโดยกฎหมาย MOU จำนวน 3,206 คน

แรงงานไทยในต่างประเทศ ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2549 มีผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศจำนวน 53,035 คน โดยแรงงานที่ทำงานในต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและเป็นแรงงานระดับไร้ฝีมือ ส่วนวิธีการเดินทางพบว่าไปโดยบริษัทจัดหางานส่งมีมากที่สุด จำนวน 19,803 คน หรือร้อยละ 48.24 และไปโดยวิธี Re-Entry มีจำนวน 12,298 คน หรือร้อยละ 29.96 และ ส่วนภูมิภาคที่แรงงานไทยไปทำงาน ส่วนใหญ่จะกระจุกตัวในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ ไต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย และสาธารณรัฐเกาหลี จำนวน 28,875 คน หรือร้อยละ 70.34 ของแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด

การพัฒนาศักยภาพแรงงาน มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานจำนวน 1,700 คน โดยกลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุด คือ

ช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ช่างเครื่องกล จำนวน 462 คน หรือร้อยละ 87.18 รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ จำนวน 389 คน หรือร้อยละ 22.88

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2549 มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน จำนวน 25,980 คน โดยกลุ่มอาชีพที่ฝึกยกระดับฝีมือสูงสุด คือ กลุ่มธุรกิจและบริการ จำนวน 12,120 คน หรือร้อยละ 46.65 รองลงมา คือ กลุ่มช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 5,778 คน หรือร้อยละ 22.24 มาตรฐานฝีมือแรงงานมีการทดสอบทั้งสิ้น 15,337 คน โดยกลุ่มอาชีพที่มีการทดสอบมากที่สุด คือ กลุ่มธุรกิจและบริการ จำนวน 4,451 คน หรือร้อยละ 29.02 รองลงมาคือช่างเครื่องกลและกลุ่มช่างไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์

การคุ้มครองแรงงาน จากการตรวจสถานประกอบการทั้งสิ้น 13,663 แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ จำนวน 586,229 คน ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็กต่ำกว่า 10 คน ร้อยละ 59.3 โดยสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 83.52 ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย

- สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 16.48 และสถานประกอบการขนาด 1 - 4 คน มีสัดส่วนการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมากที่สุด คือร้อยละ 30.12

- เรื่องที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายมากที่สุด คือ เรื่องข้อบังคับในการทำงานมีร้อยละ 45.91 รองลงมาคือ การจ่ายค่าจ้าง วันหยุด และค่าล่วงเวลาและค่าทำงาน และค่าจ้างขั้นต่ำ

- ประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมากที่สุด คือ อุตสาหกรรมขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 37.76 รองลงมาคือ การผลิต และโรงแรม ภัตตาคาร ร้อยละ 32.33 และ ร้อยละ 7.72 ตามลำดับ

การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน
มีการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 5,879 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจจำนวน 309,502 คน พบว่าสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยจำนวน 5,163 แห่ง หรือร้อยละ 82.82 ปฏิบัติไม่ถูกต้อง จำนวน 716 แห่ง หรือร้อยละ 12.18 โดยประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องมากที่สุด ได้แก่ ประเภทการทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน ร้อยละ 28.95 รองลงมาคือ การผลิต ร้อยละ 19.37 และการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา ร้อยละ 19.23 ตามลำดับ

การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2549 มีการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำนวน 53,487 คน โดยประเภทของความร้ายแรง พบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 39,580 คน หรือร้อยละ 74.0 รองลงมาเป็นผู้หยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 13,508 คน หรือร้อยละ 25.25 และสูญเสียอวัยวะจำนวน 186 คน หรือร้อยละ 0.35 ตามลำดับ

การเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงาน และข้อขัดแย้ง ในช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2549 มี

การแจ้งข้อเรียกร้อง 12 แห่ง 12 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 4,514 คน เป็นกิจการเอกชนทั้งหมด ร้อยละ 100.0 ส่วนหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ ในไตรมาสนี้ พบว่า ไม่มีการแจ้งข้อเรียกร้องใด ๆ และข้อเรียกร้องสามารถยุติได้โดยระบบทวิภาคี โดยตกลงกันได้ 2 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 468 คน โดยสามารถตกลงกันเองได้ทั้ง 2 แห่ง

สำหรับข้อพิพาทที่เกิดขึ้นมีจำนวน 8 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,973 คน โดยพนักงานประนอมข้อพิพาทแรงงานสามารถดำเนินการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาทแรงงานจนยุติได้จำนวน 7 แห่ง หรือร้อยละ 87.5 ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,235 คน และยังไม่ยุติจำนวน 1 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 738 คน

การเลิกจ้างแรงงาน มีสถานประกอบการที่เลิกกิจการ จำนวน 14,862 แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 125,121 คน ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก 1-9 คน โดยมีสัดส่วน ร้อยละ 88.78 (13,194 แห่ง) ลูกจ้างถูกเลิกจ้างจำนวน 25,332 คน หรือร้อยละ 20.25 ของจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด โดยประเภทกิจการที่มีการเลิกจ้างสูงสุด คือ ประเภทการค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะ จำนวน 2,178 แห่ง หรือร้อยละ 14.65 รองลงมาคือ ประเภทร้านสินค้าเบ็ดเตล็ด การค้าอื่น ๆ จำนวน 1,791 แห่ง หรือร้อยละ 12.05 และร้านขายอาหาร โรงแรม ห้องเช่า จำนวน 1,217 แห่ง หรือร้อยละ 8.19

การสวัสดิการ มีการส่งเสริมให้บริการด้านสวัสดิการแรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด 1,169 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 109,654 คน ดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์

เด็กเล็กศึกษาเขตสิทธิพระราชวิทยาลัยในพระบรม
ราชูปถัมภ์ 2 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดนครปฐม
และจังหวัดสมุทรปราการ มีบุตรหลานของผู้ใช้
แรงงานได้รับการพัฒนาเลี้ยงดูจำนวน 1,261 คน
การให้บริการเงินกู้กองทุนเพื่อผู้ใช้แรงงานใน
สถานประกอบการ 8 แห่ง ผู้ใช้แรงงานได้รับ
บริการ 23,473 คน ส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับ
สวัสดิการแรงงานให้แก่นายจ้าง ลูกจ้าง จำนวน
25 ครั้ง 1,250 คน และจัดการรณรงค์ 29
ครั้ง ผู้ใช้แรงงานได้รับประโยชน์ 14,440 คน

การประกันสังคม ข้อมูล ณ เดือน
กันยายน 2549 พบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้น
ทะเบียนประกันสังคม จำนวน 373,137 แห่ง
ผู้ประกันตนทั้งสิ้น 8,544,176 คน และมี
สถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคมที่เป็น

สถานพยาบาลของรัฐบาลจำนวน 269 แห่ง
ร้อยละ 9.84 และสถานพยาบาลเอกชน 2,464 แห่ง
ร้อยละ 90.16 ของสถานพยาบาลทั้งหมด

กองทุนประกันสังคม ข้อมูล ณ เดือน
กันยายน 2549 มีเงินกองทุน 417,639 ล้านบาท
จำนวนผู้ให้บริการมีจำนวน 1,187,049 คน
หรือร้อยละ 13.89 ของผู้ประกันตนทั้งหมด
ประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้
บริการสูงสุด ได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตร มีจำนวน
1,022,935 คน หรือร้อยละ 86.18 ของ
ผู้ให้บริการทั้งหมด สำหรับปริมาณการ
จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน พบว่า การจ่ายเงิน
กรณีเจ็บป่วยมีการจ่ายเงินสูงสุด ถึง 3,318.53
ล้านบาท หรือร้อยละ 49.89 ของเงิน
ประโยชน์ทดแทนที่จ่าย

ภาวะเศรษฐกิจโดยรวม

สรุปภาวะเศรษฐกิจไตรมาส 2/ 2549

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติระบุว่าเศรษฐกิจไทยในไตรมาสสองขยายตัวร้อยละ 4.9 ชะลอตัวลงจากร้อยละ 6.1 ในไตรมาสแรก เนื่องจากอุปสงค์ภายในประเทศทั้งการใช้จ่ายและการลงทุนภาคเอกชนที่ชะลอตัวลงชัดเจน อันเนื่องมาจากผลกระทบของราคาน้ำมันและอัตราดอกเบี้ยที่ปรับเพิ่มขึ้นและปัญหาทางการเมือง โดยแรงสนับสนุนหลักของเศรษฐกิจในไตรมาสสองมาจากการส่งออกที่ขยายตัวได้ดีต่อเนื่องตามราคาน้ำมัน ในขณะที่การนำเข้าชะลอตัวและมีการนำเข้าสินค้าคงคลังมาใช้เป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ในไตรมาสที่สองมีการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐที่เพิ่มขึ้น

โดยรวมเศรษฐกิจไทยในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2549 ขยายตัวร้อยละ 5.5 จากแรงขับเคลื่อนของการส่งออกสุทธิเป็นหลัก ส่วนอุปสงค์ภายในประเทศสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจได้น้อยลง

อุปสงค์รวมภายในประเทศขยายตัวช้าลงและมีการนำเข้าสินค้าคงคลังมาใช้เป็นมูลค่าสูงถึง 14,702 ล้านบาท ทำให้การนำเข้าและการผลิตชะลอตัวลง ในขณะที่การส่งออกสุทธิของสินค้าและบริการสนับสนุนเศรษฐกิจได้มากขึ้น

การใช้จ่ายครัวเรือนชะลอตัวลงจากไตรมาสแรกเล็กน้อยแต่การใช้จ่ายรัฐบาลกลับเพิ่มขึ้นในไตรมาสที่สองการบริโภคภาคเอกชนขยายตัวร้อยละ 3.7 ชะลอตัวลงจากร้อยละ 4.1 ในไตรมาสก่อน โดยที่การใช้จ่ายเพื่อสินค้าคงทนประเภทยานยนต์

อุปกรณ์และเครื่องใช้ถาวร การท่องเที่ยวภายในประเทศ สาธารณสุขและการบันเทิงต่างๆ ชะลอตัว เนื่องจากกำลังซื้อของประชาชนที่ลดลงจากผลกระทบของราคาน้ำมันและราคาสินค้าที่เพิ่มขึ้นและอัตราดอกเบี้ยที่ปรับตัวเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่ลดลงต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี รวมครึ่งปีการใช้จ่ายครัวเรือนเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.9 และการใช้จ่ายรัฐบาลเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.4 ในไตรมาสที่สอง จากที่ลดลงร้อยละ 0.9 ในไตรมาสแรก

การลงทุนรวมชะลอตัวโดยที่การลงทุนภาคเอกชนชะลอตัวมากแต่การลงทุนภาครัฐยังเพิ่มขึ้นในอัตราใกล้เคียงกับไตรมาสแรก

มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นมากโดยเป็นการเพิ่มขึ้นของปริมาณสินค้า ในขณะที่ราคาส่งออกชะลอตัว มูลค่าการส่งออกในรูปเงินดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.3 ในไตรมาสที่สองและร้อยละ 18.1 ในเดือนกรกฎาคม ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากภาวการณ์ค้าอิเล็กทรอนิกส์โลกที่ยังขยายตัวได้ดี ประกอบกับการปรับขึ้นของการส่งออกสินค้าเกษตร อันเนื่องมาจากราคาขางพาราที่ปรับเพิ่มขึ้นต่อเนื่องตามราคาขางสังเคราะห์ที่สูงขึ้นจากต้นทุนราคาน้ำมัน และความต้องการใช้ในอุตสาหกรรมยานยนต์ที่กำลังขยายตัวในประเทศจีน และอินเดีย

มูลค่าการนำเข้าชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง จากปริมาณนำเข้าที่ลดลง แม้ว่าราคานำเข้าโดยเฉลี่ยจะยังคงเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะราคาน้ำมัน ไตรมาสที่สองปริมาณการนำเข้าสินค้าลดลงร้อยละ 3.7 แต่ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.2 ทำให้มูลค่านำเข้าในรูปเงินดอลลาร์ สหรัฐ. เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2

ชะลอตัวลงจากร้อยละ 5.4 ในไตรมาสที่แล้ว โดยการนำเข้าสินค้าทุน และเชื้อเพลิงชะลอตัวลงมาก ในขณะที่การนำเข้าสินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูปลดลง เนื่องจาก (1) ฐานการนำเข้าในช่วงเดียวกันปีที่แล้วสูงจากการสะสมสินค้าคงคลัง เนื่องจากมีการคาดการณ์ว่าราคาสินค้าโภคภัณฑ์จะสูงขึ้นมาก (2) การลงทุนภาคเอกชนที่จะชะลอตัวลง อันเนื่องมาจากความเชื่อมั่นภาคธุรกิจเอกชนลดลง เนื่องจากความไม่แน่นอนของสถานการณ์ภายในประเทศและอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้น (3) การลงทุนก่อสร้างสนามบินสุวรรณภูมิแล้วเสร็จ ทำให้การนำเข้าสินค้าทุนชะลอตัวลงมาก และ (4) มาตรการบริหารจัดการการนำเข้าสินค้าที่มีปริมาณสูงและมีความผันผวนในปีที่แล้ว ได้แก่ น้ำมัน เหล็กและเหล็กกล้า และทองคำ ทำให้ปริมาณนำเข้าเหล็ก และปริมาณนำเข้าน้ำมันดิบลดลงอย่างชัดเจน โดยรวมในช่วงครึ่งแรกของปีการนำเข้าเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.2 โดยปริมาณลดลงร้อยละ 3.3 แต่ราคาเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.9

ดุลการค้าขาดดุล 1,705 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. ในไตรมาสที่สองเทียบกับการขาดดุล 224 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. ในไตรมาสที่แล้ว

ดุลบัญชีเดินสะพัดขาดดุล 1,153 ล้านดอลลาร์สหรัฐ. ในไตรมาสที่สองของปี จากดุลบริการบริการและเงินโอนที่เกินดุลเพียง 551 ล้านดอลลาร์ ซึ่งเป็นไปตามฤดูกาลปกติที่ยังไม่ถึงฤดูกาลท่องเที่ยว และเป็นช่วงที่มีการส่งกลับเงินปันผลและผลตอบแทนการลงทุนของผู้ประกอบการต่างประเทศ การเกินดุลบริการบริการและเงินโอนจึงไม่สามารถชดเชยการขาดดุลการค้าได้ทั้งหมด ดุลบัญชีเดินสะพัดจึงขาดดุลในไตรมาสที่สอง แต่รวมครึ่งปีดุลบัญชีเดินสะพัดเกินดุล 503 ล้านดอลลาร์สหรัฐ.

การผลิตชะลอตัวแต่เน้นว่าการขยายตัวยังอยู่ในเกณฑ์ดี ปริมาณการผลิตขยายตัวลงช้ากว่าอุปสงค์ในสินค้าและบริการรวม โดยที่สินค้าส่วนหนึ่งมาจากการใช้สินค้าคงคลัง

เสถียรภาพเศรษฐกิจในไตรมาสที่สองยังมีแรงกดดันจากสภาวะเงินเฟ้อสูงและบัญชีเดินสะพัดขาดดุล ในไตรมาสที่สองอัตราเงินเฟ้อทั่วไปเท่ากับร้อยละ 6.0 อัตราเงินเฟ้อพื้นฐานเท่ากับร้อยละ 2.8 เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว เนื่องจากต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นตามราคาน้ำมันถูกส่งผ่านไปยังราคาสินค้าและบริการได้มากขึ้น

ฐานะการคลังเกินดุลเงินสดร้อยละ 75,580.3 ล้านบาท ในไตรมาสสองของปีปฏิทิน 2549 ฐานะการคลังดีขึ้นเมื่อเทียบกับการเกินดุลเงินสด 9,170.7 ล้านบาท ในไตรมาสก่อน และการขาดดุลเงินสด 51,414.1 ล้านบาท ในปี 2548 ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2549 ถึงสิ้นไตรมาสที่สองของปีงบประมาณ (ต.ค. 2548 – มิ.ย. 2549) ดุลเงินสดกลับมาเกินดุลจำนวน 883.7 ล้านบาท โดยที่ในไตรมาสที่สองของปี 2549 รัฐบาลจัดเก็บรายได้รวม 455.5 พันล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.2 ขณะที่มีการเบิกจ่ายเงินงบประมาณจำนวน 288.6 พันล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 21.2 ของวงเงินงบประมาณ 1,360,000 ล้านบาทต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 24,166.1 ล้านบาท หรือประมาณร้อยละ 1.8 ทั้งนี้ สถานการณ์เบิกจ่ายตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ 2549 ถึงสิ้นสิงหาคม 2549 (ข้อมูล ณ 26 สิงหาคม 2549) มีการเบิกจ่ายงบประมาณจำนวน 1,116.9 พันล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 82 ของวงเงินงบประมาณ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาส 2 แถลงข่าว 4 กันยายน 2549)

สถานการณ์ แรงงาน

สถานการณ์แรงงานไตรมาส 3 ปี 2549
ช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2549 ขอนำเสนอ
ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ตามลำดับคือ

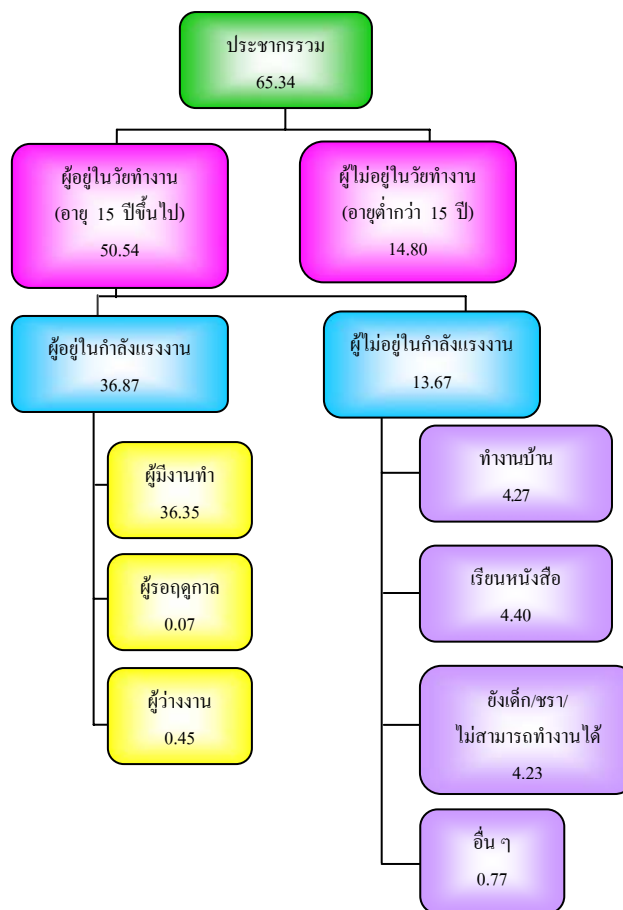
- 1) กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน
- 2) การส่งเสริมการมีงานทำ
- 3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน
- 4) การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ
- และ 5) การประกันสังคม

1) กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ดำเนินการ
สำรวจภาวะการทำงานของประชากร โดยในช่วง
เดือนกรกฎาคม - กันยายน 2549 สรุป
รายละเอียดได้ดังนี้ ประเทศไทยมีประชากรเฉลี่ย
ทั้งสิ้น 65.34 ล้านคน โดยสัดส่วนของประชากร
เพศชายมีน้อยกว่าเพศหญิงเล็กน้อย กล่าวคือ
เพศชาย มีจำนวน 32.08 ล้านคนคิดเป็นร้อยละ
49.09 ขณะที่ เพศหญิงมี 33.27 ล้านคน
คิดเป็นร้อยละ 50.91 ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากับไตรมาส
ที่แล้ว (รายละเอียดปรากฏตามตารางภาคผนวกที่ 1)
โดยประชากรทั้งหมดพบว่าเป็นผู้อยู่ในวัยทำงาน
หรืออายุ 15 ปีขึ้นไปมีจำนวน 50.54 ล้านคน
คิดเป็นร้อยละ 77.35 ขณะที่ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี
มี 14.80 ล้านคน (ร้อยละ 22.65)

แผนภูมิ 1 โครงสร้างประชากร ไตรมาส 3/2549

หน่วย : ล้านคน

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในกลุ่มผู้อยู่ในวัยทำงาน (ผู้มีอายุ 15 ปี
ขึ้นไป) จำนวน 50.54 ล้านคน พบว่าเป็นผู้อยู่
ในกำลังแรงงาน 36.87 ล้านคน โดยจำแนก
เป็นผู้มีงานทำ 36.35 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ
98.58 ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่
เป็นผู้ว่างงาน 0.45 แสนคน หรือร้อยละ 1.22
ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานและผู้รอฤดูกาลมีจำนวน
7 หมื่นคน (ร้อยละ 0.19) เมื่อเปรียบเทียบกับ

มีงานทำระหว่างเพศในไตรมาสนี้จะพบว่า เพศชายมีอัตราส่วนของการมีงานทำ หรืออัตราการจ้างงานใกล้เคียงเพศหญิง (คำนวณจากผู้มีงานทำ จำแนกเพศต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานจำแนกเพศ) กล่าวคือเพศชายมีอัตราร้อยละ 98.54 ขณะที่เพศหญิงมีร้อยละ 98.6 และเมื่อพิจารณาในภาพรวมจะพบว่าอัตราการมีงานทำ ซึ่งคำนวณจากสัดส่วนผู้มีงานทำต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 98.58 นั้นหมายความว่าผู้อยู่ในกำลังแรงงาน 100 คน จะมีงานทำประมาณ 98-99 คน ซึ่งอัตราการจ้างงานในภาพรวมไตรมาส มี สัดส่วนที่สูงกว่าไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 97.53 อย่างไรก็ตามเนื่องจากในช่วงปลาย ไตรมาสนี้ถึงต้นไตรมาสหน้า คือเดือนกันยายน – ตุลาคม ที่ผ่านมามีปริมาณน้ำฝนมีมาก ประกอบกับ เกิดภาวะน้ำท่วมใหญ่ในบริเวณภาคเหนือ และ โดยเฉพาะภาคกลาง จึงอาจส่งผลกระทบต่อ ภาวะการมีงานทำในไตรมาสต่อไป

ส่วนอัตรารว่างงานซึ่งคำนวณจากผู้ว่างงาน ต่อผู้อยู่ในกำลังแรงงานมีอัตรา 1.22 โดยชายจะมี อัตราการว่างงานสูงกว่าหญิงเล็กน้อย กล่าวคือ เพศชายร้อยละ 1.30 ขณะที่เพศหญิงร้อยละ 1.12 ทั้งนี้ อัตราการว่างงานในไตรมาสนี้ต่ำกว่า ไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรารว่างงานภาพรวมร้อยละ 1.67 เป็นเพราะไตรมาสนี้เป็นช่วงฤดูการเกษตร ต้องมีการจ้างแรงงานมากขึ้น โดยเฉพาะภาค การเกษตร ซึ่งได้จากการจ้างแรงงานฤดูกาล ในไตรมาส 3 นี้ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 0.19 ขณะที่ ไตรมาส 2 ปี 2549 มีร้อยละ 0.29 สำหรับ ตัวเลขในกลุ่มของผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน

ซึ่งมีจำนวน 13.67 ล้านคน พบว่าเป็นผู้เรียน หนังสือ ทำงานบ้าน และเด็ก คนชราที่ไม่สามารถ ทำงานได้ โดยมีสัดส่วน คือร้อยละ 4.39 4.27 และ 4.23 ตามลำดับ รายละเอียดตามตาราง 1

**ตาราง 1 ประชากรจำแนกตามเพศและสถานภาพ
แรงงาน ไตรมาส 3 ปี 2549**

หน่วย : ล้านคน

สถานภาพแรงงาน	ชาย	หญิง	รวม
ประชากรรวม	32.08	33.27	65.34
ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	24.52	26.02	50.54
ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	19.92	16.94	36.87
- ผู้มีงานทำ	19.64	16.71	36.35
- ผู้ว่างงาน	0.26	0.19	0.45
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	0.03	0.04	0.07
ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	4.59	9.08	13.67
- ทำงานบ้าน	0.15	4.12	4.27
- เรียนหนังสือ	3.08	2.31	4.39
- ยังเด็ก ขรา / ไม่สามารถ ทำงานได้	1.87	2.37	4.23
- อื่น ๆ	0.49	0.28	0.77
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	7.56	7.24	14.8
อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน	98.54	98.6	98.58
อัตรการว่างงาน	1.30	1.12	1.22

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ :

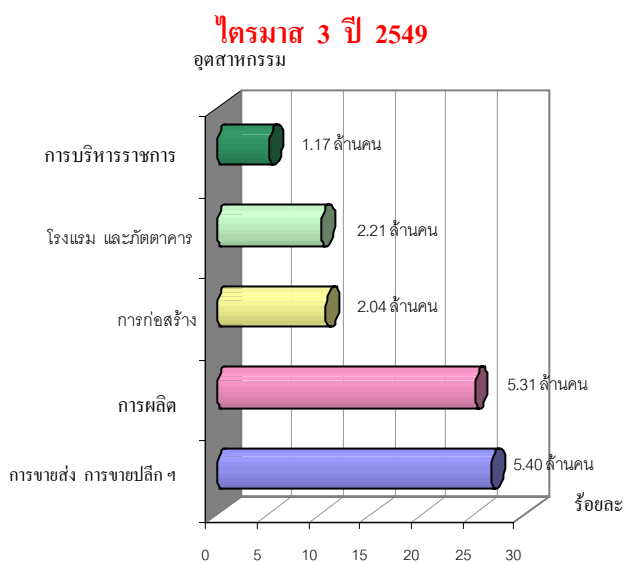
$$1. \text{อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงาน} = \frac{\text{ผู้มีงานทำ} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$$

$$2. \text{อัตรการว่างงาน} = \frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$$

สำหรับผู้มีงานทำ 36.34 ล้านคน พบว่า ทำงานในภาคเกษตรกรรม 15.32 ล้านคน คิดเป็น ร้อยละ 42.14 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ซึ่งมี จำนวนสูงกว่าไตรมาสที่ 2 ปี 2549 ส่วนผู้ทำงาน นอกภาคเกษตรกรรมมีจำนวน 21.03 ล้านคน (ร้อยละ 57.86 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) ลดลงจาก

ไตรมาสที่แล้วที่มีร้อยละ 61.41 เนื่องจากไตรมาสนี้เป็นฤดูกาลเพาะปลูกประกอบกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจที่ชะลอลง อันมีสาเหตุจากราคาน้ำมันตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ผู้ประกอบการต้องลดต้นทุนค่าใช้จ่ายลง โดยเฉพาะเรื่องแรงงานจึงส่งผลให้แรงงานจากนอกภาคเกษตรกรรมหรือภาคอุตสาหกรรม และแรงงานร่อดูกาลย้ายเข้าไปอยู่ในภาคเกษตรกรรมมากขึ้น โดยกลุ่มผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมจะทำงานในสาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ฯ มากที่สุด มี 5.4 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 25.69 ของผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมทั้งหมด รองลงมาคือการผลิต จำนวน 5.31 ล้านคน ร้อยละ 25.23 สาขาโรงแรมและภัตตาคาร 2.21 ล้านคน ร้อยละ 10.53 สาขาการก่อสร้าง 2.04 ล้านคน ร้อยละ 9.70 และสาขาการบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ 1.17 ล้านคน ร้อยละ 5.56 (ตารางภาคผนวก 2 และแผนภูมิ 2)

**แผนภูมิ 2 ผู้มีงานทำจำแนกตามประเภท
อุตสาหกรรมนอกภาคเกษตรกรรม 5 อันดับแรก**

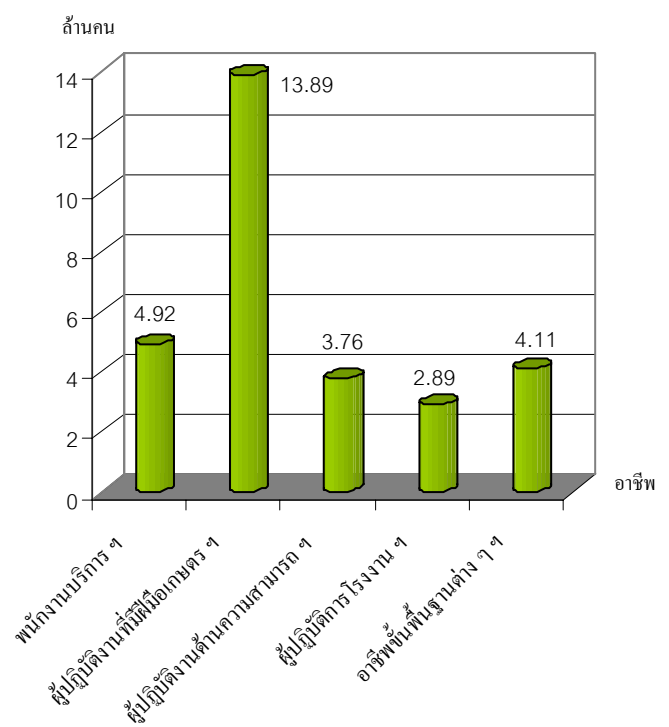

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

เมื่อพิจารณาผู้มีงานทำตามอาชีพในไตรมาส 3 ปี 2549 พบว่าอาชีพที่มีผู้ทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรกคือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและการประมง จำนวน 13.89 ล้านคน ร้อยละ 38.23 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 4.92 ล้านคน ร้อยละ 13.54 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและให้บริการ 4.11 ล้านคน ร้อยละ 11.31 4) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง 3.76 ล้านคน ร้อยละ 10.35 และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ 2.89 ล้านคน ร้อยละ 7.96 (รายละเอียดตามตารางภาคผนวกที่ 3 และแผนภูมิ 3)

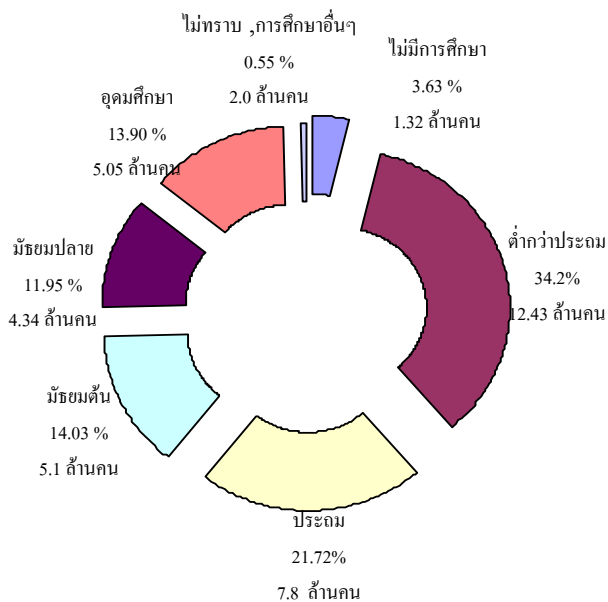
**แผนภูมิ 3 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพไตรมาส 3 ปี 2549
(5 อันดับแรก)**

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หากศึกษาถึงระดับการศึกษาของผู้มีงานพบว่า ผู้มีงานทำส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน 12.43 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 34.20 รองลงมาเป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้นและอุดมศึกษา คือมีจำนวน 7.89 ล้านคน (ร้อยละ 21.72) 5.10 ล้านคน (ร้อยละ 14.03) และ 5.05 ล้านคน (ร้อยละ 13.90) ตามลำดับ

แผนภูมิ 4 ผู้มีงานทำ จำแนกตามระดับการศึกษา ไตรมาส 3 ปี 2549

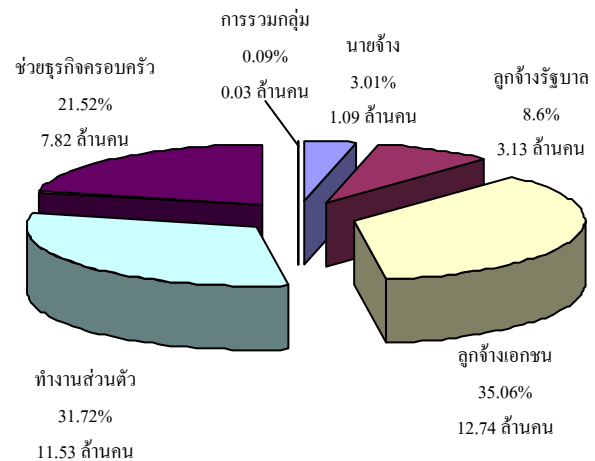

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในด้านสถานภาพการทำงานของผู้มีงานทำพบว่าส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างเอกชน กล่าวคือ ร้อยละ 35.06 (12.74 ล้านคน) เป็นลูกจ้างเอกชน รองลงมาทำงานส่วนตัว และช่วยธุรกิจครอบครัว มีอัตราร้อยละ 31.72 (11.53 ล้านคน) และร้อยละ 21.52 (7.82 ล้านคน) ตามลำดับ ส่วนผู้มีงานทำที่มีสถานภาพเป็นนายจ้างมีเพียง

ร้อยละ 3.01 (1.09 ล้านคน) นอกจากนี้ยังพบว่าการรวมกลุ่มมีร้อยละ 0.09 (0.03 ล้านคน)

แผนภูมิ 5 ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพการทำงาน ไตรมาส 3 ปี 2549

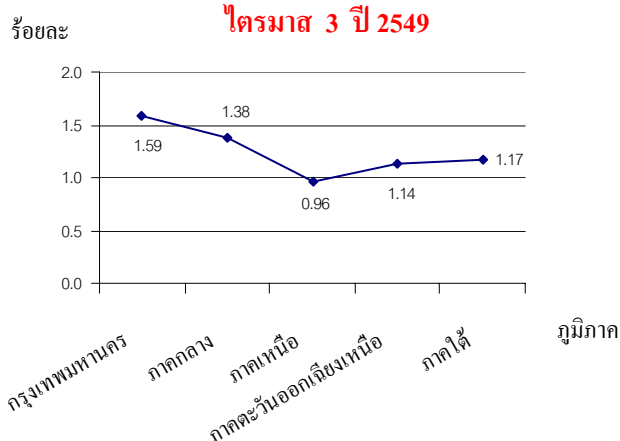

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ในประเด็นของผู้ว่างงาน พบว่าจำนวนผู้ว่างงานทั่วประเทศมีประมาณ 4.49 แสนคน โดยภูมิภาคที่มีจำนวนผู้ว่างงานสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ 1.36 แสนคน รองลงมาคือภาคกลางและภาคเหนือ ประมาณ 1.3 แสนคน และ 0.64 แสนคน ตามลำดับ ภูมิภาคที่มีผู้ว่างงานน้อยที่สุดคือ ภาคใต้ จำนวนประมาณ 5.72 หมื่นคน แต่เมื่อพิจารณาอัตราการว่างงานโดยการคำนวณจากจำนวนผู้ว่างงานต่อกำลังแรงงานปัจจุบันหรือผู้อยู่ในกำลังแรงงาน จะพบว่าอัตราการว่างงานภาพรวมของประเทศในไตรมาส 3 ปี 2549 มีอัตราร้อยละ 1.22 เป็นอัตราที่ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว ซึ่งมีอัตรา 1.67 และเมื่อพิจารณาสัดส่วนผู้ว่างงานแต่ละภูมิภาคต่อกำลังแรงงานในแต่ละภูมิภาค จะพบว่า ภูมิภาคที่มีอัตราการว่างงานสูงสุดได้แก่ กรุงเทพมหานคร มีอัตราว่างงานร้อยละ

1.59 รองลงมาคือภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือคืออัตรา 1.38 1.17 และ 1.14 ตามลำดับ ส่วนภาคที่มีอัตราว่างงานน้อยที่สุดในไตรมาสก็คือ ภาคเหนือมีอัตราร้อยละ 0.96 (แผนภูมิ 6) การที่อัตราการว่างงานของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 1.14) ลดลงจากไตรมาสที่แล้ว ที่มีอัตรา 1.73 เป็นผลจากไตรมาสที่ 3 เป็นช่วงฤดูการเพาะปลูก ประกอบกับความไม่มั่นใจในสถานะเศรษฐกิจ ปัญหาราคาน้ำมัน เหตุการณ์ก่อการร้ายใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงทำให้นักธุรกิจไม่กล้าลงทุน เกิดการชะลอการลงทุนโดยเฉพาะเรื่องของแรงงาน ทำให้แรงงานมีการเคลื่อนย้ายจากพื้นที่กรุงเทพมหานคร เข้าสู่ภาคการเกษตรในพื้นที่ภาคกลาง ภาคเหนือ และโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จึงทำให้แต่ละภูมิภาคมีอัตราการว่างงานลดลงจากไตรมาสที่ 2 และส่งผลให้อัตราการว่างงานในกรุงเทพมหานครเพิ่มสูงขึ้นกว่าภูมิภาคอื่น ๆ นั่นเอง

แผนภูมิ 6 อัตราว่างงานจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2549

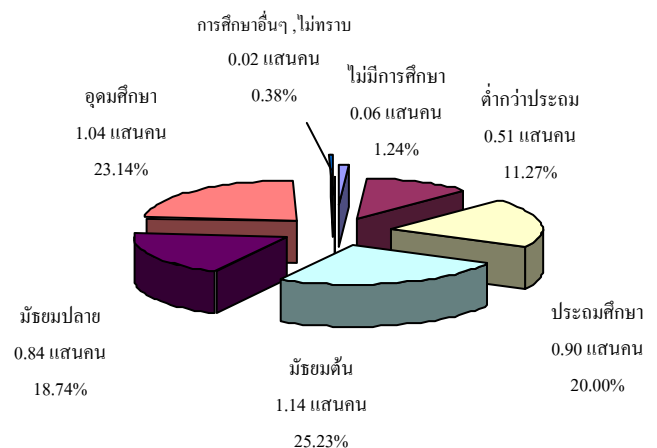

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

$$\text{อัตราว่างงาน} = \frac{\text{ผู้ว่างงาน} \times 100}{\text{ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน}}$$

นอกจากนี้ยังพบว่าระดับการศึกษาที่มีผู้ว่างงานสูงสุดในไตรมาสนี้คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีจำนวน 1.14 แสนคน คิดเป็นร้อยละ 25.23 ของผู้ว่างงานทั้งหมด รองลงมาคือระดับอุดมศึกษา 1.04 แสนคน (ร้อยละ 23.14 ของผู้ว่างงานทั้งหมด) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 0.84 แสนคน (ร้อยละ 18.74) และผู้ว่างงานที่ไม่มีการศึกษามีน้อยที่สุดคือ 0.6 หมื่นคน (ร้อยละ 1.24)

แผนภูมิ 7 ผู้ว่างงานและอัตราการว่างงานจำแนกตามระดับการศึกษาไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

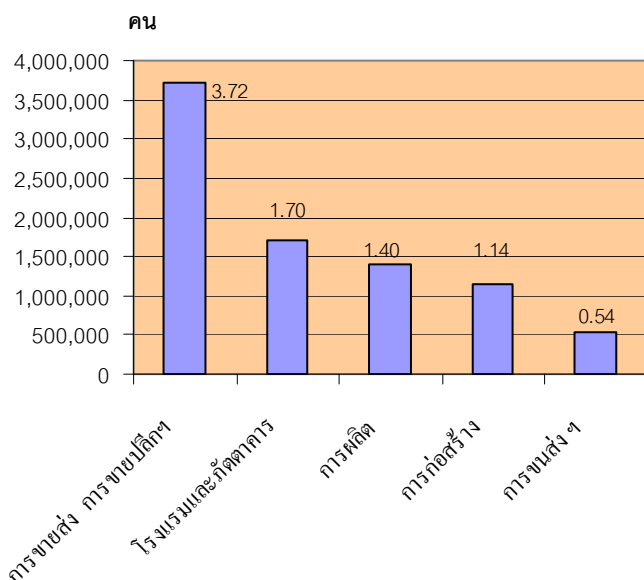
สำหรับแรงงานนอกระบบ ข้อมูลเบื้องต้นปี 2549 จากผลการศึกษาของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าปัจจุบันผู้มีงานทำอยู่ในแรงงานนอกระบบมีจำนวน 21.8 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 61.5 ของผู้มีงานทำทั้งหมด โดยภูมิภาคที่มีจำนวนผู้มีงานทำนอกระบบแรงงานมากที่สุด คือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 8.7 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 40.11 ของจำนวนแรงงานนอกระบบทั้งหมด รองลงมาคือภาคเหนือ 4.7 ล้านคน (ร้อยละ 21.54)

ทั้งนี้แรงงานนอกระบบเหล่านี้จะทำงานในภาคเกษตรเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือมีจำนวน 12.55 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 57.50 ขณะที่นอกภาคเกษตรมี 9.27 ล้านคน (ร้อยละ 42.5) ซึ่งกลุ่มนอกภาคเกษตรนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ฯ จำนวน 3.72 ล้านคน (ร้อยละ 39.70) 2) โรงแรมและภัตตาคาร 1.7 ล้านคน (ร้อยละ 18.18) 3) การผลิต 1.4 ล้านคน (ร้อยละ 14.95) 4) การก่อสร้าง 1.14 ล้านคน (ร้อยละ 12.20) และ 5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม จำนวน 0.54 ล้านคน (ร้อยละ 5.76) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวกที่ 5)

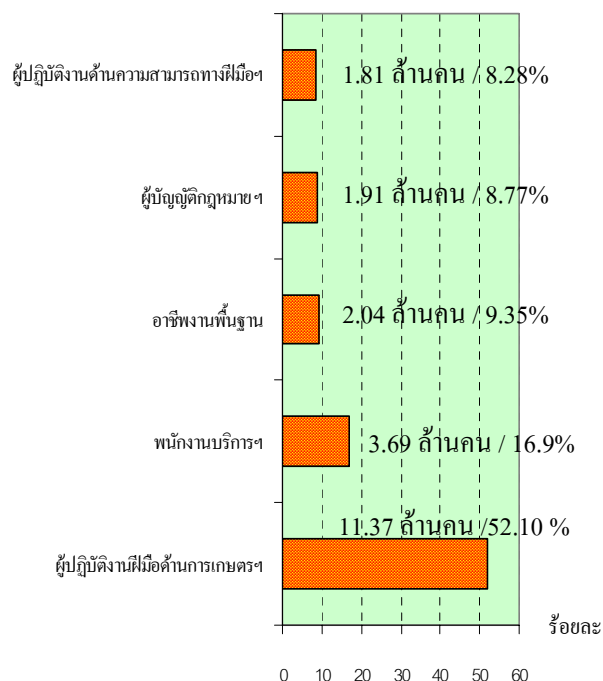
แผนภูมิ 8 ผู้ที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมนอกภาคเกษตร (5 อันดับแรก) ปี 2549*

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ
* ปี 2549 ข้อมูลเบื้องต้น

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ พบว่ามีงานทำในอาชีพต่าง ๆ สูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านเกษตรและประมง จำนวน 11.37 ล้านคน (ร้อยละ 52.10) 2) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด 3.69 ล้านคน (ร้อยละ 16.9) 3) อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ด้านการขายและบริการ 2.04 ล้านคน (ร้อยละ 9.35) 4) ผู้บัญญัติกฎหมาย ผู้จัดการ จำนวน 1.91 ล้านคน (ร้อยละ 8.77) และ 5) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง 1.81 ล้านคน (ร้อยละ 8.28)

แผนภูมิ 9 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอาชีพ ปี 2549*

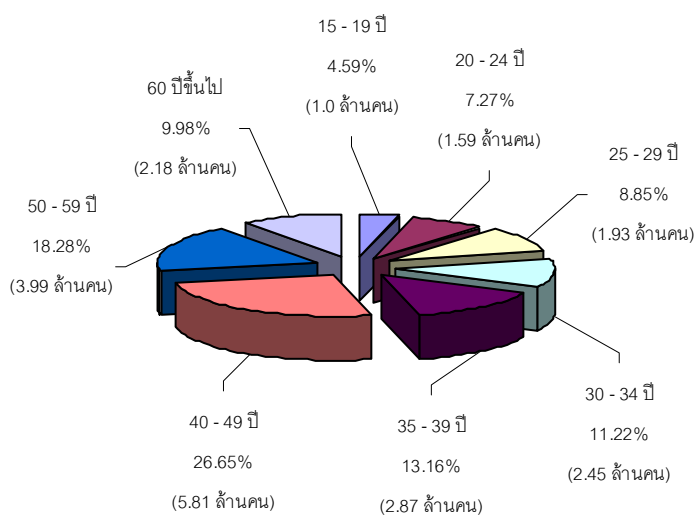

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ
* ข้อมูลเบื้องต้นปี 2549

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 40—49 ปี กล่าวคือ ผู้มีอายุ 40—49 ปี มีจำนวน 5.81 ล้านคน (ร้อยละ 26.65) รองลงมาคือผู้มีอายุ 50—59 ปี มีจำนวน 3.99 ล้านคน (ร้อยละ 18.28) และอายุ 35—39 ปี จำนวน 2.87 ล้านคน (ร้อยละ 13.16) ส่วนช่วงอายุ 15—19 ปี มีน้อยที่สุด 1.0 ล้านคน (ร้อยละ 4.59)

**แผนภูมิ 10 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
จำแนกตามอายุ ปี 2549***

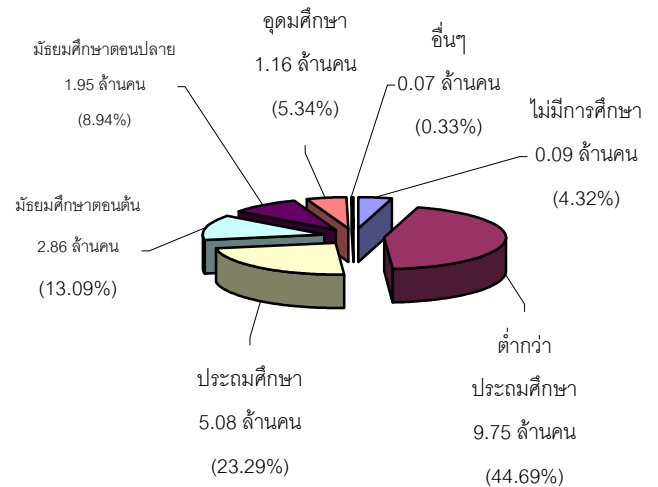

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูลเบื้องต้นปี 2549

สำหรับด้านการศึกษา พบว่าแรงงานนอกระบบส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับต่ำกว่าประถมศึกษา คือมีจำนวน 9.75 ล้านคน (ร้อยละ 44.69) รองลงมาคือระดับประถมศึกษา จำนวน 5.08 ล้านคน (ร้อยละ 23.29) และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 2.86 ล้านคน (ร้อยละ 13.09)

**แผนภูมิ 11 ผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ
จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2549***

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

* ข้อมูลเบื้องต้นปี 2549

สำหรับด้านการมีงานทำในกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งหมายถึงผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลล่าสุดในปี 2548 พบว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในกำลังแรงงานมีประมาณ 2.6 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 38.8 ของผู้สูงอายุทั้งหมด ขณะที่ผู้สูงอายุที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานมีประมาณ 4.1 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 61.2 ของผู้สูงอายุทั้งหมด โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ชรา ไม่สามารถทำงานได้มีร้อยละ 81.43 ของผู้สูงอายุที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ทั้งนี้ในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีงานทำหรืออยู่ในกำลังแรงงานส่วนใหญ่ทำงานในภาคเกษตรกรรมมีจำนวน 1.7 ล้านคน (ร้อยละ 65.2 ของผู้สูงอายุที่มีงานทำ) ส่วนผู้ทำงานนอกภาคเกษตรกรรมมี 0.9 ล้านคน (ร้อยละ 34.8) เมื่อพิจารณาด้านอาชีพพบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตรและประมง

มีจำนวน 1.52 ล้านคน (ร้อยละ 58.57 ของ ผู้สูงอายุที่มีงานทำทั้งหมด) รองลงมาเป็น พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและ ตลาด 0.31 ล้านคน (ร้อยละ 12.07) และหาก พิจารณาผู้สูงอายุที่มีงานทำตามสภาพการ ทำงาน พบว่าร้อยละ 60.3 (1.56 ล้านคน) เป็นผู้ประกอบธุรกิจส่วนตัว รองลงมาคือช่วย ธุรกิจครัวเรือน และเป็นลูกจ้างเอกชน โดยมี สัดส่วนร้อยละ 20.0 (0.52 ล้านคน) และร้อยละ 13.1 (0.34 ล้านคน) ตามลำดับ สำหรับการ ว่างงานของผู้สูงอายุในปี 2548 มีจำนวน 5,500 คน คิดเป็นร้อยละ 0.1 ของผู้สูงอายุ ทั้งหมด

ตาราง 2 จำนวนผู้สูงอายุ จำแนกตามเพศและ สถานภาพแรงงาน ปี 2548

หน่วย : พันคน

ข้อมูลผู้สูงอายุ	ชาย	หญิง	จำนวน รวม (คน)
ประชากรผู้สูงอายุ	3,013.2	3,706.5	6,719.7
1. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	1,535.5	1,068.9	2,604.4
ผู้มีงานทำ	1,529.2	1,062.3	2,591.5
1) ภาคเกษตรกรรม			1,690.4
2) นอกภาคเกษตรกรรม			901.0
ผู้ไม่มีงานทำ	3.7	1.8	5.5
ผู้รอฤดูกาล	2.5	4.9	7.4
2. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	1,477.8	2,637.5	4,115.3
1) ทำงานบ้าน	27.7	575.0	602.7
2) ขรา ไม่สามารถทำงานได้	1,323.7	2,027.2	3,350.9
3) อื่น ๆ	126.4	35.3	161.7

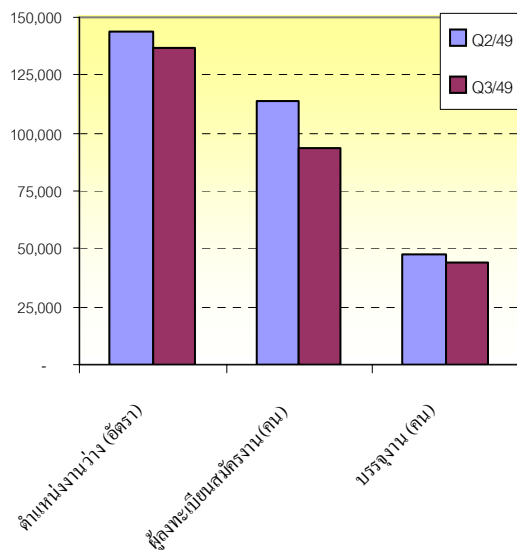
2) การส่งเสริมการมีงานทำ

2.1 การจัดหางานในประเทศ

ภารกิจการส่งเสริมให้ประชาชนมีงานทำ เป็นภารกิจหลักของกระทรวงแรงงาน ซึ่ง ดำเนินการโดยกรมการจัดหางาน การส่งเสริมการ มีงานทำในรูปแบบการจัดหางานมีทั้งการหางาน ในประเทศและต่างประเทศ โดยการจัดหางานใน ประเทศในช่วงไตรมาสที่ 3 (กรกฎาคม – กันยายน 2549) มีตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่าน กรมการจัดหางาน 136,434 อัตรา ซึ่งมีสัดส่วนที่ ลดลงร้อยละ 5.23 จากไตรมาสที่แล้ว ที่มีจำนวน ตำแหน่งงานว่าง 143,977 อัตรา ในส่วนของ ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน ไตรมาสนี้พบว่ามี 93,677 คน ลดลงร้อยละ 17.81 จากไตรมาสที่ แล้วที่มีจำนวน 113,974 คน ขณะที่ผู้ได้รับการ บรรจุงานในไตรมาสนี้มีจำนวน 44,439 คน ลดลงร้อยละ 6.87 จากไตรมาสที่ 2 ที่มี จำนวน 47,718 คน ทั้งนี้ การที่จำนวน ตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุ งานในไตรมาสนี้มีสัดส่วนที่ลดลง น่าจะมีสาเหตุ มาจากเป็นช่วงฤดูการเกษตร ประกอบกับ สถานการณ์ด้านการเมืองมีความสับสน อึมครึม รวมทั้งกรณีเหตุการณ์ก่อการร้ายใน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้ จึงส่งผลต่อการชะลอการ ขยายตัวทางเศรษฐกิจเพื่อรอดูความมั่นใจใน เหตุการณ์ต่าง ๆ ต่อการตัดสินใจลงทุน

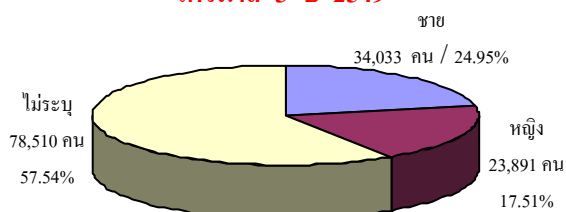
แผนภูมิ 12 เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง/การสมัครงาน/การบรรจุงาน ไตรมาส 2-3 ปี 2549

ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับตำแหน่งงานว่างไตรมาส 3 นี้ พบว่าเป็นชาย 34,033 อัตราคิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 24.95 ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด ขณะที่เพศหญิง มี 23,891 อัตรา (ร้อยละ 17.51) และไม่ระบุเพศ 78,510 อัตรา ร้อยละ 57.54 การที่ตำแหน่งงานว่างกว่าครึ่งไม่ได้ระบุเพศแสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการหรือนายจ้าง พิจารณาเห็นว่างานโดยทั่วไปไม่ว่าชายหรือหญิงก็สามารถทำได้เช่นกัน หรือไม่มีความแตกต่างในเรื่องเพศ ในอีกประการหนึ่งนายจ้างพิจารณาเห็นว่า การไม่ระบุจะมีผลดีในด้านโอกาสการคัดเลือกมากกว่าการระบุเพศ

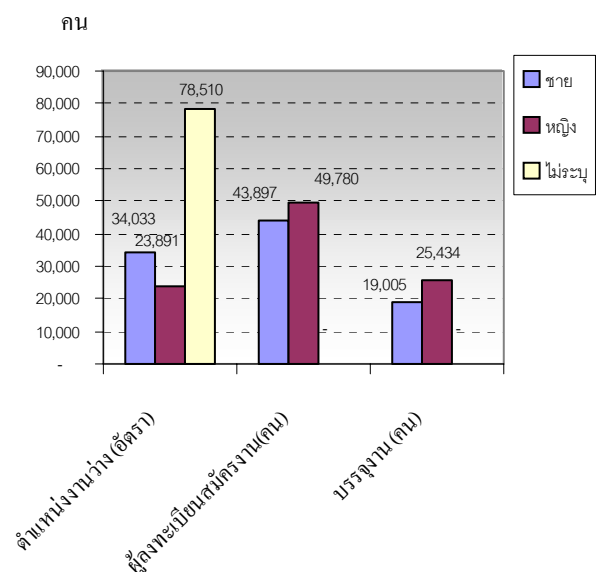
แผนภูมิ 13 ตำแหน่งงานว่างแยกตามเพศ ไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาถึงจำนวนผู้มาลงทะเบียนสมัครงานในไตรมาสที่พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 93,677 คน เป็นชาย 43,897 คน คิดเป็นร้อยละ 46.86 และเป็นหญิง 49,780 คน คิดเป็นร้อยละ 53.14 และการบรรจุงานมีผู้ได้รับการบรรจุให้ทำงานทั้งสิ้น 44,439 คน โดยสัดส่วนของเพศหญิงจะได้รับการบรรจุงานมากกว่าเพศชาย กล่าวคือผู้บรรจุงานที่เป็นเพศหญิงมีสัดส่วนร้อยละ 57.23 (25,434 คน) ขณะที่เพศชายมีร้อยละ 42.77 (19,005 คน) ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สอดคล้องกับจำนวนผู้สมัครงานที่มีเพศหญิงมากกว่าชาย

แผนภูมิ 14 ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน/ และการบรรจุงานจำแนกตามเพศ ไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบตามพื้นที่ จะพบว่าตำแหน่งงานว่างจะกระจุกตัวในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและภาคกลางซึ่งมีถึงร้อยละ 36.54 (49,848 อัตรา) และร้อยละ 35.88

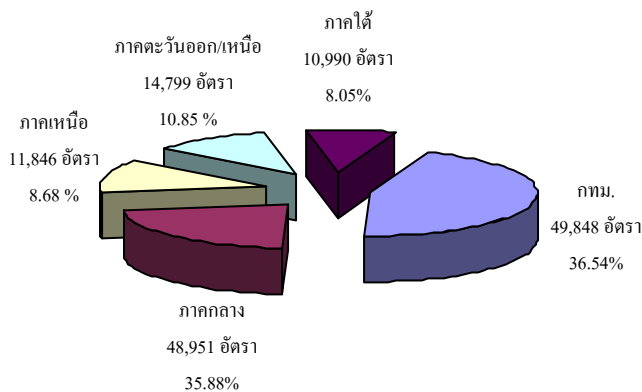

(48,951 อัตรา) ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด เนื่องจากสถานประกอบการส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ปริมณฑลรอบกรุงเทพฯ อาทิ สมุทรปราการ ปทุมธานี สมุทรสาคร พระนครศรีอยุธยา เป็นต้น รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 10.85 (14,799 อัตรา) และภาคเหนือร้อยละ 8.68 (11,846 อัตรา) น้อยที่สุดคือพื้นที่ภาคใต้ มีตำแหน่งงานว่าง ร้อยละ 8.05 (10,990 อัตรา)

แผนภูมิ 15 ตำแหน่งงานว่างจำแนกตามภูมิภาค

ไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : กรมการจัดหางาน

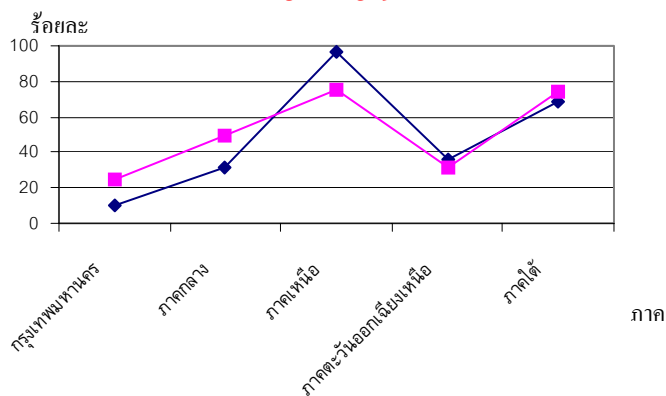
ในส่วนการสมัครงานไตรมาส 3 ปี 2549 ภูมิภาคที่มีการสมัครงานสูงสุดสอดคล้องกับตำแหน่งงานว่างคือ ภาคกลาง ร้อยละ 32.91 (30,829 คน) รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 22.12 (20,726 คน) น้อยที่สุดคือภาคใต้ ร้อยละ 10.77 (10,090 คน) สำหรับผลการบรรจุงาน มีการบรรจุงานในพื้นที่ภาคกลางสูงสุดคือร้อยละ 34.04 (15,126 คน) รองลงมาคือ ภาคเหนือร้อยละ 25.73 (11,436 คน) และภาคใต้ ร้อยละ 16.82 (7,474 คน) (รายละเอียดปรากฏในตารางภาคผนวก 6)

เมื่อคำนวณหาอัตราการบรรจุงานเปรียบเทียบกับตำแหน่งงานว่างไตรมาสนี้พบว่า มีอัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างภาพรวมร้อยละ 32.57 โดยภาคที่มีอัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่างสูงสุดคือ ภาคเหนือ ร้อยละ 96.54 รองลงมาคือภาคใต้ร้อยละ 68.01 ขณะที่กรุงเทพมหานครมีอัตราการบรรจุงาน ต่อตำแหน่งงานว่างต่ำสุดคือร้อยละ 10.31 หากเปรียบเทียบผู้ได้รับบรรจุงานกับผู้สมัครพบว่า ภาพรวมมีอัตราร้อยละ 47.44 โดยภาคเหนือมีอัตราการบรรจุงานเมื่อเทียบกับผู้สมัครงานสูงสุดคือร้อยละ 75.37 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับภาคใต้ที่มีร้อยละ 74.07 รองลงมาคือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอัตราร้อยละ 49.06 และ 31.22 ตามลำดับ

แผนภูมิ 16 อัตราการบรรจุงานเปรียบเทียบ

ตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงาน จำแนกตามภูมิภาค

ไตรมาส 3 ปี 2549

- ♦— อัตราการบรรจุงานเปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง
- อัตราการบรรจุงานเปรียบเทียบผู้สมัครงาน

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ :

1. อัตราการบรรจุงาน ต่อผู้สมัครงาน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุงาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$
2. อัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่าง = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจุงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$

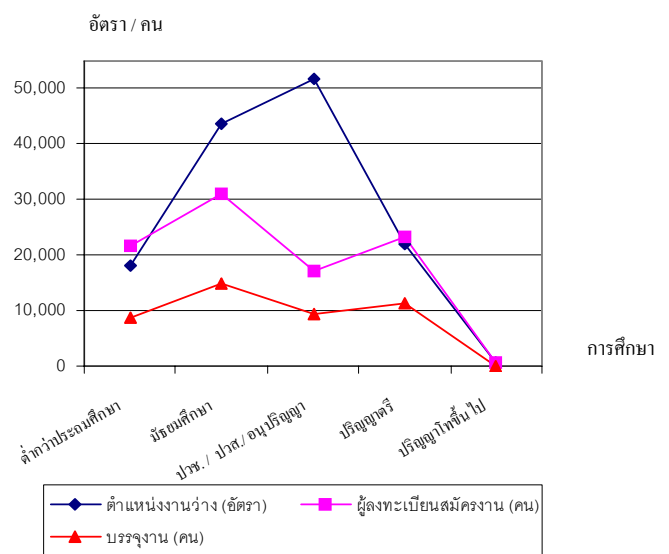

เมื่อพิจารณาตัวเลขสัดส่วนข้างต้นมีประเด็นที่น่าสนใจคือ อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างในภาคเหนือ มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 96.54 แสดงว่าสามารถบรรจุนานได้เกือบครบทุกอัตรา ซึ่งสัดส่วนดังกล่าวเป็นเพราะมีผู้ลงทะเบียนสมัครจำนวนมากกว่าตำแหน่งงานที่รองรับได้ถึง 3,327 คน จึงได้รับการบรรจุนานมาก ทั้งนี้ ประเด็นที่น่าพิจารณาคือ หากไม่สามารถหาตำแหน่งงานที่รองรับให้ผู้สมัครงานได้ทั้งหมด จะส่งผลต่อการเคลื่อนย้ายแรงงานสู่ภูมิภาคที่มีตำแหน่งงานว่างมากพอที่จะรองรับผู้สมัครงานได้ เช่น กรุงเทพฯ และภาคกลาง ทั้งนี้ ภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือก็จะมีลักษณะเช่นเดียวกับภาคเหนือดังกล่าวมา และหากพิจารณาอัตราการบรรจุนานต่อผู้สมัครงานข้างต้นจะพบว่าผู้สมัครงานได้รับการบรรจุนานในภาพรวม ยังไม่ถึงถึงหนึ่งของผู้สมัครงาน (48.44%) จึงอาจจะเป็นประเด็นที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของแรงงานที่ผลิตออกมายังไม่เป็นที่ต้องการของสถานประกอบการ ส่งผลให้ได้รับการบรรจุนานน้อย เหล่านี้เป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาในการผลิตคนเพื่อรองรับตลาดแรงงาน ได้ตามความต้องการของตลาดแรงงาน

ในส่วนตำแหน่งงานว่างตามระดับการศึกษาไตรมาสที่พบว่า ตำแหน่งงานว่างมากกว่าร้อยละ 80 เป็นตำแหน่งงานในระดับต่ำกว่าระดับปวช.-ปวส./อนุปริญญา ในตำแหน่งงานว่างระดับปริญญาโทขึ้นไปเป็นระดับที่มีความต้องการน้อยมาก โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่า ตำแหน่งงานว่างระดับที่ต้องการสูงสุดคือ ปวช./ปวส. อนุปริญญา มีความต้องการร้อยละ

38.03 (51,892 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรี โดยมีสัดส่วนร้อยละ 32.11 (43,803 อัตรา) และร้อยละ 16.17 (22,058 อัตรา) ตามลำดับ ตำแหน่งงานว่างระดับประถมศึกษาที่มีสัดส่วนร้อยละ 13.28 (18,114 อัตรา) สำหรับระดับปริญญาโทขึ้นไปมีสัดส่วนน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 0.41 (567 อัตรา) แสดงให้เห็นว่าขณะนี้ตลาดแรงงานมีความต้องการคนในระดับปริญญาโทน้อยมาก ขณะที่ผู้สมัครงานไตรมาสนี้ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสูงสุด ร้อยละ 33.26 (31,159 คน) รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรีจำนวน 23,358 คน (ร้อยละ 24.94) ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าคือร้อยละ 23.07 (21,614 คน) และผู้บรรจุนานระดับมัธยมศึกษาที่มีการบรรจุนานมากที่สุดจำนวน 14,768 คน (ร้อยละ 33.23) เมื่อเทียบกับระดับการศึกษาอื่นๆ รองลงมาเป็นระดับปริญญาตรี มีร้อยละ 25.72 (11,429 คน) และระดับปวช./ปวส./อนุปริญญา มีร้อยละ 21.4 (9,508 คน) (ตารางภาคผนวก 7)

แผนภูมิ 17 ตำแหน่งงานว่าง/ผู้สมัครงาน/บรรจุนาน จำแนกตามระดับการศึกษา ไตรมาส 3 ปี 2549

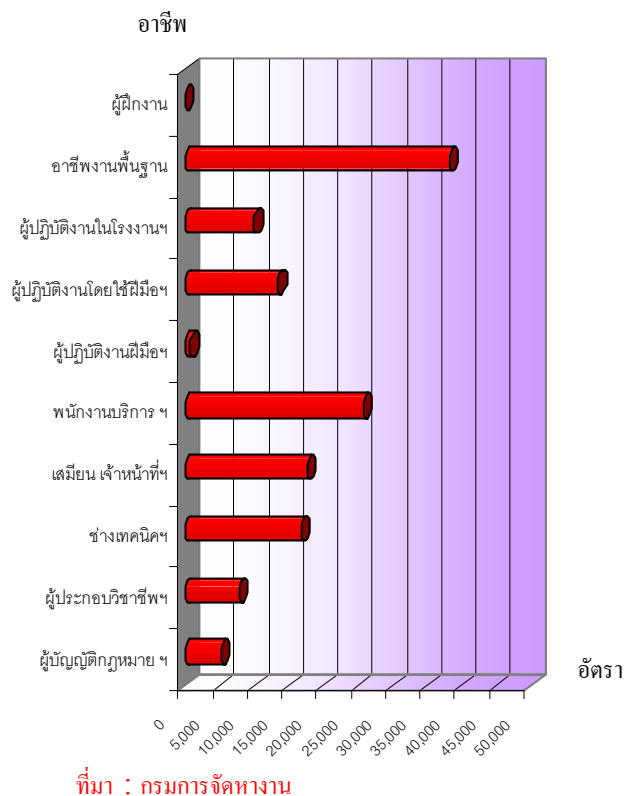

จากแผนภูมิข้างต้น ประเด็นที่น่าสังเกตคือ ตำแหน่งงานว่างทุกระดับการศึกษา มีสัดส่วนสูงกว่าผู้สมัครงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับปวช. ปวส. อนุปริญญา สัดส่วนตำแหน่งงานว่างสูงกว่าผู้สมัครงานมาก ขณะที่ระดับปริญญาตรีกลับพบว่าตำแหน่งงานว่างมีน้อยกว่าจำนวนผู้สมัครงาน ฉะนั้น ระบบการศึกษาต้องเร่งผลิตคนในระดับ ปวช. ปวส. อนุปริญญา รองรับตลาดแรงงานควบคู่กับการสร้างค่านิยมในเรื่องการศึกษาให้เยาวชนเห็นคุณค่าของการศึกษาระดับปวช. ว่าไม่ได้ด้อยไปกว่าระดับปริญญาตรี และยังสามารถหางานได้มากและง่ายกว่า เนื่องจากเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานมากกว่านั่นเอง ที่ผ่านมายุวชนมีค่านิยมและให้ความสำคัญกับการศึกษาต่อระดับปริญญาตรีสูงมาก เมื่อตำแหน่งงานที่รับไม่สอดคล้องกับการศึกษาที่จบ จึงส่งผลต่อการทำงานต่ำระดับการศึกษาตามมา

ด้านอาชีพพบว่าไตรมาสนี้ อาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) อาชีพงานพื้นฐาน ได้แก่ อาชีพด้านการขายและการให้บริการ เช่น ผู้จำหน่ายสินค้า อาหาร ผู้ส่งเอกสาร เป็นต้น มีร้อยละ 28.06 (38,283 อัตรา) 2) อาชีพพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด ร้อยละ 19.00 (25,917 อัตรา) 3) เสมียน/เจ้าหน้าที่ร้อยละ 12.96 (17,675 อัตรา) 4) ช่างเทคนิคผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องมีร้อยละ 12.38 (16,886 อัตรา) และ 5) ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ ร้อยละ 9.91 (13,525 อัตรา) สำหรับอาชีพที่มีผู้สมัครงานสูงสุดคือ

อาชีพงานพื้นฐาน จำนวน 29,689 คน (ร้อยละ 31.69) รองลงมาคือ อาชีพเสมียน/เจ้าหน้าที่ 17,930 คน (ร้อยละ 19.14) และพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดมีจำนวน 11,575 คน (ร้อยละ 12.36) ส่วนการบรรจุนาน มีการบรรจุนานในอาชีพงานพื้นฐานสูงสุดเช่นกัน จำนวน 16,147 คน (ร้อยละ 36.34) รองลงมาคืออาชีพเสมียน/ เจ้าหน้าที่ 8,082 คน (ร้อยละ 18.19) และพนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาดซึ่งมีจำนวน 4,818 คน (ร้อยละ 10.84) (ตารางภาคผนวกที่ 8)

แผนภูมิ 18 ตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 3 ปี 2549

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบตำแหน่งงานว่างไตรมาส 3 กับไตรมาสที่แล้ว พบว่าตำแหน่ง

งานว่างทั้ง 5 อันดับของไตรมาส 3 ที่กล่าวมา ยังคงเป็น 5 อันดับเดิมเช่นเดียวกับไตรมาสที่แล้ว แต่จำนวนตำแหน่งงานว่างในอาชีพงานพื้นฐาน ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่าง ๆ และ เสมียน/เจ้าหน้าที่ มีจำนวนตำแหน่งงานว่าง ลดลงจากไตรมาสที่ 2 ร้อยละ 12.43 10.48 และ 7.35 ตามลำดับ ขณะที่ตำแหน่งพนักงาน บริการ พนักงานในร้านค้าและตลาด ช่างเทคนิค และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนตำแหน่งงานว่างเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.65 และร้อยละ 3.78 ตามลำดับ ปรากฏรายละเอียดในตาราง ภาคผนวกที่ 8

หากศึกษาในด้านอุตสาหกรรมพบว่า อุตสาหกรรมที่มีตำแหน่งงานว่างสูงสุด 5 อันดับแรกในไตรมาส 3 ปี 2549 คือ 1) การผลิต 53,218 อัตรา (ร้อยละ 39.01) 2) การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ 38,338 อัตรา (ร้อยละ 28.10) 3) บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ 13,963 อัตรา (ร้อยละ 10.23) 4) โรงแรมและภัตตาคาร 8,172 อัตรา (ร้อยละ 5.99) และ 5) การก่อสร้าง 6,301 อัตรา (ร้อยละ 4.62) ซึ่งสอดคล้องกับการบรรจุงาน ที่พบว่าอุตสาหกรรมที่บรรจุงาน ได้สูงสุดคือ การผลิต 20,629 คน (ร้อยละ 46.42) รองลงมาคือ การขายส่ง ขายปลีก ซ่อมแซม ยานยนต์ ฯ 8,879 คน (ร้อยละ 19.98) และการ บริหารราชการและ การป้องกันประเทศฯ 3,762 คน (ร้อยละ 8.47)

ตาราง 3 แสดงจำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามอุตสาหกรรม ไตรมาส 3 ปี 2549 (5 อันดับแรก)

ประเภทอุตสาหกรรม	ตำแหน่งงานว่าง		บรรจุงาน	
	จำนวน (อัตรา)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การผลิต	53,218	39.01	20,629	46.42
2. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	38,338	28.10	8,879	19.98
3. บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	13,963	10.23	3,228	7.26
4. โรงแรมและภัตตาคาร	8,172	5.99	2,028	4.56
5. การก่อสร้าง	6,301	4.62	1,298	2.92
6. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	2,127	1.56	3,762	8.47
7. อื่น ๆ	14,315	10.49	4,615	10.39
รวม	136,434	100.0	44,439	100.0

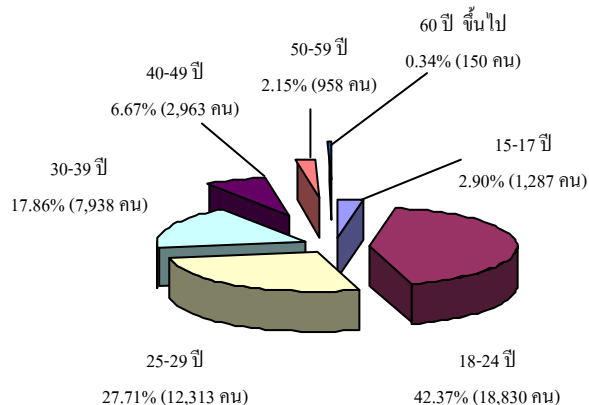
ที่มา : กรมการจัดหางาน

ช่วงอายุที่เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน ในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่จะมีอายุระหว่าง 18-39 ปี โดยที่อายุ 18-24 ปี ต้องการสูงสุด 48,793 อัตรา (ร้อยละ 35.76) รองลงมาคืออายุ 25-29 ปี 43,052 อัตรา (ร้อยละ 31.55) และอายุ 30-39 ปี 32,313 อัตรา (ร้อยละ 23.68) ขณะเดียวกัน ผู้สมัครงานส่วนใหญ่จะมีอายุ 18-24 ปี มีจำนวน 31,257 คน (ร้อยละ 33.37) รองลงมาเป็นผู้สมัครงานที่มีอายุ 30-39 ปี และ 25-29 ปี มีสัดส่วนร้อยละ 25.67 (24,049 คน) และ 23.42 (21,940 คน) ตามลำดับ ขณะที่ผู้มีอายุ 18-24 ปี ได้รับการ

บรรจุนสูงสุด จำนวน 18,830 คน (ร้อยละ 42.37) รองลงมาก็คือช่วงอายุ 25 – 29 ปี จำนวน 12,313 คน (ร้อยละ 27.71) (ตารางภาคผนวกที่ 10)

แผนภูมิที่ 19 การบรรจุนจำแนกตามอายุ ไตรมาส 3 ปี 2549

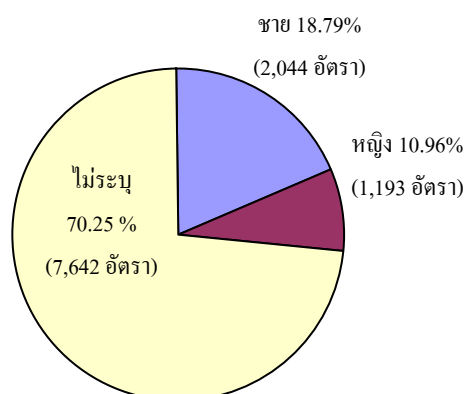
ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.2 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน (ผ่านหนังสือพิมพ์)

ในด้านความต้องการแรงงานของภาคเอกชน กระทรวงแรงงานได้มีการดำเนินการสำรวจจำนวนแรงงานในสถานประกอบการต่างๆ ทั่วประเทศ รวมทั้งความต้องการแรงงานของสถานประกอบการเหล่านี้ เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนพัฒนากำลังแรงงานในประเทศให้สอดคล้อง และรองรับความต้องการของตลาดแรงงาน และเพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนแรงงานอีกด้วย ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการสำรวจ รวบรวม และประมวลผล เมื่อข้อมูลดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะได้นำเสนอในลำดับต่อไป อย่างไรก็ตามกรมการจัดหางานได้รวบรวมความต้องการแรงงานภาคเอกชน

จากหนังสือพิมพ์ 8 ฉบับได้แก่ กรุงเทพมหานคร ไทยโพสต์ มติชน วัฏจักร ฐานเศรษฐกิจ ผู้จัดการรายสัปดาห์ บางกอกโพสต์ และสมัครด่วน พบว่าช่วงไตรมาสที่ 3 ปี 2549 มีสถานประกอบการประกาศรับสมัครแรงงาน 853 แห่ง ต้องการแรงงานรวม 10,879 อัตรา ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.30 จากไตรมาสที่ 2 ที่มีความต้องการแรงงานรวม 8,752 คน ซึ่งความต้องการในไตรมาสนี้ส่วนใหญ่คือร้อยละ 70.25 (7,642 อัตรา) ไม่ได้ระบุเพศ ส่วนที่ระบุเพศชาย มีจำนวน 2,044 อัตรา คิดเป็นร้อยละ 18.79 ขณะที่ความต้องการแรงงานเพศหญิงมี 1,193 คิดเป็นร้อยละ 10.96 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสัดส่วนความต้องการแรงงานในเรื่องเพศกับไตรมาสที่ผ่านมา พบว่าความต้องการแรงงานหญิงมีสัดส่วนคงที่ ขณะที่เพศชายมีสัดส่วนลดลง และไม่ระบุเพศมีสัดส่วนที่สูงขึ้นแทน ซึ่งน่าจะเป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นแนวโน้มตำแหน่งงานต่างๆ จะเปิดโอกาสให้ทั้งหญิงและชายเท่ากัน

แผนภูมิ 20 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน จำแนกตามเพศ ไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : กรมการจัดหางาน

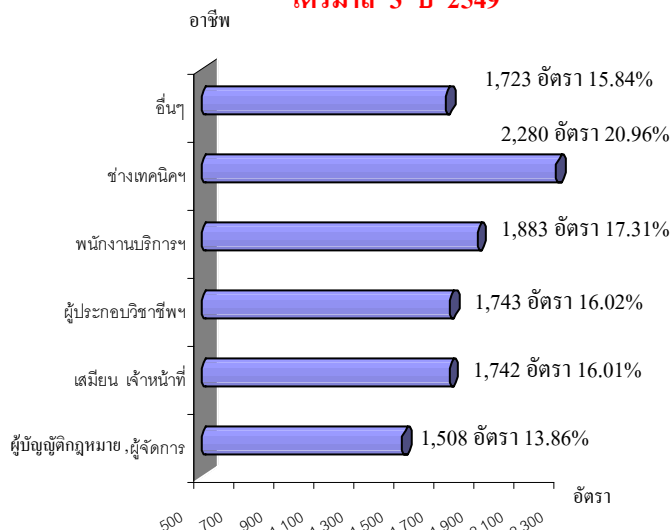

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามอาชีพในไตรมาสที่พบว่า อาชีพที่มีความต้องการแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) ช่างเทคนิค และผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 2,280 อัตรา (ร้อยละ 20.96) 2) พนักงานบริการ พนักงานขาย ในร้านค้าและตลาดจำนวน 1,883 อัตรา (ร้อยละ 17.31) 3) ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ จำนวน 1,743 อัตรา (ร้อยละ 16.02) 4) เสมียน/เจ้าหน้าที่ จำนวน 1,742 อัตรา (ร้อยละ 16.01) และ 5) ผู้บัญชีกฎหมาย ข้าราชการอาวุโส ผู้จัดการจำนวน 1,508 อัตรา (ร้อยละ 13.86)

แผนภูมิ 21 ความต้องการแรงงานภาคเอกชน

จำแนกตามประเภทอาชีพ 5 อันดับแรก

ไตรมาส 3 ปี 2549

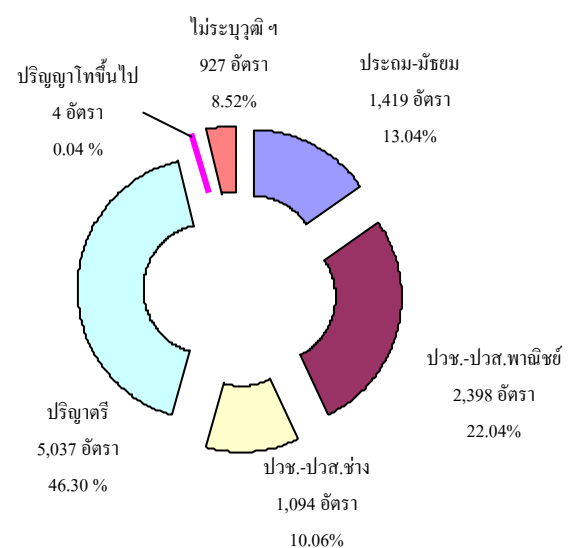
ที่มา : กรมการจัดหางาน

สำหรับความต้องการแรงงานจำแนกตามการศึกษาพบว่า สถานประกอบการที่ประกาศรับสมัครงานทางหน้าหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ต้องการแรงงานในระดับปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.30 (5,037 อัตรา) รองลงมาเป็นระดับปวช.-ปวส. พณิชย ร้อยละ 22.04

(2,398 อัตรา) ประถมศึกษา - มัธยมศึกษา ร้อยละ 13.04 (1,419 อัตรา) และระดับ ปวช. ปวส. ช่าง ร้อยละ 10.06 (1,094 อัตรา) (แผนภูมิที่ 22) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับความต้องการแรงงานผ่านกรมการจัดหางาน จะพบว่ามีความแตกต่างกัน เนื่องจากการแจ้งความต้องการแรงงานผ่านกรมการจัดหางานมักจะเป็นตำแหน่งที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีดังกล่าวมาแล้ว ขณะที่แจ้งทางหน้าหนังสือพิมพ์จะเป็นระดับปริญญาตรีขึ้นไปเป็นส่วนมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากสถานประกอบการเห็นว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีส่วนใหญ่จะใช้ช่องทางการหางานหลากหลายกว่า รวมถึงมีการติดตามงานจากหน้าหนังสือพิมพ์มากกว่าระดับอื่นๆ ก็ได้ ประเด็นที่น่าสังเกตคือ ไม่ว่าช่องทางการแจ้งความต้องการผ่านกรมการจัดหางาน หรือผ่านหน้าหนังสือพิมพ์ พบว่าในระดับปริญญาโทขึ้นไปมีสัดส่วนความต้องการที่น้อยมาก คือเพียง 4 อัตรา หรือร้อยละ 0.04 เท่านั้น และในจำนวนดังกล่าวไม่มีตำแหน่งระดับปริญญาเอกเลย

แผนภูมิ 22 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตาม

ระดับการศึกษา ไตรมาส 3 ปี 2549

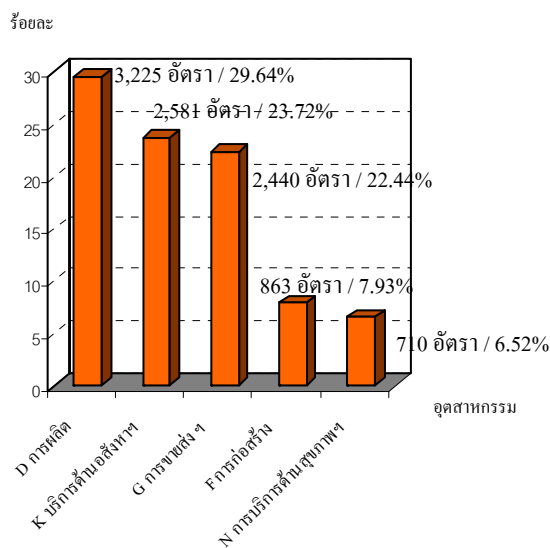

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาความต้องการแรงงานตามประเภทอุตสาหกรรมในไตรมาส 3 ปี 2549 พบว่า อุตสาหกรรมการผลิตเป็นอุตสาหกรรมที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด คือร้อยละ 29.64 (3,225 อัตรา) รองลงมาคือบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจมีอัตราร้อยละ 23.72 (2,518 อัตรา) ประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ ในครัวเรือนมีอัตราร้อยละ 22.44 (2,440 อัตรา) การก่อสร้างมีอัตราร้อยละ 7.93 (863 อัตรา) และการบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 6.52 (710 อัตรา) (แผนภูมิ 23)

แผนภูมิ 23 ความต้องการแรงงานภาคเอกชนตามประเภทอุตสาหกรรม (5 อันดับแรก) ไตรมาส 3 ปี 2549

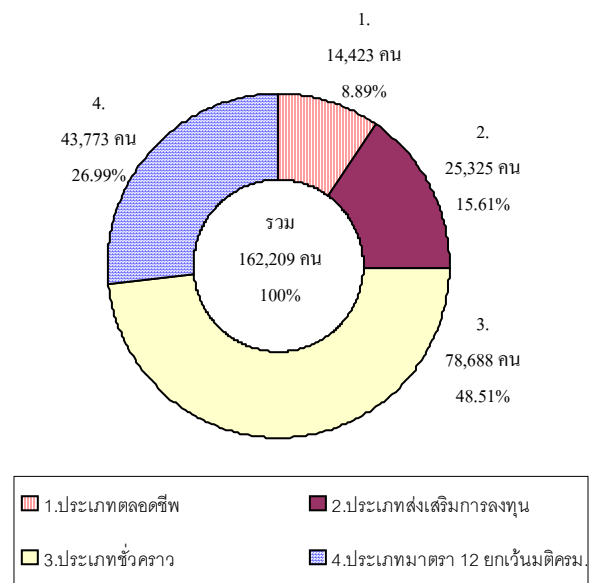
ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.3 แรงงานต่างด้าว

จำนวนแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ณ เดือนกันยายน

2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 162,209 คน โดยส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่อนุญาตให้เข้ามาอยู่ชั่วคราว จำนวน 78,688 คน (ร้อยละ 48.51) รองลงมาเป็นประเภทมาตรา 12 ยกเว้นมติกรม. และประเภทส่งเสริมการลงทุน จำนวน 43,773 และ 25,325 คน (ร้อยละ 26.99 และร้อยละ 15.61) ตามลำดับ

แผนภูมิ 24 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายจำแนกตามประเภทการได้รับอนุญาต ณ เดือนกันยายน 2549

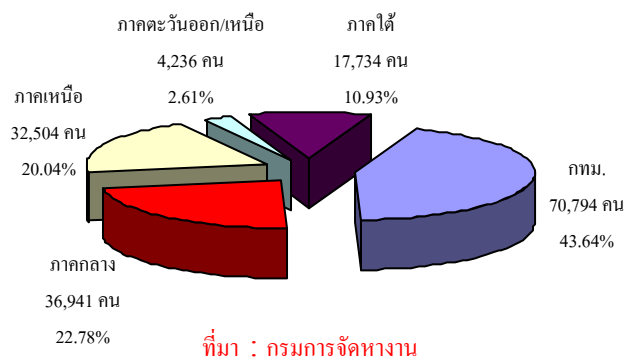

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อศึกษาสัดส่วนแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย พบว่ามีสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.51 จากเดือนมิถุนายน 2549 ที่มีจำนวน 158,236 คน โดยแรงงานต่างด้าวที่เพิ่มขึ้นจะเป็นประเภทส่งเสริมการลงทุน และโดยเฉพาะประเภทชั่วคราว มีสัดส่วนสูงขึ้นมากกว่าประเภทอื่น ๆ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการที่รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการลงทุน แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายเหล่านี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพมหานครคือมีจำนวน 70,794 คน คิดเป็นร้อยละ 43.64 รองลงมาอยู่ในภาคกลางมี

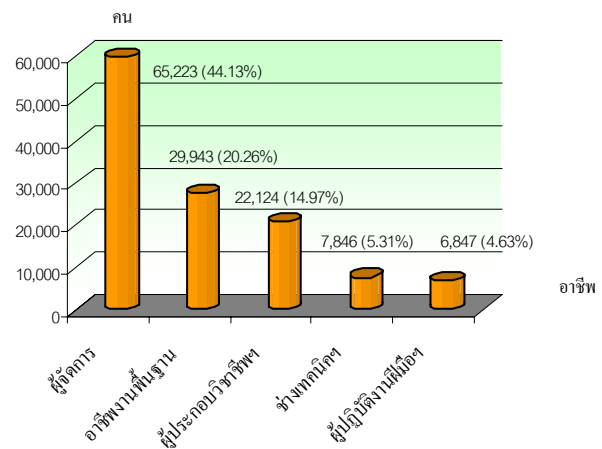
36,941 คน คิดเป็นร้อยละ 22.78 และภาคเหนือ จำนวน 32,504 (ร้อยละ 20.04) ภาคที่มีแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายอยู่น้อยที่สุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 4,236 คน คิดเป็นร้อยละ 2.61

แผนภูมิ 25 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายตามรายภูมิภาค ณ เดือนกันยายน 2549

เมื่อพิจารณาแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายที่กล่าวข้างต้น โดยไม่นับรวมประเทศตลอดชีพจะพบว่า แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายในประเทศไทยส่วนใหญ่ร้อยละ 44.13 (65,223 คน) ประกอบอาชีพเป็นผู้จัดการ รองลงมาเป็นผู้ที่มีอาชีพงานพื้นฐาน มีจำนวน 29,943 คน คิดเป็นร้อยละ 20.26 และผู้ประกอบการวิชาชีพด้านต่าง ๆ จำนวน 22,124 คน คิดเป็นร้อยละ 14.97 แสดงให้เห็นว่าตลาดแรงงานไทยต้องพึ่งพิงแรงงานทักษะฝีมือที่มีความเชี่ยวชาญระดับสูง จึงต้องส่งเสริมพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้เทียบเท่ามาตรฐานสากลต่อไป

แผนภูมิ 26 แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายแยกตามประเภทอาชีพ (ยกเว้นประเทศตลอดชีพ) 5 อันดับแรกไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ถ้าพิจารณาแยกตามสัญชาติจะพบว่า แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมาย (ยกเว้นประเทศตลอดชีพ) ในประเทศไทยมีสัญชาติญี่ปุ่นมากที่สุด คือมีจำนวน 22,277 คน คิดเป็นร้อยละ 15.07 รองลงมาคือไทยใหญ่ จีน อินเดีย และอังกฤษ มีจำนวน 20,243 คน (ร้อยละ 13.70) 10,801 คน (ร้อยละ 7.31) 9,040 คน (ร้อยละ 6.12) และ 9,006 คน (ร้อยละ 6.09) ตามลำดับ (ตารางข้อมูลภาคผนวกที่ 11)

สำหรับแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี (กรม.) เป็นแรงงานที่ประเทศไทยอนุญาตให้มาทำงานเป็นการชั่วคราว เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานในประเทศไทย แรงงานในกลุ่มนี้มี 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา สำหรับในปี 2549 ข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549 สรุปจำนวนแรงงานต่างด้าวที่กระทรวงแรงงานบริหารจัดการจำแนกได้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1) แรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง สัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ที่ได้รับอนุญาตทำงานในปี 2548 แต่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานปี 2549 แล้ว มีจำนวน 460,014 คน กลุ่มนี้ใบอนุญาตจะหมดอายุวันที่ 30 มิถุนายน 2550 (มติ ครม. 16 พฤษภาคม 2549)

2) แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง สัญชาติ พม่า ลาว และกัมพูชา ที่ได้จดทะเบียนระหว่างวันที่ 1 – 30 มีนาคม 2549 และยื่นขอรับใบอนุญาตทำงานปี 2549 มีจำนวน 208,562 คน (มติ ครม. 20 ธันวาคม 2548 และ 16 พฤษภาคม 2549)

3) แรงงานต่างด้าวที่ได้รับการพิสูจน์สัญชาติ กลุ่มนี้จะได้รับวีซ่าและใบอนุญาตทำงานแล้ว จำนวน 49,214 คน

4) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานโดยกฎหมายตาม MOU ประเภทนี้เป็นการนำเข้าแรงงานตามข้อตกลง ซึ่งขณะนี้ทำการ MOU ได้ 2 สัญชาติคือ ลาว กัมพูชา มีจำนวนรวม 3,206 คน

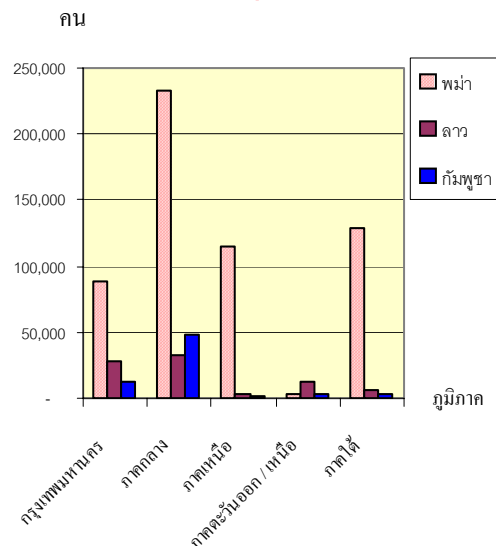
โดยสรุปแล้วจำนวนแรงงานต่างด้าวที่อยู่ในระบบทะเบียนของกรมการจัดหางาน ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 720,996 คน ภาคกลางเป็นภาคที่มีการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานสูงสุด จำนวน 313,748 คน คิดเป็นร้อยละ 43.51 รองลงมาคือภาคใต้และกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 138,406 คน (ร้อยละ 19.20) และ 130,556 คน (ร้อยละ 18.11) ตามลำดับ หากพิจารณาตามสัญชาติ พบว่าสัญชาติพม่ามีสัดส่วนถึงร้อยละ 78.90 (568,878 คน) และอยู่ในพื้นที่ภาคกลางสูงสุด ขณะที่แรงงานลาวมี

82,719 คน คิดเป็นร้อยละ 11.47 และกัมพูชามีจำนวน 69,399 คน คิดเป็นร้อยละ 9.63

แผนภูมิ 27 แรงงานต่างด้าวตามมติครม.

จำแนกตามสัญชาติและภูมิภาค ปี 2549

ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549

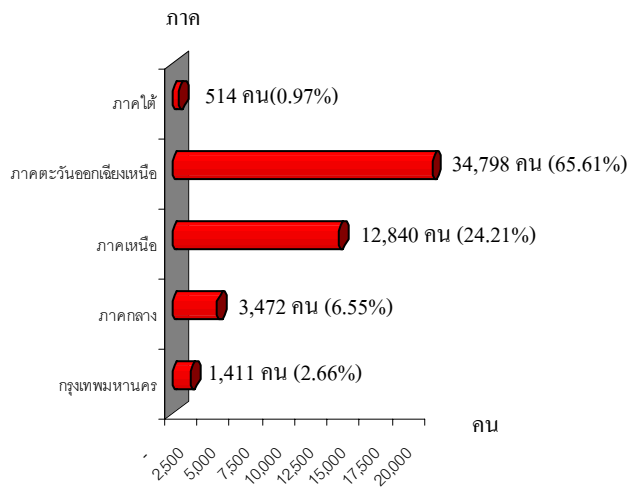
ที่มา : กรมการจัดหางาน

2.4 แรงงานไทยในต่างประเทศ

สำหรับแรงงานไทยในต่างประเทศในช่วงไตรมาส 3 ปี 2549 มีแรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศผ่านกรมการจัดหางาน 53,035 คน โดยเป็นเพศชายถึง 41,642 คน คิดเป็นร้อยละ 78.52 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด ขณะที่เพศหญิงมี 11,393 คน คิดเป็นร้อยละ 21.48 โดยภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการแจ้งความประสงค์มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 65.61 (34,798 คน) รองลงมาคือภาคเหนือและภาคกลาง จำนวน 12,840 คน (ร้อยละ 24.21 คน) และ 3,472 คน (ร้อยละ 6.55) ตามลำดับ ส่วนภาคที่แจ้งความประสงค์น้อยที่สุดคือภาคใต้ จำนวนเพียง 514 คน (ร้อยละ 0.97)

**แผนภูมิ 28 จำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์
ไปทำงานต่างประเทศ ไตรมาส 3 ปี 2549**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยที่ลงทะเบียนไปทำงานต่างประเทศในไตรมาสนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่ามีจำนวนเพิ่มมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.06 (ไตรมาส 2 มีจำนวน 43,096 คน) โดยเพศชายยังเป็นสัดส่วนที่มากกว่าเพศหญิง และภูมิภาคที่มีการแจ้งความประสงค์มากที่สุดยังคงเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

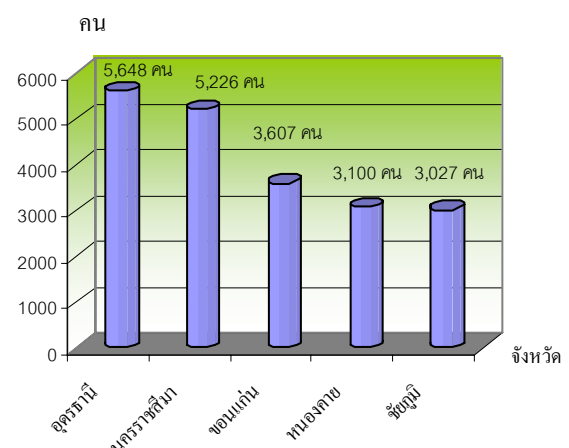
ตาราง 4 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศ ไตรมาส 2-3 ปี 2549 จำแนกตามภูมิภาคและเพศ

ภูมิภาค	ไตรมาส 2/2549 (คน)	ไตรมาส 3/2549 (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ภาพรวม)
กรุงเทพมหานคร	1,289	1,411	9.46
ภาคกลาง	3,152	3,472	10.15
ภาคเหนือ	10,606	12,840	21.06
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	27,692	34,798	25.66
ภาคใต้	357	514	43.98
ทั่วประเทศ	43,096	53,035	23.06

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาข้อมูลเป็นรายจังหวัดพบว่าจังหวัดที่มีการแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) อุดรธานี 5,648 คน คิดเป็นร้อยละ 10.65 ของแรงงานที่แจ้งความประสงค์ทั้งหมด 2) นครราชสีมา 5,226 คน (ร้อยละ 9.85) 3) ขอนแก่น 3,607 คน (ร้อยละ 6.80) 4) หนองคาย 3,100 คน (ร้อยละ 5.85) และ 5) ชัยภูมิ 3,027 คน (ร้อยละ 5.71) (แผนภูมิ 29) ซึ่งตัวเลขดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลภูมิภาคที่พบว่าภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้แจ้งความประสงค์สูงที่สุดนั่นเอง

**แผนภูมิ 29 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ไป
ทำงานต่างประเทศจำแนกตามจังหวัด 5 อันดับแรก
ไตรมาส 3 ปี 2549**

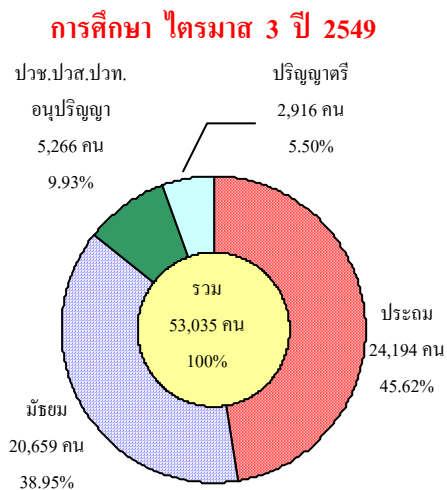
ที่มา : กรมการจัดหางาน

ผู้แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีถึงร้อยละ 45.62 ของผู้แจ้งความประสงค์ทั้งหมด (24,194 คน) รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษา จำนวน 20,695 คน คิดเป็นร้อยละ 38.95 ขณะที่ระดับปริญญาตรีมีจำนวน

น้อยที่สุดคือ 2,916 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 (แผนภูมิ 30) ข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า แรงงานส่วนใหญ่ที่นิยมไปทำงานต่างประเทศ จะเป็นแรงงานระดับล่างหรือไร้ฝีมือ ซึ่งอาจจะ มีผลมาจากประเทศเหล่านั้นขาดแคลนแรงงาน ไร้ทักษะฝีมือ เช่น งานก่อสร้าง กรรมกร หรือ ผู้รับใช้ในบ้านนั่นเอง และหากแรงงานเหล่านี้ ออกไปทำงานต่างประเทศก็ส่งผลให้แรงงาน ในประเทศไทยขาดแคลนแรงงานตามมา

แผนภูมิ 30 แรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามระดับ

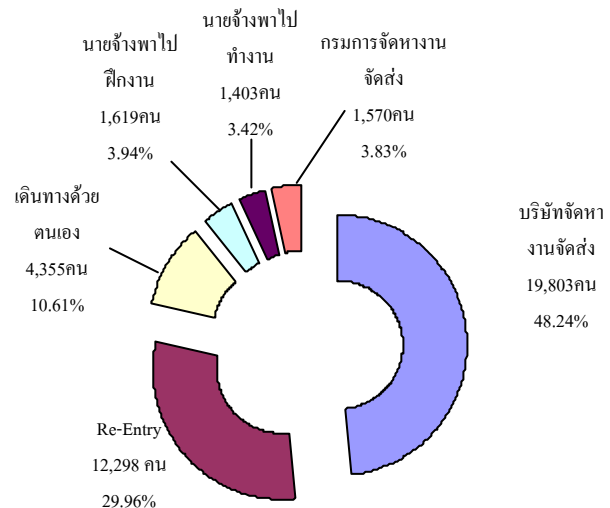
ที่มา : กรมการจัดหางาน

ในส่วนของการอนุญาตให้ไปทำงาน ต่างประเทศไตรมาส 3 ปี 2549 พบว่ามีจำนวน ทั้งสิ้น 41,048 คน คิดเป็นร้อยละ 77.40 ของผู้ แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศ และหาก พิจารณาตามวิธีการเดินทางพบว่า ส่วนใหญ่เป็น ประเภทไปโดยบริษัทจัดหางานจัดส่ง ซึ่งมีจำนวน 19,803 คน คิดเป็นร้อยละ 48.24 รองลงมาคือ ประเภท Re-Entry คือกลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่ง โดยการต่ออายุสัญญา 12,298 คน (ร้อยละ 29.96)

เดินทางด้วยตนเองมี 4,355 คน (ร้อยละ 10.61) กรมการจัดหางานจัดส่งมี 1,570 คน (ร้อยละ 3.83) นายจ้างพาไปฝึกงาน 1,619 คน (ร้อยละ 3.94) และนายจ้างพาไปทำงาน จำนวน 1,403 คน (ร้อยละ 3.42)

แผนภูมิ 31 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงานต่างประเทศ

จำแนกตามวิธีเดินทางไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : กรมการจัดหางาน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่าผู้ได้รับอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศ ในภาพรวมไตรมาสนี้มีสัดส่วนสูงขึ้นจากไตรมาส ที่แล้วที่มีจำนวน 39,412 คน โดยวิธีบริษัท จัดหางานจัดส่ง และเดินทางด้วยตนเองมี สัดส่วนสูงขึ้น ขณะที่การไปด้วยวิธีอื่น ๆ มี สัดส่วนที่ลดลง

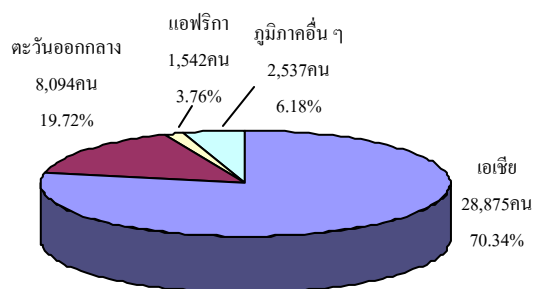
**ตาราง 5 เปรียบเทียบแรงงานไทยที่ได้รับอนุญาต
ไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามวิธีการเดินทาง
ไตรมาส 2-3 ปี 2549**

วิธีการเดินทาง	ไตรมาส 2 ปี 2549		ไตรมาส 3 ปี 2549		อัตรา การ เปลี่ยนแปลง
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1. บริษัทจัดหาคนจัดส่ง	15,549	39.45	19,803	48.24	27.36
2. Re-Entry	14,966	37.97	12,298	29.96	-17.83
3. เดินทางด้วยตนเอง	3,464	8.79	4,355	10.61	25.72
4. นายจ้างพาไปฝึกงาน	1,745	4.43	1,619	3.94	-7.22
5. นายจ้างพาไปทำงาน	1,699	4.31	1,403	3.42	-17.42
6. กรมการจัดหางานจัดส่ง	1,989	5.05	1,570	3.83	-21.06
รวม	39,412	100.0	41,048	100.0	4.15

ที่มา : กรมการจัดหางาน

แรงงานไทยเดินทางไปทำงานตามที่ได้รับอนุญาตในไตรมาส 3 ปี 2549 ส่วนใหญ่จะอยู่ในภูมิภาคเอเชีย ได้แก่ ใต้หวัน สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลี โดยภูมิภาคเอเชีย มีจำนวน 28,875 คน คิดเป็นร้อยละ 70.34 ของแรงงานไทยที่ไปทำงานต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือ ภูมิภาคตะวันออกกลางจำนวน 8,094 คน ร้อยละ 19.72 และแอฟริกา 1,542 คน ร้อยละ 3.76

**แผนภูมิ 32 แรงงานไทยที่ได้รับอนุญาตไปทำงาน
ต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2549**

ที่มา : กรมการจัดหางาน

3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน

ในรอบไตรมาส 3 ปี 2549 (เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2549) ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2549 กระทรวงแรงงาน โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้ใช้แรงงานในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การฝึกเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มีมาตรฐานฝีมือทัดเทียมประเทศต่าง ๆ ขณะเดียวกันเป็นการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยภาพรวมของการฝึกต่าง ๆ ในไตรมาส 3 ปี 2549 เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาส 2 ปี 2549 พบว่าไตรมาส 3 มีการฝึกเตรียมเข้าทำงาน จำนวน 1,700 คน ลดลงจากไตรมาส 2 ที่มีจำนวน 6,328 คน ขณะที่การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานในไตรมาสนี้มีการฝึก จำนวน 25,980 คน ซึ่งลดลงร้อยละ 3.9 จากไตรมาสที่แล้วที่มีการฝึกอบรม 27,044 คน ในส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน พบว่าในไตรมาสนี้มีผู้เข้ารับการทดสอบ 15,337 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 134.08 จากไตรมาส 2 ที่มีผู้เข้ารับการฝึกอบรม 6,552 คน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะเป็นภาคที่มีการฝึกอบรมและการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานมากที่สุด ปรากฏรายละเอียดตามตารางข้างล่างนี้ ในส่วนผลการฝึก / ทดสอบ และจำนวนผู้ได้งานทำจะได้กล่าวต่อไป

ตาราง 6 แสดงจำนวนผู้ได้รับการฝึกเตรียมทำงาน / ยกระดับฝีมือแรงงาน / ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน

ไตรมาส 2 – 3 ปี 2549 จำแนกตามภูมิภาค

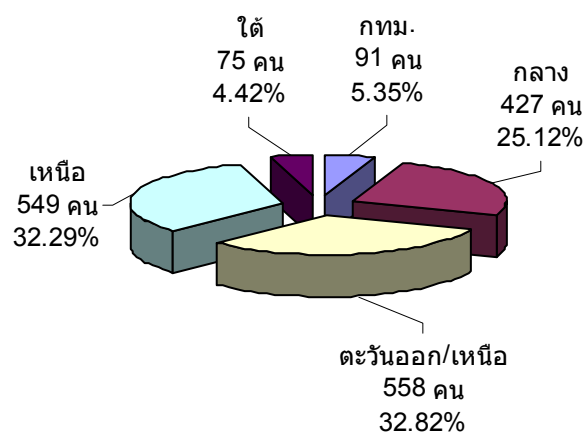
ภูมิภาค	ไตรมาส 2 ปี 2549			ไตรมาส 3 ปี 2549		
	ฝึกเตรียม เข้าทำงาน	ฝึกยกระดับฝีมือ แรงงาน	ทดสอบ มาตรฐาน ฝีมือแรงงาน	ฝึกเตรียมเข้า ทำงาน	ฝึกยกระดับ ฝีมือแรงงาน	ทดสอบ มาตรฐานฝีมือ แรงงาน
กรุงเทพมหานคร	60	589	343	91	549	491
ภาคกลาง	1,229	7,046	1,278	427	7,439	4,195
ภาคเหนือ	1,763	5,381	1,674	549	5,063	1,939
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,348	7,496	2,372	558	8,488	5,474
ภาคใต้	928	6,532	885	75	4,441	3,238
ทั่วประเทศ	6,328	27,044	6,552	1,700	25,980	15,337

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

หมายเหตุ : ไตรมาส 2 ข้อมูล ณ วันที่ 2 สิงหาคม 2549 / ไตรมาส 3 ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2549

การฝึกเตรียมเข้าทำงานในไตรมาส 3 ปี 2549 ทั้งสิ้น 1,700 คน ภูมิภาคที่ฝึกสูงสุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 558 คน คิดเป็นร้อยละ 32.82 ซึ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกับ ภาคเหนือ คือ 549 คน (ร้อยละ 32.29) รองลงมา คือภาคกลาง 427 คน (ร้อยละ 25.12) (แผนภูมิ 33)

แผนภูมิ 33 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน
จำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน

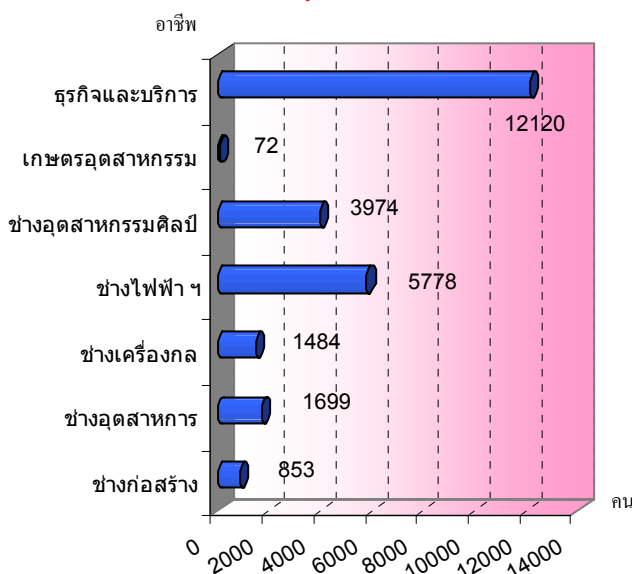
หากพิจารณาตามกลุ่มอาชีพพบว่า กลุ่มอาชีพที่มีการฝึกเตรียมเข้าทำงานสูงสุดในไตรมาส นี้คือ ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 462 คน คิดเป็นร้อยละ 87.18 รองลงมา คือ กลุ่มอาชีพธุรกิจและบริการ จำนวน 389 คน (ร้อยละ 22.88) และช่างอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 322 คน (ร้อยละ 18.94) ทั้งนี้เมื่อพิจารณาทั้งจำนวนผู้ผ่านการฝึกในไตรมาส 3 ปี 2549 พบว่ามีจำนวน 1,254 คน คิดเป็นร้อยละ 73.76 ของผู้เข้ารับการฝึกทั้งหมด และผู้ที่ผ่านการฝึกมีงานทำทั้งสิ้น 615 คน คิดเป็นร้อยละ 49.04 ของผู้ผ่านการฝึกเตรียมเข้าทำงาน

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน ในไตรมาส 3 ปี 2549 ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2549 ที่พบว่ามีผู้ฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งสิ้น 25,980 คนนั้น ยังพบว่าภูมิภาค

ที่มีการฝึกมากที่สุดคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีจำนวน 8,488 คน คิดเป็นร้อยละ 32.67 ของผู้เข้ารับการฝึกทั้งหมด รองลงมาคือ ภาคกลาง และภาคเหนือ มีร้อยละ 28.64 (7,439 คน) และ ร้อยละ 19.49 (5,063 คน) ตามลำดับ พิจารณาตามกลุ่มอาชีพที่ฝึกพบว่ากลุ่มธุรกิจและบริการ มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุดคือร้อยละ 46.65 (12,120 คน) รองลงมาคือ กลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีการฝึกยกระดับร้อยละ 22.24 (5,778 คน) และกลุ่มอาชีพช่างอุตสาหกรรมศิลป์ ร้อยละ 15.30 (3,974 คน)

**แผนภูมิ 34 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน
จำแนกตามกลุ่มอาชีพไตรมาส 3 ปี 2549**

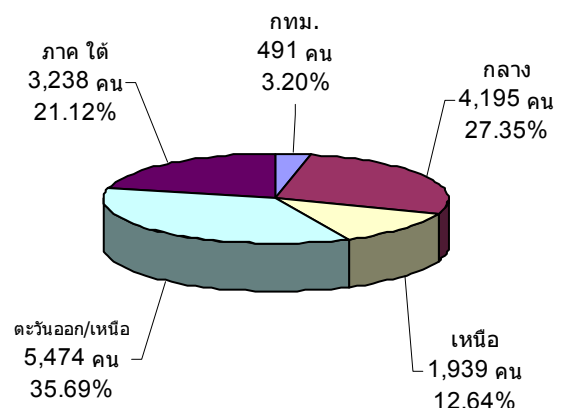
ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงานข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2549

ทั้งนี้ ผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน มีจำนวน 23,561 คน คิดเป็นร้อยละ 90.69 ของผู้เข้ารับการฝึกยกระดับทั้งหมด ในจำนวนผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน

พบว่า มีงานทำได้ร้อยละ 51.9 ของผู้ผ่านการฝึกอบรม (12,228 คน)

ส่วนการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน ซึ่งพบว่าในไตรมาส 3 นี้มีการทดสอบทั้งสิ้น 15,337 คน ภูมิภาคที่มีการทดสอบมากที่สุดยังคงเป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยมีจำนวน 5,474 คน คิดเป็นร้อยละ 35.69 รองลงมาคือภาคกลาง จำนวน 4,195 คน คิดเป็นร้อยละ 27.35 และภาคใต้จำนวน 3,238 คน (ร้อยละ 21.12) (แผนภูมิ 35) หากพิจารณาการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานตามกลุ่มอาชีพพบว่ากลุ่มอาชีพที่มีการทดสอบมากที่สุดคือ กลุ่มธุรกิจและบริการ มีจำนวน 4,451 คน คิดเป็นร้อยละ 29.02 รองลงมาคือ ช่างเครื่องกล จำนวน 2,254 คน (ร้อยละ 14.70) และกลุ่มช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ซึ่งมีจำนวน 3,399 คน (ร้อยละ 22.16)

**แผนภูมิ 35 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน
จำแนกตามภูมิภาคไตรมาส 3 ปี 2549**

ที่มา : กรมพัฒนาฝีมือแรงงานข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2549

ในส่วนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน พบว่าผ่านการทดสอบจำนวน 10,161 คน คิดเป็นร้อยละ 66.25 ของผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมด และมีงานทำ 2,013 คน (ร้อยละ 19.81 ของผู้ผ่านการทดสอบ)

การพัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นเรื่องที่หลายฝ่ายต้องช่วยกันทั้งภาครัฐ เอกชน คือผู้ประกอบการหรือเจ้าของสถานประกอบการ รวมถึงลูกจ้าง ทั้งนี้ เพราะการพัฒนาฝีมือแรงงานจะเป็นการเพิ่มผลผลิตภาพ ประสิทธิภาพในการทำงาน อีกทั้งจะเป็นการรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี รวมถึงความเป็นมาตรฐานในระดับต่าง ๆ ทั้งระดับประเทศและระดับโลก ขณะเดียวกันเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ดังนั้น นอกจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจะเป็นผู้ดำเนินการโดยตรงแล้ว ยังมีการดำเนินการโดยภาคเอกชน ซึ่งพบว่า ไตรมาส 3 ปี 2549 สถานประกอบการที่มีการพัฒนาฝีมือแรงงานมีจำนวนทั้งสิ้น 1,622 แห่ง โดยเป็นสถานประกอบการในภาคกลางสูงที่สุด จำนวน 1,290 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 79.53 รองลงมาคือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีจำนวน 151 แห่ง (ร้อยละ 9.31) 106 แห่ง (ร้อยละ 6.54) และ 75 แห่ง (ร้อยละ 4.62) ตามลำดับ มีผู้เข้ารับการฝึกทั้งสิ้น 326,041 คน มีผู้ผ่านการฝึกทั้งสิ้น 305,257 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 93.62 ของผู้เข้าฝึกอบรมทั้งหมด โดยมีค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 34,462,731.10 บาท

4) การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

4.1 การตรวจแรงงาน

กระทรวงแรงงานนอกจากจะมีภารกิจด้านการส่งเสริมการมีงานทำ การพัฒนาฝีมือแรงงานเพื่อยกระดับฝีมือให้เป็นที่ยอมรับของตลาดแรงงาน และทัดเทียมมาตรฐานสากลแล้ว อีกภารกิจหนึ่งที่เกิดขึ้นต่อเนื่องภายหลังการส่งเสริมให้คนมีงานทำแล้วคือ ภารกิจด้านการคุ้มครองลูกจ้าง นายจ้าง ให้ได้รับความเป็นธรรมในการจ้างงาน โดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทในการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานให้ได้รับความเป็นธรรมจากการจ้างงาน ภายใต้พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานเพื่อไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้างโดยมีจุดมุ่งหมายสูงสุด คือ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ขณะเดียวกันในอีกด้านหนึ่งก็ต้องผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรมกับฝ่ายนายจ้าง กล่าวคือไม่โอนเอียงไปด้านใดด้านหนึ่ง ทั้งนี้ มาตรการที่จะช่วยให้ผู้ใช้แรงงานได้รับรายได้และสวัสดิการที่เป็นธรรมเพียงพอต่อการดำรงชีวิต รวมถึงได้รับการคุ้มครองแรงงานให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้คือการตรวจสถานประกอบการเพื่อให้แน่ใจว่าผู้ใช้แรงงานได้รับการปฏิบัติและดูแลตามกฎหมาย ขณะเดียวกันจะเป็นมาตรการในการกระตุ้นให้สถานประกอบการเอาใจใส่ดูแลลูกจ้างของตนให้มากขึ้นอีกด้วย สำหรับในไตรมาส 3 ปี 2549

(ช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2549) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานได้ดำเนินการตรวจสอบสถานประกอบการทั้งสิ้น 13,663 แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจหรือได้รับการคุ้มครองรวม 586,229 คน จำแนกเป็นชาย 277,089 คน (ร้อยละ 47.27 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) หญิง 306,386 คน (ร้อยละ 52.26 ของลูกจ้างที่ตรวจทั้งหมด) และเด็ก 2,754 คน (ร้อยละ 4.67 ของลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมด) ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก คือ ต่ำกว่า 10 คน คิดเป็นร้อยละ 59.3 (8,101 แห่ง) รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 10 – 49 คน ร้อยละ 26.69 (3,646 แห่ง) ขณะที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ตั้งแต่ 300 คน ขึ้นไป มีการตรวจเพียงร้อยละ 2.68 (367 แห่ง) (ตาราง 7 และตารางภาคผนวกที่ 14)

ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่แล้ว พบว่ามีการตรวจสอบสถานประกอบการสูงขึ้นจากไตรมาสที่แล้ว (ไตรมาส 2 ปี 2549) ร้อยละ 14.62% ขณะที่ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจคุ้มครองแรงงานมีจำนวนที่ลดลง ร้อยละ 0.69 แสดงให้เห็นว่าในช่วงไตรมาสนี้จะเป็นการตรวจคุ้มครองแรงงานในสถานประกอบการที่มีขนาดเล็ก จึงทำให้สัดส่วนลูกจ้างสูงขึ้น

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการ และลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ ไตรมาส 2 และ 3 ปี 2549

สถานประกอบการ/ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ				
ขนาดสถานประกอบการ	ไตรมาส 2 ปี 2549		ไตรมาส 3 ปี 2549	
	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)	สปก.* (แห่ง)	ลูกจ้าง (คน)
1 – 4 คน	3,908	9,040	5,317	11,798
5 – 9 คน	2,433	16,544	2,784	18,760
10 – 19 คน	1,833	25,196	1,863	25,408
20 – 49 คน	1,853	58,509	1,783	56,006
50 – 99 คน	746	53,043	775	56,017
100 – 299 คน	754	127,684	774	132,531
300 – 499 คน	187	72,098	189	71,379
500 – 999 คน	143	98,353	100	66,054
1,000 คน*	63	129,864	78	148,276
รวม	11,920	590,331	13,663	586,229

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ : 1. ไตรมาส 2 ข้อมูล ณ 13 ตุลาคม 2549

2. ไตรมาส 3 ข้อมูล ณ 6 ตุลาคม 2549

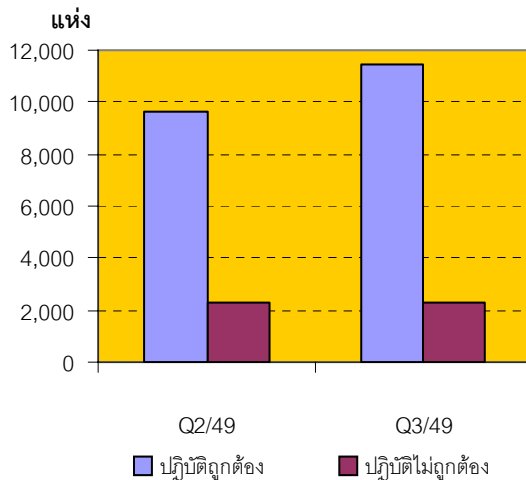
3. *สถานประกอบการ

ในส่วนผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 83.52 (จำนวน 11,412 แห่ง) ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 16.48 (จำนวน 2,251 แห่ง) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ 2 ปี 2549 พบว่าสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายในไตรมาส 3 ปี 2549 ที่มีร้อยละ 83.52 เป็นสัดส่วนที่สูงขึ้นจากไตรมาสที่ 2 ปี 2549 ที่มีร้อยละ 80.87 ผลจากสัดส่วนที่สูงขึ้นจึงทำให้สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีสัดส่วนที่ลดลง จากร้อยละ 19.13 ในไตรมาส 2 ปี 2549 เป็นร้อยละ 16.48 ในไตรมาส 3 ปี 2549 ดังปรากฏรายละเอียดในแผนภูมิที่ 36

แผนภูมิที่ 36 เปรียบเทียบผลการตรวจสอบสถานประกอบการไตรมาส 2 และ 3 ปี 2549

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

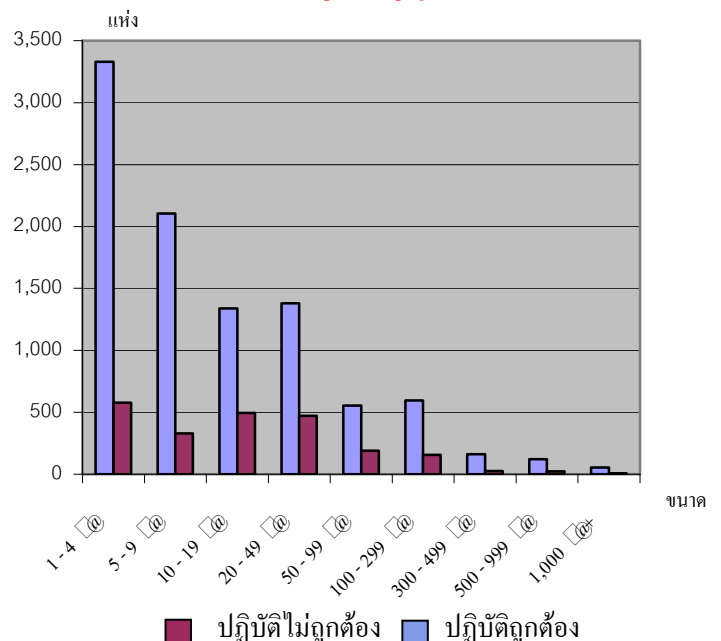
ไตรมาส 2 ปี 49 ข้อมูล ณ วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2549

ไตรมาส 3 ปี 49 ข้อมูล ณ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2549

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย โดยเปรียบเทียบจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องในแต่ละขนาดสถานประกอบการกับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งหมด ในไตรมาส 3 ปี 2549 พบว่ายังสถานประกอบการมีขนาดใหญ่มากจะยังมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายน้อย กล่าวคือสถานประกอบการขนาดเล็กจะปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมาก โดยเฉพาะสถานประกอบการขนาด 1-4 คน ขนาด 10-19 คน และขนาด 20-49 คน ซึ่งมีการปฏิบัติไม่ถูกต้องร้อยละ 30.12 20.97 และ 17.24 ของสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งหมดตามลำดับ (เปรียบเทียบเฉพาะในกลุ่มที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย) และเมื่อศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายในแต่ละขนาดสถานประกอบการ โดยพิจารณาจำนวนสถานประกอบการ

ที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายกับสถานประกอบการที่ตรวจทั้งหมดในแต่ละขนาดสถานประกอบการจะพบว่าสถานประกอบการที่มีขนาดใหญ่โดยมีขนาดตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป มีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 89.50 โดยขนาด 300-499 คน ปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 90.48 ขนาด 500-999 คน และขนาด 1,000 คนขึ้นไปปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 87.0 และ 91.03 ตามลำดับ ขณะที่สถานประกอบการขนาดเล็กที่มีพนักงาน 1-9 คน ก็มีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 86.93 สำหรับสถานประกอบการขนาดกลางที่มีลูกจ้าง 10-99 คน พบว่ามีการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเฉลี่ยร้อยละ 76.82 ของสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายทั้งหมด โดยเป็นในอัตราที่น้อยกว่าสถานประกอบการขนาดเล็กและใหญ่ โดยมีสัดส่วนระหว่างร้อยละ 74.66 - 78.24

แผนภูมิที่ 37 เปรียบเทียบสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้อง/ไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ไตรมาส 3 ปี 2549

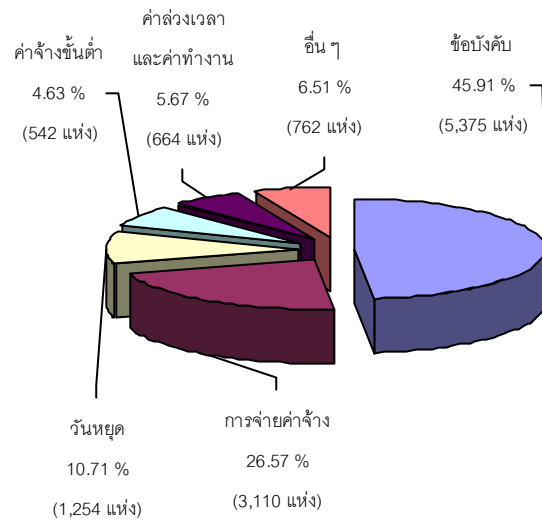
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูล ณ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2549

สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานจำนวน 2,251 แห่ง ซึ่งมีบางแห่งมีเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องหลายเรื่อง โดยพบว่าเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องมีทั้งสิ้น 11,707 เรื่อง และพบว่าเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับเรื่องปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งหมดคือเรื่องข้อบังคับในการทำงานมีถึงร้อยละ 45.91 (5,375 แห่ง) ของเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องทั้งหมด ซึ่งความผิดเรื่องการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับในการทำงานมักพบว่าเป็นเพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้ติดประกาศข้อบังคับการทำงาน ซึ่งได้แก่ การกำหนดวันหยุด เวลาทำงาน เวลาพัก ฯลฯ ให้ลูกจ้างทราบทั่วกัน ซึ่งตามระเบียบปฏิบัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดให้นายจ้างต้องติดประกาศข้อบังคับการทำงานให้ลูกจ้างทราบ พร้อมส่งสำเนาประกาศให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบด้วย แต่ในทางปฏิบัตินายจ้างบางรายมิได้ติดประกาศหรือติดประกาศแต่ไม่ได้ทำสำเนาแจ้งกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบ จึงถือว่าปฏิบัติไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ในเรื่องการปฏิบัติไม่ถูกต้องสำหรับข้อบังคับยังรวมถึงการไม่จัดทำระเบียบข้อบังคับการทำงานอีกด้วย สำหรับเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง 4 อันดับถัดมา ได้แก่ การจ่ายค่าจ้างจำนวน 3,110 แห่ง (ร้อยละ 26.57) วันหยุด 1,254 แห่ง (ร้อยละ 10.71) ค่าล่วงเวลาและค่าทำงาน 664 แห่ง (ร้อยละ 5.67) และค่าจ้างขั้นต่ำ 542 แห่ง (ร้อยละ 4.63) รายละเอียดตามตารางภาคผนวกที่ 15

แผนภูมิ 38 เรื่องที่สถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก ไตรมาส 3 ปี 2549

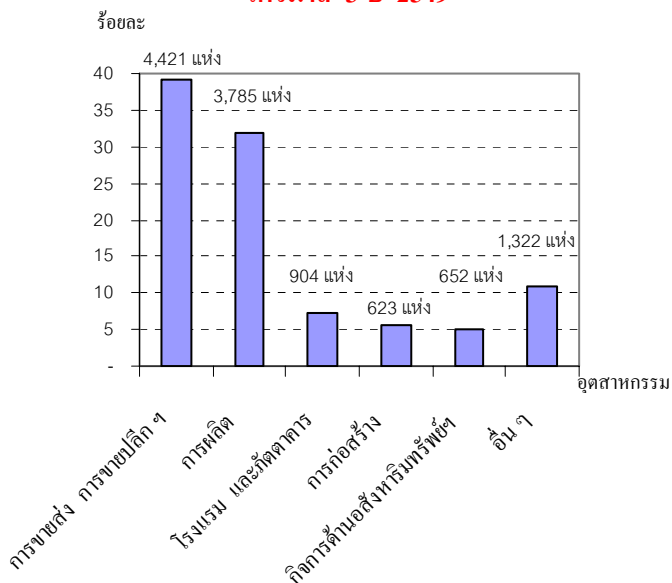
ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อมูล ณ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2549

เมื่อพิจารณาตามประเภทอุตสาหกรรมพบว่าอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมรถยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 37.76 (4,421 แห่ง) 2) การผลิต ร้อยละ 32.33 (3,785 แห่ง) 3) โรงแรมและภัตตาคาร ร้อยละ 7.72 (904 แห่ง) 4) กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ ร้อยละ 5.57 (652 แห่ง) และ 5) การก่อสร้าง ร้อยละ 5.32 (623 แห่ง)

แผนภูมิ 39

**แผนภูมิ 39 ประเภทอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติ
ไม่ถูกต้องตามกฎหมาย 5 อันดับแรก
ไตรมาส 3 ปี 2549**

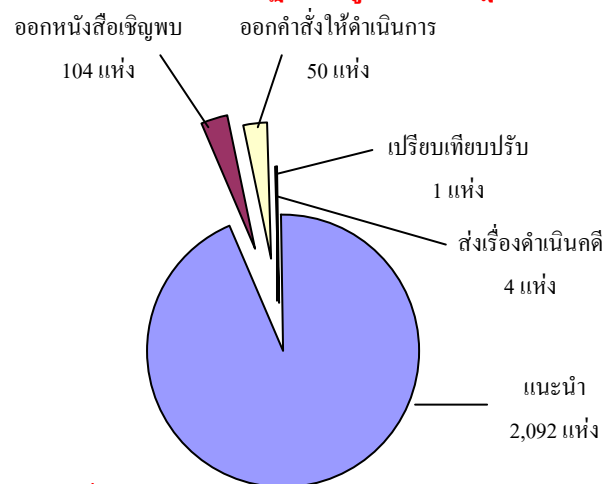

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ข้อมูล ณ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2549

เมื่อกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตรวจพบว่าสถานประกอบการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จะมีการดำเนินการเพื่อให้สถานประกอบการนั้นปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายแรงงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ลูกจ้าง ได้แก่ การแนะนำให้ปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง การออกหนังสือเชิญพบ การออกคำสั่งให้ดำเนินการ การเปรียบเทียบปรับ หรือการส่งเรื่องดำเนินคดี ทั้งนี้ การจะดำเนินการในลักษณะใดจะพิจารณาตามความรุนแรงของปัญหา จากตัวเลขข้างต้นพบว่าเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายเกือบครึ่ง (ร้อยละ 45.91) เป็นเรื่องข้อบังคับซึ่งมักจะ ได้แก่ การไม่จัดทำระเบียบข้อบังคับการทำงาน การไม่ส่งสำเนาระเบียบข้อบังคับ หรือไม่เผยแพร่และปิดประกาศให้ลูกจ้างทราบ การดำเนินการส่วนใหญ่จึงเป็นไปในทางให้

คำแนะนำแก่เจ้าของสถานประกอบการเพื่อปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายต่อไป โดยมีสัดส่วนร้อยละ 92.94 (2,092 แห่ง) รองลงมาคือ ออกหนังสือเชิญพบมีร้อยละ 4.62 (104 ราย) ออกคำสั่งให้ดำเนินการมีร้อยละ 2.22 (50 ราย) ส่วนการเปรียบเทียบปรับและส่งเรื่องดำเนินคดีมีสัดส่วนร้อยละ 0.04 (1 ราย) และร้อยละ 0.18 (4 ราย) ตามลำดับ (ดูรายละเอียดในภาคผนวกตารางที่ 15)

**แผนภูมิ 40 การดำเนินการของเจ้าหน้าที่สำหรับ
สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย**

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ข้อมูล ณ วันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2549

สำหรับการตรวจความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งเป็นเครื่องมือในการคุ้มครองดูแลความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้าง นอกจากนี้การตรวจความปลอดภัยในการทำงานยังเป็นอีกมาตรการหนึ่งที่ดำเนินการเพื่อกระตุ้นส่งเสริมให้เจ้าของสถานประกอบการเห็นความสำคัญ และตระหนักถึงเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน เพราะหากการทำงานมีความปลอดภัยย่อมส่งผลถึงคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้ใช้แรงงานตามมา เมื่อคนงานมีคุณภาพชีวิตที่ดี

จะทำงานอย่างมีความสุขและจะส่งผลต่อผลผลิตที่เพิ่มสูงขึ้นของสถานประกอบการอันนำไปสู่ผลกำไรตามมานั่นเอง ในไตรมาสที่ 3 ปี 2549 ช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน 2549 กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้ดำเนินการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้น 5,879 แห่ง ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้น 309,502 คน โดยในไตรมาส 3 นี้ มีการตรวจสถานประกอบการเพิ่มขึ้นจากไตรมาส 2 ปี 2549 ร้อยละ 5.93 (ไตรมาส 2 ปี 2549 ตรวจ 5,550 แห่ง) ขณะที่สัดส่วนของลูกจ้างที่ได้รับการดูแลคุ้มครองด้านความปลอดภัยกลับลดลง ร้อยละ 32.29 (ไตรมาส 2 ปี 2549 ลูกจ้างผ่านการตรวจ 457,114 คน) แสดงให้เห็นว่าในไตรมาสนี้การตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการขนาดเล็กมีสัดส่วนที่สูงขึ้น จึงทำให้จำนวนลูกจ้างลดลง เนื่องจากสถานประกอบการมีลูกจ้างน้อยนั่นเอง

ตาราง 8 เปรียบเทียบการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการ ไตรมาส 2 และ 3 ปี 2549 จำแนกตามสถานประกอบการ

ขนาด สปก.	Q2 / 49 *		Q3 / 49 **	
	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ ผ่านการ ตรวจ (คน)	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่าน การตรวจ (คน)
1 - 4 คน	1,320	3,244	1,998	4,735
5 - 9 คน	1,001	6,818	1,231	8,282
10 - 19 คน	885	12,047	797	11,045
20 - 49 คน	1,010	32,061	835	26,664
50 - 99 คน	481	34,503	385	27,498
100 - 299 คน	529	90,675	418	72,894
300 - 499 คน	161	61,885	113	41,186
500 - 999 คน	93	63,660	67	46,748
1,000 คน ⁺	70	152,221	35	70,450
รวม	5,550	457,114	5,879	309,502

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

* ไตรมาส 2: ข้อมูล ณ วันที่ 13 ต.ค. 49 / ** ไตรมาส 3: ข้อมูล ณ วันที่ 6 ต.ค. 49

ประเภทอุตสาหกรรมที่มีการตรวจความปลอดภัยสูงสุดในไตรมาส 3 ปี 2549 คือประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือนมีจำนวน 2,498 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 42.49 ของสถานประกอบการที่ตรวจทั้งหมด รองลงมาคือประเภทการผลิต จำนวน 1,600 แห่ง ร้อยละ 27.22 (รายละเอียดตามตาราง 10 และภาคผนวกที่ 17) ซึ่งผลการตรวจพบว่าร้อยละ 87.82 คือจำนวน 5,163 แห่ง ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ส่วนที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องมีร้อยละ 12.18 (716 แห่ง)

โดยอัตราการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาส 2 ปี 2549 พบว่า ในภาพรวมมีการปฏิบัติงานถูกต้องตามกฎหมายสูงขึ้น จากร้อยละ 85.55 ในไตรมาส 2 ปี 2549 เป็นร้อยละ 87.82 ในไตรมาส 3 ปี 2549 แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการ ตระหนักถึงความสำคัญเรื่อง ความปลอดภัย และอาชีวอนามัยของลูกจ้างมากขึ้นจึงน่าจะส่งผลดีต่อลูกจ้าง

ตาราง 9 เปรียบเทียบการตรวจความปลอดภัยกับการปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ไตรมาส 2 และ 3 ปี 2549

ขนาด สปก.	Q2 / 49 *		Q3 / 49 **	
	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	สปก.ที่ปฏิบัติ ถูกต้อง (แห่ง)	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	สปก.ที่ปฏิบัติ ถูกต้อง (แห่ง)
1 - 4 คน	1,320	1,221	1,998	1,856
5 - 9 คน	1,001	912	1,231	1,122
10 - 19 คน	885	734	797	705
20 - 49 คน	1,010	812	835	680
50 - 99 คน	481	367	385	280
100 - 299 คน	529	430	418	344

ขนาด สปก.	Q2 / 49 *		Q3 / 49 **	
	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	สปก.ที่ปฏิบัติ ถูกต้อง (แห่ง)	สปก.ที่ผ่าน การตรวจ (แห่ง)	สปก.ที่ปฏิบัติ ถูกต้อง (แห่ง)
300 - 499 คน	161	138	113	89
500 - 999 คน	93	75	67	57
1,000 คน ⁺	70	59	35	30
รวม	5,550	4,748	5,879	5,163

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

* ไตรมาส 2: ข้อมูล ณ วันที่ 13 ต.ค. 49 / ** ไตรมาส 3: ข้อมูล ณ วันที่ 6 ต.ค. 49

สำหรับประเภทอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัยในไตรมาส 3 ปี 2549 (คำนวณจากจำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายในแต่ละประเภทอุตสาหกรรมเปรียบเทียบกับจำนวนสถานประกอบการที่ตรวจในแต่ละประเภทอุตสาหกรรม) สูงสุด 5 อันดับแรกคือ 1) ประเภทการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน ร้อยละ 28.95 2) การผลิต ร้อยละ 19.37 3) การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา ร้อยละ 19.23 4) การก่อสร้าง ร้อยละ 18.46 และ 5) การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม ร้อยละ 13.41

ตาราง 10 ผลการตรวจความปลอดภัยอัตราการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ไตรมาส 3 ปี 2549

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก. ที่ผ่าน การตรวจ	ผลการตรวจ		อัตราการ ปฏิบัติไม่ ถูกต้อง*
		ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	
1. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	38	27	11	28.95
2. การผลิต	1,600	1,290	310	19.37
3. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	26	21	5	19.23
4. การก่อสร้าง	325	265	60	18.46
5. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	175	152	23	13.41
6. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในบ้าน	2,498	2,272	226	9.05

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก. ที่ผ่าน การตรวจ	ผลการตรวจ		อัตราการ ปฏิบัติไม่ ถูกต้อง*
		ถูกต้อง	ไม่ ถูกต้อง	
บุคคล และของใช้ในครัวเรือน				
7. โรงแรม และภัตตาคาร	435	398	37	8.51
8. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	130	123	7	5.38
9. อื่น ๆ	652	615	37	5.67
รวม	5,879	5,163	716	12.18

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

* สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคำนวณตามประเภทอุตสาหกรรม x 100

สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจจําแนกตามประเภทอุตสาหกรรม

หมายเหตุ ข้อมูล ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2549

การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ในส่วน of สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย ประกอบไปด้วยการให้คำแนะนำ ในวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้องการออกคำสั่งให้ส่งเอกสาร เรียกพบ ปรับปรุง หรือหยุดการใช้เครื่องจักร รวมทั้งการส่งเรื่องดำเนินคดี ทั้งนี้ ในบางแห่งอาจมีการดำเนินการมากกว่า 1 กรณี สำหรับไตรมาส 3 ปี 2549 ซึ่งพบว่ามีสถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายความปลอดภัย จำนวน 716 แห่ง ส่วนใหญ่จะดำเนินการโดยให้คำแนะนำเพื่อให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานให้เกิดความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น โดยด้านการแนะนำ มีถึงร้อยละ 94.99 (683 แห่ง) ของการดำเนินการทั้งหมด ในส่วนของการออกคำสั่ง มีจำนวน 31 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 4.31 โดยเป็นการออกคำสั่งเรียกพบมากที่สุด รองลงมาคือออกคำสั่งให้ส่งเอกสาร ส่วนการ ส่งเรื่องดำเนินคดี มีจำนวน 5 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 0.70 ของการดำเนินการทั้งหมด (ดูรายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 16)

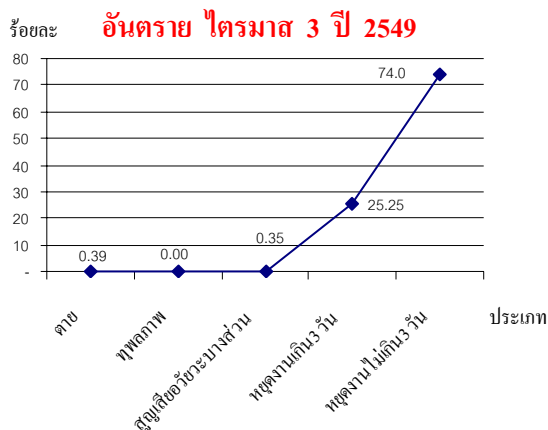
4.2 การประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจาก

การทำงาน

สำหรับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานในรอบไตรมาส 3 ปี 2549 เดือนกรกฎาคม – กันยายน 2549 พบว่าการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องมาจากการทำงาน มีทั้งสิ้น 53,487 คน

เมื่อพิจารณาผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน 53,487 คน ตามประเภทความร้ายแรง พบว่าส่วนใหญ่จะหยุดงานไม่เกิน 3 วัน กล่าวคือมีร้อยละ 74.0 (39,580 คน) ที่ประสบอันตรายและหยุดงานไม่เกิน 3 วัน รองลงมาเป็นผู้หยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 13,508 คน (ร้อยละ 25.25) และสูญเสียอวัยวะบางส่วนจำนวน 186 คน (ร้อยละ 0.35) ส่วนผู้ที่เสียชีวิตมีจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 0.39 ขณะที่ไตรมาสนี้ผู้ประสบอันตรายจนถึงทุพพลภาพมีเพียง 4 คนเท่านั้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ประสบอันตรายทั้งหมดพบว่าจำนวนดังกล่าวไม่สามารถคำนวณหาค่าร้อยละได้ เนื่องจากมีจำนวนน้อยมาก

แผนภูมิ 41 ผู้ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามประเภทผลการประสบ

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

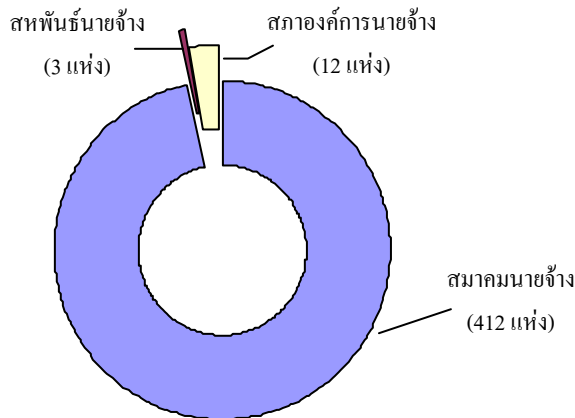
4.3 การแรงงานสัมพันธ์

นอกเหนือจากภารกิจด้านการคุ้มครองแรงงานและดูแลด้านความปลอดภัย ทั้งแก่ลูกจ้างและนายจ้างแล้ว กระทรวงแรงงานโดยกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานยังมีการกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาระบบแรงงานสัมพันธ์ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม เพื่อป้องกันความขัดแย้ง และเสริมสร้างความร่วมมือที่ดีต่อกันระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างสันติสุขในวงการแรงงานให้นายจ้างและลูกจ้างมีทัศนคติที่ดีต่อกันในการทำงาน เพราะหากนายจ้าง ลูกจ้างมีความเข้าใจกันเป็นอย่างดีย่อมไม่เกิดปัญหาขัดแย้งขึ้นเมื่อปัญหาข้อขัดแย้งไม่มี พลังในการขับเคลื่อนงานหรือทีมงานก็จะดีนำไปสู่การเพิ่มผลผลิตหรือเพิ่มผลิตภาพในการปฏิบัติงาน ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงานมีความสุขในการทำงาน คุณภาพชีวิตย่อมดีขึ้น ขณะเดียวกันนายจ้างก็มีความสุขเนื่องจากมีผลผลิตเพิ่มขึ้นเป็นผลกำไรตามมาทั้งนี้ ในกลุ่มของนายจ้างและลูกจ้าง จะมีการตั้งองค์การเพื่อทำหน้าที่เป็นตัวแทนตนเองโดยเมื่อพิจารณาในส่วนองค์การนายจ้าง ณ เดือนกันยายน 2549 พบว่ามีสมาคมนายจ้าง 412 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 183 แห่ง และส่วนภูมิภาค 229 แห่ง สหพันธ์นายจ้าง 3 แห่ง ตั้งอยู่ในกรุงเทพมหานคร 2 แห่ง ภูมิภาค 1 แห่ง และสภาองค์การนายจ้าง 12 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครทั้ง 12 แห่ง (แผนภูมิ 42)

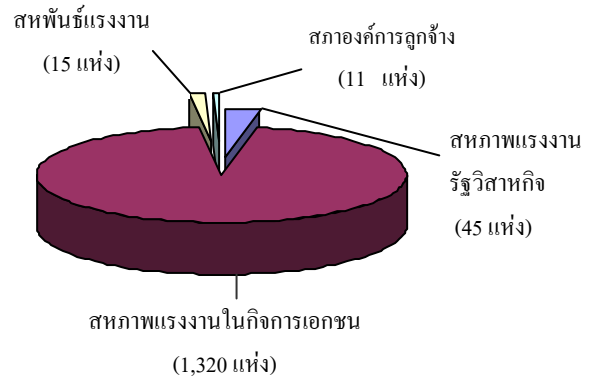
แผนภูมิ 42 จำนวนองค์การนายจ้าง

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ณ เดือน กันยายน 2549

ในส่วนจำนวนองค์การลูกจ้างข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2549 มีจำนวนดังนี้ 1) สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ 45 แห่ง อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 41 แห่ง ส่วนภูมิภาค 4 แห่ง 2) สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน 1,320 แห่ง ซึ่งตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 348 แห่ง เขตภูมิภาค 972 แห่ง 3) สหพันธ์แรงงาน 15 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 7 แห่ง เขตภูมิภาค 8 แห่ง 4) สภาองค์กรลูกจ้าง 11 แห่ง ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร 10 แห่ง ภูมิภาค 1 แห่ง (แผนภูมิ 43) ทั้งนี้ หากพิจารณาตามพื้นที่ขององค์กรแรงงาน จะพบว่าองค์กรแรงงานจะตั้งอยู่เขตภาคกลางสูงสุด มีสัดส่วนถึงร้อยละ 56.77 (1,032 แห่ง) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร ร้อยละ 33.17 (603 แห่ง) และภาคใต้ร้อยละ 5.28 (96 แห่ง) ซึ่งอาจจะเป็นเพราะภาคกลางเป็นที่ตั้งของสถานประกอบการจำนวนมาก เช่น พื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ปทุมธานี ฯลฯ

แผนภูมิ 43 จำนวนองค์การลูกจ้าง

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ณ เดือน กันยายน 2549

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบจำนวนองค์การลูกจ้างในไตรมาส 2 ปี 2549 และ ไตรมาส 3 ปี 2549 พบว่ามีสัดส่วนลดลงร้อยละ 1.07 โดยส่วนใหญ่ประเภทองค์กรลูกจ้างที่ลดลงคือสหภาพแรงงานในกิจการเอกชน ซึ่งลดลงจากจำนวน 1,336 แห่ง เป็น 1,320 แห่ง ทั้งนี้ น่าจะมีสาเหตุมาจากการที่สหภาพนั้นๆ ไม่มีการดำเนินกิจการติดต่อกันเป็นเวลานาน 2 ปี นายทะเบียนจึงมีคำสั่งให้เลิก ในส่วนขององค์กรนายจ้าง พบว่าการจดทะเบียนสูงขึ้นจากไตรมาส 2 ปี 2549 ร้อยละ 0.95 ดังปรากฏในตาราง 11

**ตาราง 11 แสดงจำนวนการเปลี่ยนแปลงของ
องค์การแรงงานไตรมาส 2 – 3 ปี 2549**

ประเภทองค์การ	ปี 2549		
	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ร้อยละการเปลี่ยนแปลง
	จำนวน (แห่ง)	จำนวน (แห่ง)	
องค์การลูกจ้าง			
สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ	44	45	2.27
สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน	1,336	1,320	-1.20
สหสัมพันธ์แรงงาน	15	15	0
สภาองค์กรลูกจ้าง	11	11	0
รวม	1,406	1,391	-1.07
องค์การนายจ้าง			
สมาคมนายจ้าง	408	412	0.98
สหพันธ์นายจ้าง	3	3	0
สภาองค์กรนายจ้าง	12	12	0
รวม	423	427	0.95

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ไตรมาส 2 ข้อมูล ณ มิ.ย. 2549 / ไตรมาส 3 ข้อมูล ณ ก.ย. 2549

สำหรับการเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งในรอบไตรมาสที่ 3 ปี 2549 (เดือนกรกฎาคม—กันยายน 2549) พบว่ามีการแจ้งข้อเรียกร้องทั้งสิ้น 12 แห่ง 12 ครั้ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 4,514 คน ซึ่งการแจ้งข้อเรียกร้องดังกล่าวมีสัดส่วนลดลงจากไตรมาสที่แล้ว (เดือนเมษายน—มิถุนายน 2549) ที่มีการแจ้งข้อเรียกร้อง 40 แห่ง 43 ครั้ง

ทั้งนี้การแจ้งข้อเรียกร้องในไตรมาส 3 ปี 2549 เป็นการแจ้งข้อเรียกร้องในกิจการเอกชนทั้งหมด เช่นเดียวกับไตรมาส 2 ปี 2549 (ร้อยละ 100.0 ของสถานประกอบการที่แจ้งข้อเรียกร้อง) ซึ่งสถานประกอบการในภาครัฐวิสาหกิจและหน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ ไตรมาสนี้พบว่าไม่มีการแจ้งข้อเรียกร้องใดๆ

**ตาราง 12 การแจ้งข้อเรียกร้อง/ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง
ไตรมาส 2—3 ปี 2549**

ลักษณะสถานประกอบกิจการ	การแจ้งข้อเรียกร้อง			
	ไตรมาส 2/49		ไตรมาส 3/49	
	แห่ง	ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง	แห่ง	ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง
รัฐวิสาหกิจ	1	152	0	0
เอกชน	38	17,600	12	4,514
หน่วยงานในกำกับดูแลของรัฐ	1	82	0	0
รวม	40	17,834	12	4,514

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

ข้อเรียกร้องดังกล่าวสามารถยุติได้โดยระบบทวิภาคี คือไม่เกิดข้อพิพาทแรงงานจำนวน 2 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 468 คน โดยสามารถตกลงกันเองได้ทั้ง 2 แห่ง ส่วนข้อเรียกร้องที่ไม่สามารถตกลงได้โดยระบบทวิภาคีและเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานมีจำนวน 6 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,189 คน และข้อเรียกร้องที่ยังไม่ยุติอยู่ในระหว่างการเจรจามี 4 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 857 คน (ดูรายละเอียดในตารางภาคผนวก 18)

สำหรับข้อพิพาทแรงงานที่เกิดขึ้นในสถานประกอบการช่วงไตรมาส 3 ปี 2549 (กรกฎาคม—มิถุนายน 2549) พบว่ามี 8 แห่ง มีลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,973 คนนั้นพบว่าเป็นสัดส่วนที่มากกว่าไตรมาส 2 ปี 2549 ที่มีจำนวน 7 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 2,044 คน ในส่วนการประณอมข้อพิพาทแรงงานในไตรมาส 3 ปี 2549 พบว่าพนักงานประณอมข้อพิพาทแรงงาน ได้ดำเนินการไกล่เกลี่ยและยุติข้อพิพาท

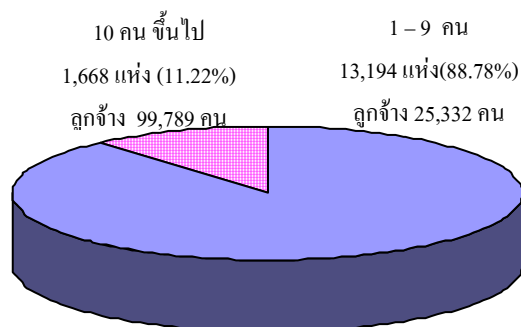
แรงงานจนยุติได้จำนวน 7 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 87.5 ของข้อพิพาทแรงงานทั้งหมดในไตรมาสนี้ ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 3,235 คน ขณะที่ยังไม่ยุติมีจำนวน 1 แห่ง มีลูกจ้างเกี่ยวข้อง 738 คน ซึ่งการยุติข้อพิพาทแรงงานของเจ้าพนักงาน ประenomข้อพิพาทแรงงานใน 7 แห่งดังกล่าว สามารถดำเนินการไต่ถามแก้ไขให้ยุติได้ภายใน 5 วัน 4 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,218 คน และเป็นการยุติโดยชี้ขาดโดยสมัครใจ 1 แห่ง ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 1,804 คน และอื่นๆ 2 แห่ง ลูกจ้าง 213 คน (รายละเอียดในตารางภาคผนวกที่ 18)

ในส่วนความขัดแย้งในการจ้างงาน ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง ที่ไม่ใช่ข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายที่เรียกว่า “ข้อขัดแย้ง” ในรอบไตรมาสที่ 3 ปี 2549 ได้เกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการทั้งสิ้น 6 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 2,415 คน ซึ่งเป็นสัดส่วนที่ลดลงจาก ไตรมาส 2 ปี 2549 ที่เกิดข้อขัดแย้ง 9 แห่ง ลูกจ้าง 4,003 คน โดยข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นใน ไตรมาสนี้สามารถดำเนินการให้ยุติได้ 5 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 975 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของสถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้งทั้งหมด โดยจำแนกเป็นข้อขัดแย้งที่ตกลงกันได้ 4 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 150 คน ฟ้องศาลแรงงาน 1 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 825 คน ข้อขัดแย้งที่ไม่ยุติมี 1 แห่ง ลูกจ้างที่เกี่ยวข้อง 1,440 คน ทั้งนี้ไม่มีข้อขัดแย้งใดที่นำไปสู่การ ผละงาน

4.4 การเลิกจ้างแรงงาน

สำนักงานประกันสังคมรายงาน สถานะการเลิกจ้าง ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2549 ว่าตั้งแต่เดือนมกราคม – กันยายน 2549 มีสถานประกอบการที่เลิกกิจการจำนวน 14,862 แห่ง ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 125,121 คน ส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการขนาดเล็ก คือ ขนาด 1–9 คน โดยมีสัดส่วนร้อยละ 88.78 ของสถานประกอบการที่เลิกกิจการทั้งหมด (13,194 แห่ง) ลูกจ้างถูกเลิกจ้างจำนวน 25,332 คน คิดเป็นร้อยละ 20.25 ของจำนวนลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด ขณะที่สถานประกอบการ ขนาด 10 คนขึ้นไปเลิกกิจการเพียงจำนวน 1,668 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 11.22 ของสถานประกอบการที่เลิกกิจการทั้งหมด แต่มีสัดส่วนของผู้ถูกเลิกจ้างสูงถึง 99,789 คน คิดเป็น ร้อยละ 79.75 ของลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้างทั้งหมด

แผนภูมิ 44 สถานประกอบการที่เลิกกิจการ / ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง ไตรมาส 1-3 ปี 2549 มกราคม – กันยายน 2549

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

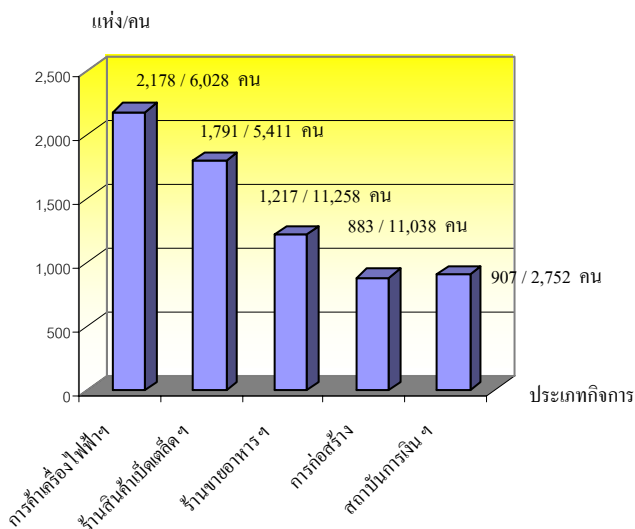
หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2549

เมื่อพิจารณาประเภทกิจการที่มีการ
เลิกจ้างสูงสุด 5 อันดับแรกเรียงลำดับได้ดังนี้

1) ประเภทการค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า ยานพาหนะ
จำนวน 2,178 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 14.65
ของสถานประกอบการที่เลิกจ้างทั้งหมด ลูกจ้าง
ที่ถูกเลิกจ้าง 6,028 คน 2) ร้านสินค้าเบ็ดเตล็ด
การค้าอื่น ๆ จำนวน 1,791 แห่ง (ร้อยละ 12.05)
ลูกจ้างที่ถูกเลิกจ้าง 5,411 คน 3) ร้านอาหาร
โรงแรม ห้องเช่า จำนวน 1,217 แห่ง (ร้อยละ 8.19)
ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 11,258 คน 4) สถาบัน
การเงิน บริการด้านธุรกิจ จำนวน 907 แห่ง
(ร้อยละ 6.10) ลูกจ้างเกี่ยวข้อง 2,752 คน และ
5) การก่อสร้าง จำนวน 883 แห่ง (ร้อยละ 5.94)
ลูกจ้างถูกเลิกจ้าง 11,038 คน

แผนภูมิ 45 สถานประกอบการที่เลิกกิจการสูงสุด

5 อันดับแรก ช่วงมกราคม – กันยายน 2549

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ : ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2549

4.5 การสวัสดิการแรงงาน

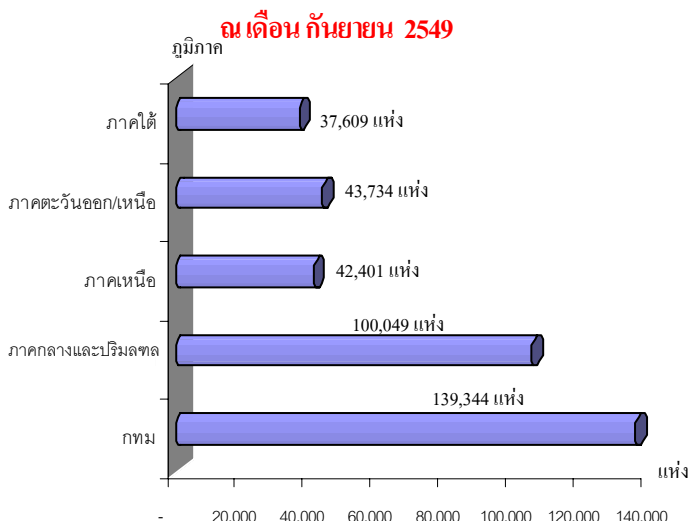
กิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนส่งเสริมให้
ผู้ใช้แรงงาน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
นอกเหนือจากการตรวจสอบสถานประกอบการ
เพื่อให้การคุ้มครองให้ผู้ใช้แรงงานตามที่ได้
กล่าวมาแล้ว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ยังมีการส่งเสริมการจัดสวัสดิการแรงงาน
ในสถานประกอบการ โดยในไตรมาส 3 ปี 2549
(กรกฎาคม – กันยายน 2549) ได้ดำเนินการ
ส่งเสริมให้สถานประกอบการจัดสวัสดิการ
ในรูปแบบต่าง ๆ แก่ลูกจ้างหรือผู้ใช้แรงงาน
ดังนี้ 1) ส่งเสริมการให้บริการด้านสวัสดิการ
แรงงานนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนด 1,169 แห่ง
ลูกจ้างที่ได้รับการส่งเสริม 109,654 คน 2) มีการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยศูนย์เด็กเล็ก
วิทยาเขตสิรินธรราชวิทยาลัยในพระราชูปถัมภ์
2 แห่ง ในพื้นที่จังหวัดนครปฐมและจังหวัด
สมุทรปราการ มีบุตรหลานของผู้ใช้แรงงาน
ได้รับการพัฒนาเลี้ยงดูจำนวน 1,261 คน 3) ให้บริการเงินกู้ยืมเพื่อผู้ใช้แรงงาน
ในสถานประกอบการ 8 แห่ง มีผู้ใช้แรงงาน
ได้รับบริการถึง 23,473 คน 4) มีการส่งเสริม
ความรู้เกี่ยวกับสวัสดิการแรงงานโดยการอบรม
ให้ความรู้แก่นายจ้าง ลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน 25 ครั้ง
1,250 คน และ 5) มีการจัดการวาทะถาวร
เพื่อให้บริการด้านสวัสดิการและคุ้มครอง
แรงงาน 29 ครั้ง มีผู้ใช้แรงงานได้รับ
ประโยชน์ 14,440 คน

5) การประกันสังคม

ภารกิจด้านการประกันสังคมเป็นอีกภารกิจที่กระทรวง โดยสำนักงานประกันสังคม มีหน้าที่ต้องดูแลผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีหลักประกันชีวิตที่มั่นคงเมื่อยามแก่ชราอีกด้วย ข้อมูล ณ เดือนกันยายน 2549 พบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคมทั้งสิ้น 373,137 แห่ง ผู้ประกันตนทั้งสิ้น 8,544,176 คน โดยสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีจำนวนสูงสุดคือ 139,344 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 37.35 รองลงมาคือภาคกลางและปริมณฑลมีจำนวน 110,049 แห่ง ร้อยละ 29.49 และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 43,734 แห่ง ร้อยละ 11.72 ภูมิภาคที่มีสถานประกอบการน้อยที่สุดคือภาคใต้มีจำนวน 37,609 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 10.08

แผนภูมิ 46 สถานประกอบการ จำแนกตามภูมิภาค

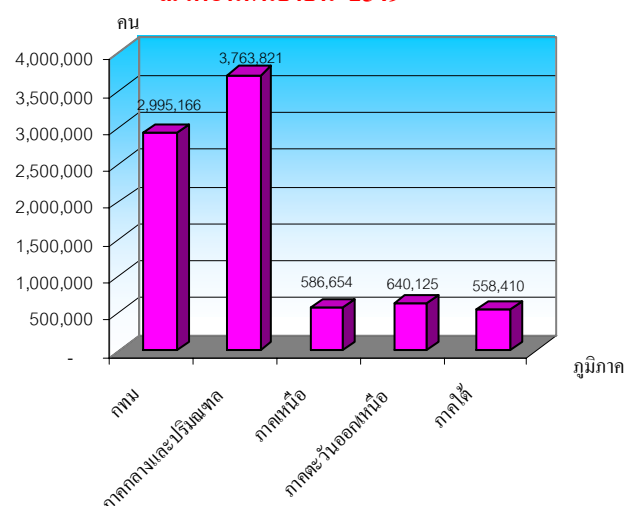

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาในประเด็นของผู้ประกันตน พบว่าภูมิภาคที่มีผู้ประกันตนสูงสุดกลับเป็นภาคกลางและปริมณฑล มีจำนวน 3,763,821 คน ซึ่งมีสัดส่วนผู้ประกันตนร้อยละ 44.05 ของผู้ประกันตนทั้งหมด รองลงมาคือกรุงเทพมหานคร มีจำนวนผู้ประกันตน 2,995,166 คน คิดเป็นร้อยละ 35.05 ของผู้ประกันตนทั้งหมด ภูมิภาคที่มีผู้ประกันตนน้อยที่สุดคือภาคใต้มี 558,410 คน คิดเป็นร้อยละ 6.54

แผนภูมิ 47 ผู้ประกันตน จำแนกตามภูมิภาค

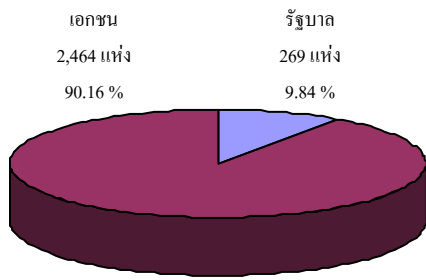
ณ เดือนกันยายน 2549

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ปัจจุบันสถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคมที่เป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลมีจำนวน 269 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 9.84 ของสถานพยาบาลทั้งหมด และสถานพยาบาลเอกชนมีจำนวน 2,464 แห่ง (ร้อยละ 90.16)

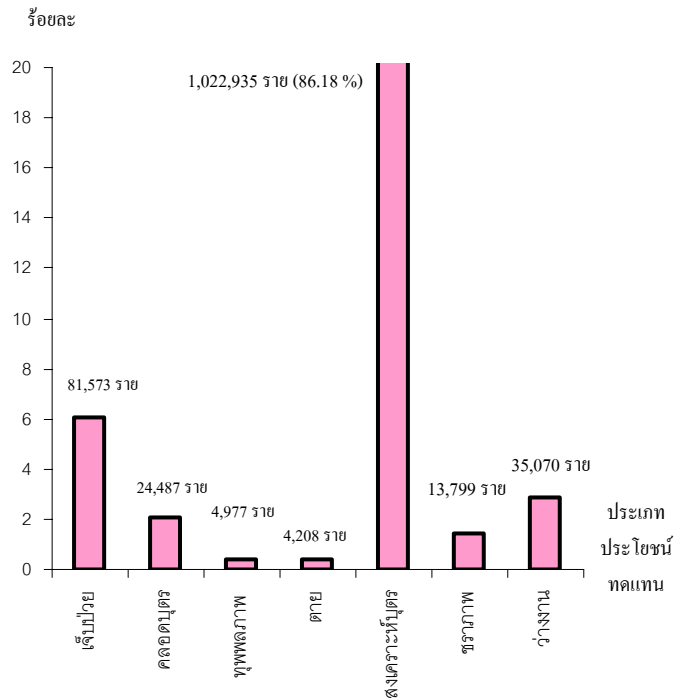
**แผนภูมิ 48 จำนวนสถานพยาบาล
ในสังกัดประกันสังคม ณ ไตรมาส 3 ปี 2549**

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ในด้านสถานะเงินกองทุนพบว่า กองทุนเงินทดแทน ณ สิ้นเดือนสิงหาคม 2549 มีเงินกองทุนจำนวน 17,634 ล้านบาท ส่วนสถานะของกองทุนประกันสังคมในปัจจุบัน ณ สิ้นเดือนกันยายน 2549 มีเงินกองทุน 417,639 ล้านบาท และในช่วงไตรมาส 3 ปี 2549 (กรกฎาคม – กันยายน 2549) จำนวนการใช้บริการของกองทุนประกันสังคม พิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณีได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ทูพลภาพ ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ และว่างงาน พบว่า จำนวนผู้ใช้บริการมีทั้งสิ้น 1,187,049 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.89 ของผู้ประกันตนทั้งหมด ซึ่งจำนวนผู้ให้บริการในไตรมาสนี้เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.93 จากไตรมาสที่แล้วที่มีจำนวน 1,153,268 คน สำหรับประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดในไตรมาสนี้ได้แก่ กรณีสงเคราะห์บุตร มีผู้ประกันตนใช้บริการ 1,022,935 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.18 ของผู้ให้บริการทั้งหมด รองลงมาได้แก่กรณีเจ็บป่วย ว่างงาน และ คลอดบุตร โดยมีสัดส่วนร้อยละ 6.87 2.96 และ 2.06 ตามลำดับ

**แผนภูมิ 49 ผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุน
ประกันสังคม จำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน
ไตรมาส 3 ปี 2549**

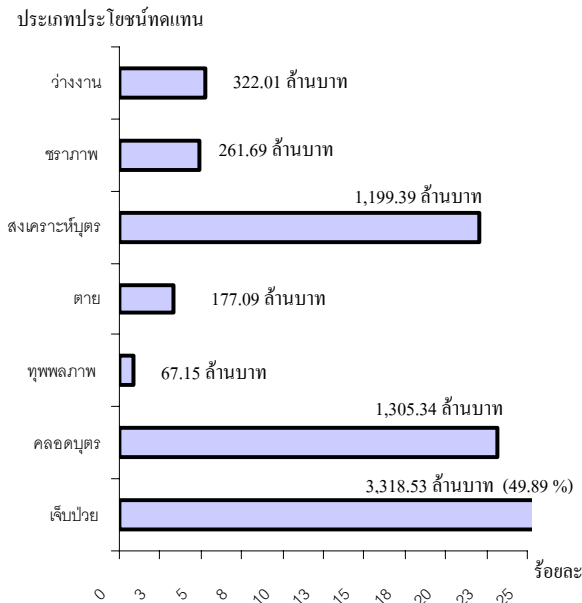

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หากพิจารณาตามปริมาณการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน จะพบว่าการจ่ายเงินทั้งสิ้น 6,651.20 ล้านบาท โดยกรณีเจ็บป่วยมีการจ่ายเงินสูงสุดถึง 3,318.53 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 49.89 ของเงินประโยชน์ทดแทนที่จ่ายรองลงมาคือกรณีคลอดบุตร จ่ายเงินประโยชน์ทดแทน 1,305.34 ล้านบาท (ร้อยละ 19.63) และกรณีสงเคราะห์บุตร 1,199.39 ล้านบาท (ร้อยละ 18.03)

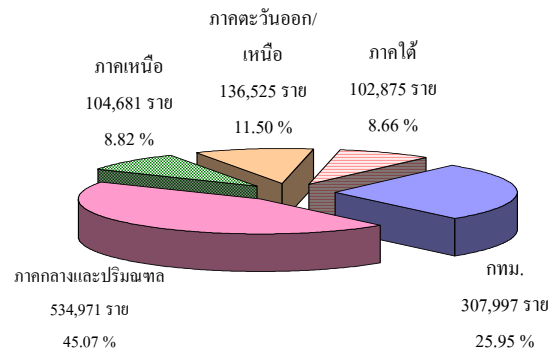
แผนภูมิ 50 การจ่ายเงินประโยชน์ทดแทนจำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน ไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

เมื่อพิจารณาตามภูมิภาคที่มีการใช้บริการกองทุนประกันสังคมโดยพิจารณาจากจำนวนผู้ให้บริการพบว่า ผู้ประกันตนเขตภาคกลางและปริมณฑล ใช้บริการกองทุนสูงสุดคือจำนวน 534,971 ราย คิดเป็นร้อยละ 45.07 ของผู้ประกันตนที่ใช้บริการทั้งหมด รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร 307,997 ราย (ร้อยละ 25.95) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 136,525 ราย (ร้อยละ 11.50) สำหรับภาคเหนือและภาคใต้ มีสัดส่วนของผู้ประกันตนที่ใช้บริการกองทุนประกันสังคม ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือภาคเหนือ มีผู้ให้บริการ 104,681 ราย (ร้อยละ 8.82) ส่วนภาคใต้มีจำนวน 102,875 ราย (ร้อยละ 8.66)

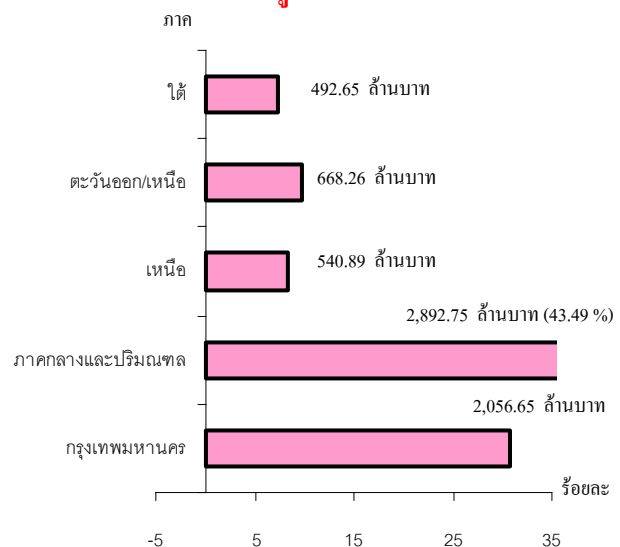
แผนภูมิ 51 ผู้ใช้บริการจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

ในส่วนการจ่ายเงินประโยชน์ทดแทน ซึ่งมีการจ่ายในไตรมาส 3 ปี 2549 จำนวน 6,651.20 ล้านบาท พิจารณาตามภูมิภาคพบว่าภูมิภาคที่มีการจ่ายเงินสูงสุด คือ ภาคกลางและปริมณฑลมีการจ่ายเงินทั้งสิ้น 2,892.75 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 43.49 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร จำนวน 2,056.65 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 30.92 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 668.26 ล้านบาท (ร้อยละ 10.05 ของการจ่ายเงินทั้งสิ้น)

แผนภูมิ 52 เงินประโยชน์ทดแทนที่จ่ายจำแนกตามภูมิภาค ไตรมาส 3 ปี 2549

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

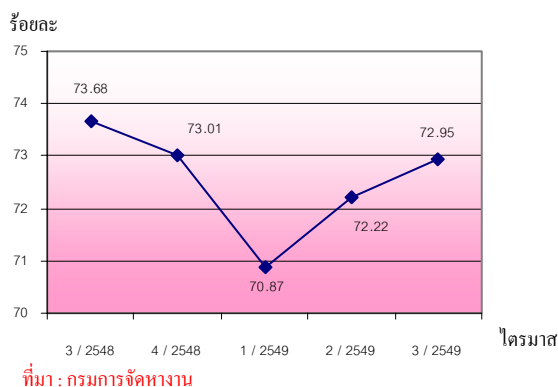
ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ภาวะด้านแรงงานมีการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา สืบเนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เช่น สถานการณ์ทางการเมืองสับสนไร้ทิศทางที่ชัดเจน จะส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักธุรกิจ นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ เกิดการชะลอการลงทุน ชะลอการขยายกิจการ รวมถึงชะลอการจ้างงาน ในขณะที่การผลิตคนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานของภาคการศึกษายังคงมีอย่างต่อเนื่อง มีอาจชะลอตามภาวการณ์ด้านเศรษฐกิจ จึงส่งผลต่อการว่างงาน การทำงานต่ำระดับ นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีการผลิต ต้นทุนการผลิต ฤดูกาล ทักษะคนทั้งของฝ่ายนายจ้างและผู้ใช้แรงงาน เหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของภาวะด้านแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการจ้างงาน การเคลื่อนย้ายแรงงานฝีมือแรงงาน มาตรฐานแรงงาน ฯลฯ ดังนั้นการจะทราบความเคลื่อนไหวหรือการเปลี่ยนแปลงของภาวะแรงงาน จึงต้องมีการพิจารณาศึกษาเพื่อกำหนดตัวชี้วัด พร้อมทั้งติดตามการเปลี่ยนแปลง เพื่อศึกษาวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหา รวมถึงทำนายหรือคาดการณ์อนาคต อันจะเอื้อประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการกำหนดแผนงานที่จะต้องทำให้สนองตอบต่อความต้องการของทุกกลุ่มทั้งนายจ้าง ผู้ใช้แรงงาน รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถานการณ์แรงงานไตรมาส 3 ปี 2549 ฉบับนี้ จะขอเสนอตัวชี้วัดภาวะแรงงานดังนี้

1) อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงสภาพกำลังแรงงานในตลาดแรงงานเมื่อเทียบกับประชากรวัยแรงงานทั้งหมด โดยคำนวณจากกำลังแรงงานเทียบกับประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป จะพบว่าในไตรมาส 3 ปี 2549 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานมีอัตราร้อยละ 72.95 ทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงไตรมาส 2 ปี 2549 ที่มีอัตรา 72.22 และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา กลับพบว่ามีอัตราที่ลดลงจากไตรมาส 3 ปี 2548 ที่มีอัตรา 73.68 เมื่อพิจารณาจากแผนภูมิที่ 1 จะพบว่าไตรมาส 2 และ 3 มีการปรับตัวสูงขึ้นจากไตรมาส 1 สืบเนื่องมาจากปัจจัยฤดูกาลที่ส่งผลต่อการมีงานทำของกำลังแรงงาน โดยที่ไตรมาส 2 และ 3 จะเป็นช่วงฤดูเพาะปลูก และเป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่เพิ่งสำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงทำให้อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานปรับตัวสูงขึ้น

แผนภูมิ 1 อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน

หมายเหตุ : อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน = $\frac{\text{กำลังแรงงาน} \times 100}{\text{ประชากรที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป}}$

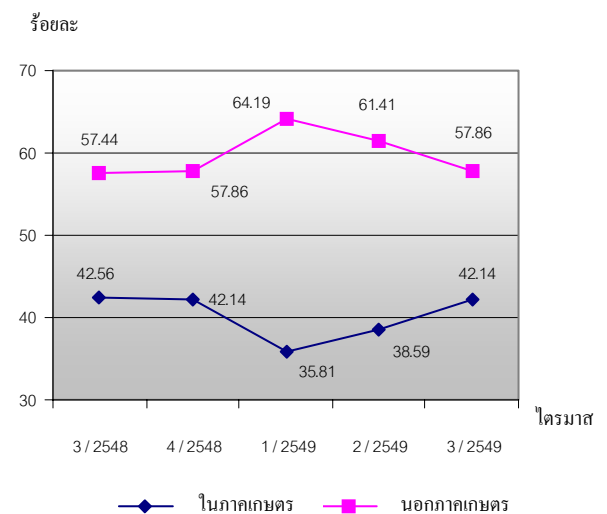

2) อัตราการจ้างงาน

อัตราการจ้างงานต่อกำลังแรงงานเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นภาวะการจ้างงานในตลาดแรงงานว่ามีสัดส่วนมากน้อยเพียงใด สำหรับอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรซึ่งคำนวณจากผู้มีงานทำในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานที่มีงานทำ ในไตรมาส 3 ปี 2549 พบว่าอัตราการจ้างงานในภาคเกษตรมีอัตราร้อยละ 42.14 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสที่ผ่านมา จะพบว่า อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจาก ไตรมาส 2 ปี 2549 ที่มีอัตรา 38.59 อย่างเห็นได้ชัด (แผนภูมิ 2) และเมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา มีสัดส่วนไม่ต่างกันมากนัก คือ 42.56 เนื่องจากไตรมาส 3 เป็นช่วงฤดูการเพาะปลูก จึงทำให้การจ้างแรงงานในภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ส่วนอัตราการจ้างงานนอกภาคเกษตรก็จะมีสัดส่วนที่ลดลง ในไตรมาส 3 กล่าวคือ ไตรมาส 2 ปี 2549 มีอัตรา 61.41 ลดลงเป็น 57.86 ในไตรมาส 3 เนื่องจากผู้ใช้แรงงานนอกภาคเกษตรเคลื่อนย้ายเข้าไปอยู่ในภาคเกษตรกรรม อันมีสาเหตุจากการที่ภาคเศรษฐกิจหรือเจ้าของธุรกิจมีการชะลอตัวเนื่องจากสถานการณ์ความสับสนทางการเมือง ความไม่มั่นใจในเศรษฐกิจ ปัญหาความไม่สงบต่าง ๆ และผลกระทบของราคาน้ำมันทำให้ธุรกิจชะงักงัน ชะลอการขยายงาน โดยเฉพาะชะลอการจ้างงาน อย่างไรก็ตาม ในช่วงปลายไตรมาส 3 ที่ต่อเนื่องไปยังต้นไตรมาส 4 คือเดือนกันยายน – ตุลาคม ภายหลังการปฏิรูปการเมืองสามารถเรียกความเชื่อมั่น

ให้กับการลงทุนอีกครั้งหนึ่ง ธุรกิจจึงอยู่ในระดับทรงตัว ซึ่งคาดว่าแนวโน้มการจ้างงานยังคงสดใสไม่มีผลกระทบมากนัก แต่ปัญหาที่น่าเป็นห่วงคือการเกิดสถานการณ์น้ำท่วม ทำให้ภาคเกษตรกรรมกระทบกระเทือนหนัก แรงงานอาจเคลื่อนย้ายไปทำงานในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นก็เป็นได้ (แผนภูมิ 2)

แผนภูมิ 2 อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ :

$$\text{อัตราการจ้างงานใน/นอกภาคเกษตร} = \frac{\text{ผู้มีทำงานใน/นอกภาคเกษตร} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$$

เมื่อพิจารณาอัตราการจ้างงานเฉพาะในส่วนภาคอุตสาหกรรมการผลิต โดยคำนวณจากจำนวนผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเปรียบเทียบกับจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมดจะพบว่า อัตราการจ้างงานในภาคการผลิตมีอัตรา 14.60 ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่ 2 ปี 2549 ที่มีอัตรา 15.83 อันเนื่องมาจากปัจจัยฤดูกาล ผนวกกับสถานการณ์เศรษฐกิจ การเมือง ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว ทำให้การจ้างงานในภาคการผลิตลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับ

ไตรมาสเดียวกับของปีที่ผ่านมาพบว่ามีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันมาก คือ 14.74 จึงแสดงให้เห็นว่าการเพิ่มขึ้นหรือลดลงเป็นผลจากปัจจัยฤดูกาลปรากฏรายละเอียดตามแผนภูมิ 3

แผนภูมิ 3 อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรม

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ :

อัตราการจ้างงานในอุตสาหกรรมการผลิต =

$$\frac{\text{ผู้มีงานทำในภาคอุตสาหกรรมการผลิต} \times 100}{\text{ผู้มีงานทำ}}$$

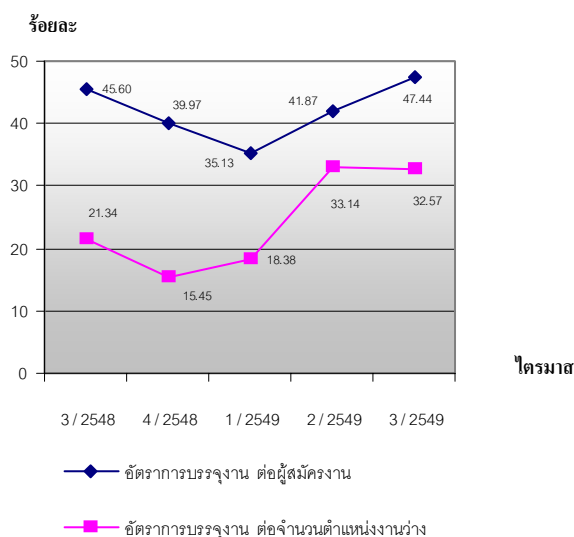
โดยสรุปในภาพรวมจะพบว่าอัตราการจ้างงานหรือการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของประเทศไทย จะมีลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานแบบเป็นวัฏจักรหรือวงจร ทั้งนี้เพราะประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรซึ่งเป็นกำลังแรงงานของประเทศจะอาศัยอยู่ในภาคส่วนของเกษตรกรรมเพื่อช่วยครัวเรือนในการทำเกษตรเป็นส่วนใหญ่ เมื่อหมดฤดูเก็บเกี่ยวผลผลิตก็จะเคลื่อนย้ายไปหางานทำในภาคอุตสาหกรรมและจะเคลื่อนย้ายกลับมภาคเกษตรกรรมอีกครั้งในฤดูเพาะปลูก วนเวียนในลักษณะเช่นนี้อย่างเป็นวัฏจักรทุกปี จึงอาจส่งผลต่อการขาดแคลนแรงงานในบางฤดูกาล

3) อัตราการบรรจุนาน

อัตราการบรรจุนานในแต่ละไตรมาสเป็นตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นถึงการเคลื่อนไหวของภาวการณ์ด้านแรงงาน ซึ่งสามารถศึกษาวิเคราะห์กับจำนวนตำแหน่งงานว่าง และจำนวนผู้สมัครงาน โดยเมื่อวิเคราะห์จำนวนการบรรจุนานที่กรมการจัดหางานดำเนินการ เทียบกับจำนวนตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านกรมการจัดหางานจะพบว่า อัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างไตรมาส 3 ปี 2549 อยู่ที่ร้อยละ 32.57 โดยมีอัตราต่ำกว่าไตรมาส 2 ปี 2549 ที่มีร้อยละ 33.14 ซึ่งอาจจะเป็นเพราะสถานการณ์ประกอบมีความต้องการตำแหน่งงานว่างในช่วงไตรมาสที่ 3 น้อยลง เนื่องจากการชะลอการจ้างแรงงานจากผลพวงของภาวะเศรษฐกิจ ประกอบกับเป็นช่วงฤดูเพาะปลูก ความต้องการแรงงานที่แจ้งผ่านกรมการจัดหางานจึงลดลงตาม อย่างไรก็ตามอัตราการบรรจุนานต่อตำแหน่งงานว่างไตรมาสนี้มีสัดส่วนที่สูงขึ้นเมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมา ที่มีร้อยละ 21.34 (แผนภูมิ 4) เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของผู้บรรจุนานกับจำนวนผู้สมัครที่มีอัตราร้อยละ 47.44 จะพบว่าอัตราเพิ่มขึ้นจากไตรมาส 2 ปี 2549 ที่มีอัตราเพิ่มขึ้นจากไตรมาส 2 ปี 2549 ที่มีอัตรา 41.87 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในไตรมาสนี้มีขอผู้สมัครงานที่น้อยกว่าไตรมาสที่ผ่านมาขณะที่ผู้ได้รับการบรรจุนานมีสัดส่วนใกล้เคียงกับไตรมาสที่แล้ว เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วจึงทำให้เห็นภาพว่ามีอัตราสูงขึ้น

แผนภูมิ 4 อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงาน/

ตำแหน่งงานว่าง

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ :

1. อัตราการบรรจงานต่อผู้สมัครงาน = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจงาน} \times 100}{\text{ผู้สมัครงาน}}$
2. อัตราการบรรจงานต่อตำแหน่งงานว่าง = $\frac{\text{ผู้ได้รับการบรรจงาน} \times 100}{\text{ตำแหน่งงานว่าง}}$

4) อัตราการว่างงาน

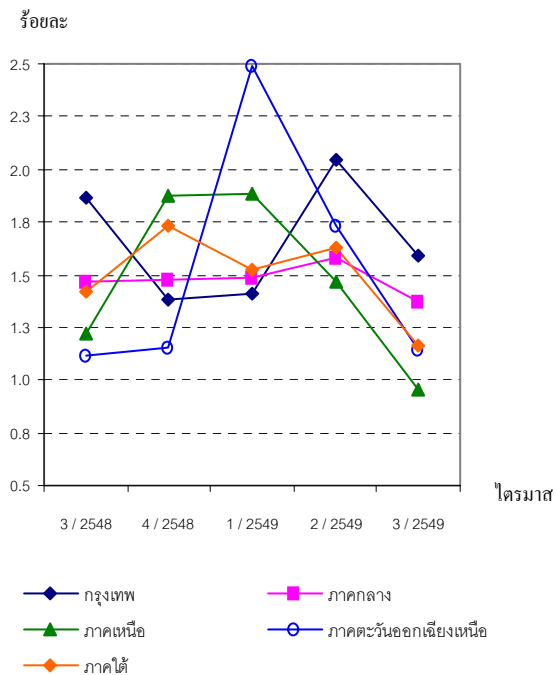
การศึกษาอัตราการว่างงานในปีที่ผ่านมาจะพบว่าอัตราว่างงานของประเทศไทยแต่ละไตรมาสจะปรับตัวสูงขึ้นและลดลงตามปัจจัยในเรื่องฤดูกาล เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ไตรมาส 1 เป็นช่วงฤดูแล้งนอกฤดูการเกษตร หรือนอกฤดูเก็บเกี่ยว ส่งผลให้แรงงานในภาคเกษตรว่างงาน อัตราการว่างงานในไตรมาส 1 จึงสูงและเริ่มลดลงในไตรมาส 2 เนื่องจากเป็นช่วงที่กำลังแรงงานใหม่สำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่ตลาดแรงงาน สำหรับไตรมาส 3 เป็นช่วงฤดูการเกษตร ประกอบกับกำลังแรงงานใหม่ที่สำเร็จการศึกษาเริ่มเข้าสู่

ตลาดแรงงานจึงเป็นปัจจัยที่มีผลต่ออัตราการว่างงานที่ลดลง และอัตราการว่างงานจะเริ่มปรับตัวสูงขึ้นอีกเล็กน้อยในไตรมาส 4 แต่ยังคงอยู่ในระดับทรงตัว เนื่องจากไตรมาส 4 เป็นช่วงฤดูเก็บเกี่ยวยังต้องใช้แรงงานในภาคเกษตรกรรมอยู่ (แผนภูมิ 5) ดังนั้นอัตราการว่างงานจึงเป็นเครื่องชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยฤดูกาล นอกจากนี้อัตราการว่างงานจะเกี่ยวข้องกับภาวะเศรษฐกิจและพื้นที่ กล่าวคือ แรงงานจะมีการเคลื่อนย้ายสู่ภาคเกษตรในไตรมาสที่เป็นฤดูเพาะปลูก พื้นที่การเกษตรจะมีอัตราว่างงานต่ำ ขณะที่พื้นที่ตั้งของอุตสาหกรรมจะมีอัตราว่างงานสูง

สำหรับอัตราว่างงานภาพรวมของประเทศในไตรมาสที่ 3 ปี 2549 มีอัตรา 1.22 โดยกรุงเทพมหานครมีอัตราการว่างงานสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 1.59 รองลงมาคือภาคกลาง ร้อยละ 1.38 และภาคใต้ร้อยละ 1.17 ภาคที่มีการว่างงานน้อยที่สุดในไตรมาสนี้คือภาคเหนือ ร้อยละ 0.96 (ตารางภาคผนวก 20) หากพิจารณาความเคลื่อนไหวของการจ้างงาน พบว่าภาคที่มีการเคลื่อนไหวเรื่องของการว่างงานสูงสุดคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เนื่องจากแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานเกษตรกรรม เมื่อเสร็จสิ้นจากการเกษตรจะเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมือง จึงส่งผลให้อัตรามีการเปลี่ยนแปลงขึ้นและลงอย่างมาก ดังแผนภูมิ 5

แผนภูมิ 5 อัตราการว่างงานจำแนกตามภูมิภาค

ที่มา : กรมการจัดหางาน

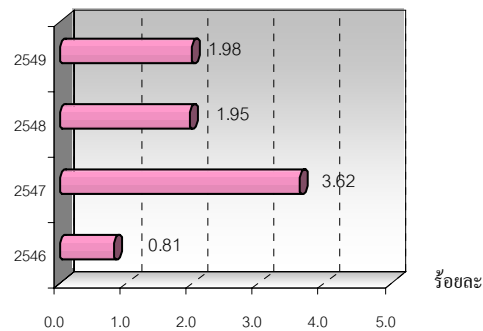
หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน = $\frac{\text{จำนวนผู้ไม่มีงานทำ} \times 100}{\text{กำลังแรงงาน}}$

5) อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าว

จำนวนแรงงานต่างด้าวตามมติคณะรัฐมนตรี (กรม.) ซึ่งได้แก่แรงงานต่างด้าว 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว กัมพูชา ซึ่งได้กล่าวแล้วในบทสถานการณ์แรงงาน (หน้า 25) ทั้งนี้เมื่อรวมจำนวนแรงงานต่างด้าวทุกประเภทที่กรมการจัดหางานบริหารจัดการ อยู่ข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549 มีจำนวนทั้งสิ้น 720,996 คน โดยจำแนกเป็นสัญชาติพม่า 568,878 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78.9 รองลงมาคือ สัญชาติลาว มีจำนวน 82,719 คน (ร้อยละ 11.48) และกัมพูชา จำนวน 69,399 คน (ร้อยละ 9.63) โดยอัตราแรงงานต่างด้าวในภาพรวมซึ่งคำนวณจากจำนวนแรงงานต่างด้าวต่อ

กำลังแรงงานในประเทศพบว่า ช่วงปี 2549 ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549 มีอัตราร้อยละ 1.98 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก ปี 2548 ที่มีอัตรา 1.95

แผนภูมิ 6 อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวตามมติ กรม. (รวม 3 สัญชาติ)

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ :

1. อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าว = $\frac{\text{จำนวนแรงงานต่างด้าวตามมติ กรม.} \times 100}{\text{กำลังแรงงาน}}$

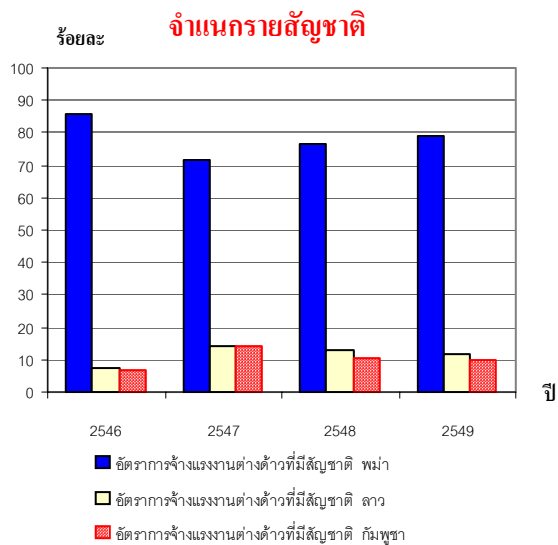
2. ปี 2549 เป็นข้อมูลเบื้องต้น ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549 อาจเปลี่ยนแปลงได้

หากพิจารณาอัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวแต่ละสัญชาติตั้งแต่ปี 2546 เป็นต้นมา จะพบว่า การจ้างแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า มีอัตราสูงสุดโดยครองอันดับหนึ่งมาทุกปี ปี 2546 = 85.81 ปี 2547 = 71.72 และ ปี 2548 = 76.48 และปี 2549 = 78.9 (ข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549) ส่วนสัญชาติลาวและกัมพูชา มีอัตราดังนี้ สัญชาติลาวปี 2546-2549 = 7.38 14.0 12.77 และ 11.48 สัญชาติกัมพูชา ปี 2546-2549 = 6.81 14.28 10.75 และ 9.63

แผนภูมิ 7 อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวตามมติ ครม.

ที่มา : กรมการจัดหางาน

หมายเหตุ :

1. อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวรายสัญชาติ =

$$\frac{\text{แรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนตามมติครม. รายสัญชาติ (3 สัญชาติ) x 100}}{\text{แรงงานคนต่างด้าวขึ้นทะเบียนตามมติครม. 3 สัญชาติทั้งหมด}}$$

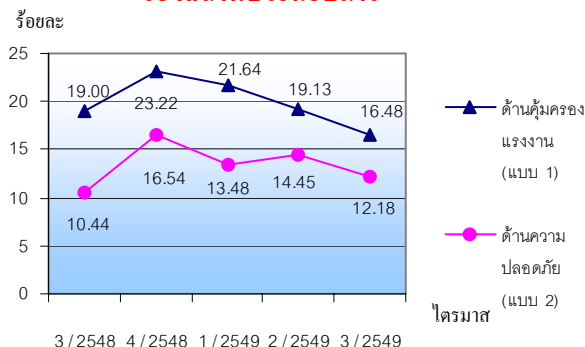
2. ปี 2549 เป็นข้อมูลเบื้องต้น ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549

6) อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ

อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ เป็นตัวบ่งบอกตัวหนึ่ง ที่แสดงให้เห็นถึงภาวการณ์ด้านแรงงาน หากนายจ้างไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดสูง ย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของลูกจ้าง ผู้ใช้แรงงาน และส่งผลถึงคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานตามมา สำหรับอัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของสถานประกอบการ ในการนำเสนอครั้งนี้ สามารถจำแนกได้เป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานและกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน ซึ่งพบว่า อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

ของสถานประกอบการต่อจำนวนสถานประกอบการ ที่ผ่านการตรวจทั้งหมดในปี 2549 พบว่าไตรมาส 2 มีอัตรา 19.13 สำหรับไตรมาส 3 ปี 2549 มีอัตรา 16.48 ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่แล้ว 2.65 และลดลงช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา 2.52 (แผนภูมิ 8) ทั้งนี้การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของ ข้อบังคับการทำงาน ซึ่งกฎหมายกำหนดว่า สถานประกอบการต้องมีข้อบังคับการทำงาน เช่น การกำหนดวันเวลาทำงาน เวลาพัก วันหยุด และประกาศให้ลูกจ้างทราบ พร้อมทั้งทำสำเนา แจ้งให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบ แต่สถานประกอบการหลายแห่งไม่ทราบหรือ ทราบไม่ครบทุกขั้นตอน จึงพบปัญหาไม่ปฏิบัติตามกฎหมายที่มีจำนวนมาก อย่างไรก็ตามได้มีการแนะนำให้ดำเนินการให้ถูกต้องตาม ข้อกำหนด ส่วนอัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าไตรมาส 3 ปี 2549 อัตรา 12.18 ซึ่งลดลงจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 14.45 (แผนภูมิ 8)

แผนภูมิ 8 อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนด ของสถานประกอบการ

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ :

อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ =

$$\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายคุ้มครองแรงงาน} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายคุ้มครองแรงงาน}}$$

อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ =

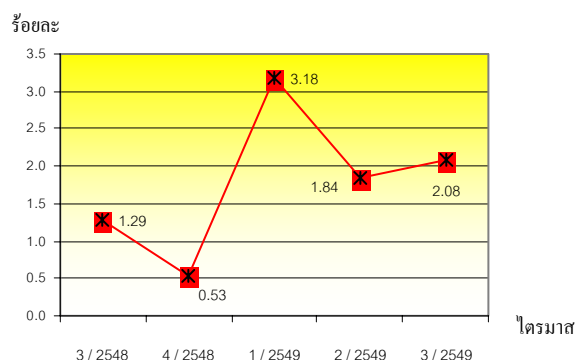
$$\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ทำผิดกฎหมายความปลอดภัย} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจกฎหมายความปลอดภัย}}$$

7) อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงาน/ข้อขัดแย้ง ในสถานประกอบการ

การเกิดข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งในสถานประกอบการ เป็นตัวชี้วัดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง การเปลี่ยนแปลงของอัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานจะแสดงให้เห็นถึงทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างว่ามีทิศทางหรือแนวโน้มไปในทางใด การเกิดข้อพิพาทแรงงานนั้นมีผลมาจากการที่ลูกจ้างได้แจ้งข้อเรียกร้องต่อนายจ้าง และหากไม่สามารถยุติ หรือตกลงกันได้ก็จะเกิดเป็นข้อพิพาทแรงงานขึ้น สำหรับอัตราสถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง พบว่าในช่วงปี 2548 ถึงปัจจุบันมีอัตราในช่วง

0.24 – 3.18 โดยไตรมาสที่ 3 ปี 2549 มีอัตรา 2.08 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่แล้วที่มีอัตรา 1.84 แต่เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีที่ผ่านมาพบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้น 0.79 แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการ 100,000 แห่ง มีการเกิดข้อพิพาทแรงงานประมาณ 1 – 4 แห่งเท่านั้น จึงเป็นอัตราที่อยู่ในระดับต่ำมาก ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่าที่ผ่านมามีความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างและลูกจ้างอยู่ในระดับดีมาก

แผนภูมิ 9 อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานในสถาน ประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ :

อัตราการเกิดข้อพิพาทต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง =

$$\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อพิพาทแรงงาน} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$$

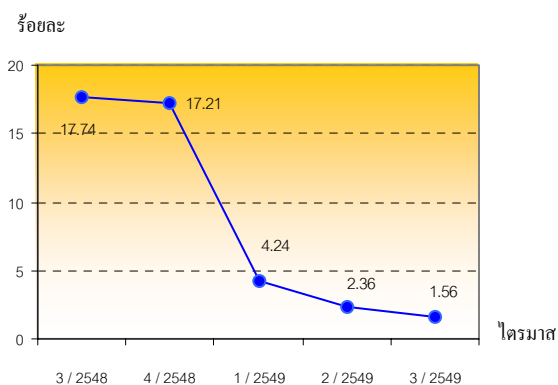
สำหรับข้อขัดแย้งในสถานประกอบการ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้งระหว่างนายจ้าง ลูกจ้าง ที่มีข้อพิพาทแรงงานตามกฎหมายแรงงาน เป็นตัวชี้วัดอีกตัวหนึ่งที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้าง และลูกจ้างได้ โดยอัตราการเกิดข้อขัดแย้งในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง ในรอบปีที่

ผ่านมานับจากไตรมาส 1 ปี 2549 จนถึงไตรมาส 3 ของปี 2549 มีอัตราอยู่ในช่วง 1.56 – 4.24 กล่าวคือในสถานประกอบการ 100,000 แห่งเกิดข้อขัดแย้งประมาณ 5 แห่งเท่านั้น ซึ่งก็ยังนับว่าเป็นอัตราที่ต่ำอยู่ และเมื่อพิจารณาความเคลื่อนไหวแล้ว พบว่ามีอัตราลดลงอย่างต่อเนื่องจากไตรมาส 1 เป็นต้นมา โดยมีอัตรา 4.24 2.36 และ 1.56 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามกระทรวงแรงงานมิได้นิ่งนอนใจทุกหน่วยงานในสังกัดได้ดำเนินการตรวจเยี่ยมสถานประกอบการพร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างตลอดเวลา

แผนภูมิที่ 10 อัตราการเกิดข้อขัดแย้ง

ในสถานประกอบการต่อสถานประกอบการ 100,000 แห่ง

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

หมายเหตุ :

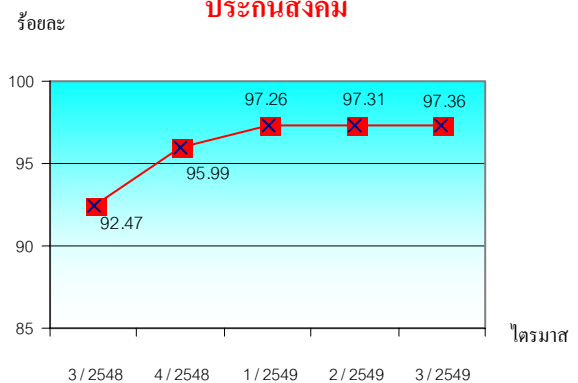
อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง =

$$\frac{\text{สถานประกอบการที่เกิดข้อขัดแย้ง} \times 100,000}{\text{สถานประกอบการทั้งหมด}}$$

8) อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม

ในส่วนอัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม โดยการศึกษาจากจำนวนสถานประกอบการในระบบประกันสังคมเปรียบเทียบกับจำนวนสถานประกอบการทั้งหมด พบว่าสัดส่วนของสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมมีสัดส่วนสูงขึ้น โดยมีอัตราเปลี่ยนแปลงจากไตรมาส 3 ปี 2548 - ไตรมาส 3 ปี 2549 ดังนี้ 92.47 95.99 97.26 97.31 และ 97.36 จะเห็นได้ว่าอัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคมมีสัดส่วนที่สูงขึ้นตามลำดับ

แผนภูมิที่ 11 อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

หมายเหตุ :

อัตราสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม =

$$\frac{\text{จำนวนสถานประกอบการที่อยู่ในระบบประกันสังคม} \times 100}{\text{จำนวนสถานประกอบการทั้งหมด}}$$

ประกาศกระทรวงแรงงาน
เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๗)

ด้วยคณะกรรมการค่าจ้างได้มีการศึกษาและพิจารณาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างได้รับอยู่ ประกอบกับข้อเท็จจริงอื่นตามแนวทางในการกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานและอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่กฎหมายกำหนด และมีมติเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๔๕ ให้ปรับปรุงอัตราค่าจ้างขั้นต่ำจังหวัดตามมาตรา ๗๕ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๘๘ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. ๒๕๔๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ ๖) ลงวันที่ ๒ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๒ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำพื้นฐานเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยสี่สิบสามบาท

ข้อ ๓ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยเก้าสิบเอ็ดบาท ในท้องที่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดนครปฐม นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร

ข้อ ๔ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยแปดสิบหกบาท ในท้องที่ จังหวัดภูเก็ต

ข้อ ๕ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยเจ็ดสิบสองบาท ในท้องที่ จังหวัดชลบุรี

ข้อ ๖ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยหกสิบแปดบาท ในท้องที่ จังหวัดสระบุรี

ข้อ ๗ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยหกสิบสองบาท ในท้องที่ จังหวัดนครราชสีมา

ข้อ ๘ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยหกสิบเอ็ดบาท ในท้องที่ จังหวัดระยอง

ข้อ ๙ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยหกสิบบาท ในท้องที่ จังหวัด ฉะเชิงเทรา พระนครศรีอยุธยา และระนอง

ข้อ ๑๐ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบบาท ในท้องที่จังหวัด เชียงใหม่ และพังงา

ข้อ ๑๑ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบกบาท ในท้องที่ จังหวัดกระบี่ และเพชรบุรี

ข้อ ๑๒ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบบาท ในท้องที่ จังหวัดกาญจนบุรี จันทบุรี และลพบุรี

ข้อ ๑๓ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบบาท ในท้องที่ จังหวัดราชบุรี สมุทรสงคราม และสระแก้ว

ข้อ ๑๔ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบสองบาท ในท้องที่จังหวัด ตรัง ประจวบคีรีขันธ์ ปราจีนบุรี สงขลา สิงห์บุรี และอ่างทอง

ข้อ ๑๕ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยห้าสิบบาท ในท้องที่จังหวัดเลย และอุดรธานี

ข้อ ๑๖ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยสี่สิบบาท ในท้องที่จังหวัด ชุมพร ตราด ลำปาง ลำพูน สุโขทัย และสุพรรณบุรี

ข้อ ๑๗ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยสี่สิบแปดบาท ในท้องที่จังหวัด กาฬสินธุ์ ขอนแก่น นครพนม นครศรีธรรมราช นราธิวาส บุรีรัมย์ ปัตตานี ยะลา สตูล และ หนองคาย

ข้อ ๑๘ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยสี่สิบเจ็ดบาท ในท้องที่ จังหวัดกำแพงเพชร ตาก นครนายก นครสวรรค์ พัทลุง พิชณุโลก เพชรบูรณ์ สุราษฎร์ธานี และ อุตรดิตถ์

ข้อ ๑๙ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยสี่สิบกบาท ในท้องที่จังหวัด ชัยนาท ชัยภูมิ เชียงราย มหาสารคาม มุกดาหาร ยโสธร ร้อยเอ็ด ศรีสะเกษ สกลนคร หนองบัวลำภู และอุทัยธานี

ข้อ ๒๐ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยสี่สิบบาท ในท้องที่จังหวัด พิจิตร แม่ฮ่องสอน สุรินทร์ อุบลราชธานี และอำนาจเจริญ

ข้อ ๒๑ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยสี่สิบบาท ในท้องที่จังหวัด พะเยา และแพร่

ข้อ ๒๒ ให้กำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเป็นเงินวันละหนึ่งร้อยสี่สิบสามบาท ในท้องที่ จังหวัดน่าน

ข้อ ๒๓ เพื่อประโยชน์ตามข้อ ๒ ถึงข้อ ๒๒ คำว่า “วัน” หมายถึง เวลาทำงานปกติ ของลูกจ้าง ซึ่งไม่เกินชั่วโมงทำงานดังต่อไปนี้ แม้นายจ้างจะให้ลูกจ้างทำงานน้อยกว่าเวลาทำงานปกติ เพียงใดก็ตาม

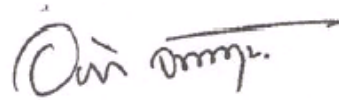
(๑) เจ็ดชั่วโมง สำหรับงานที่อาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและความปลอดภัยของ
ลูกจ้างตามกฎหมายกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๑) ออกตามความในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน
พ.ศ. ๒๕๔๑

(๒) แปดชั่วโมง สำหรับงานอื่นซึ่งไม่ใช่งานตาม (๑)

ข้อ ๒๔ ห้ามมิให้นายจ้างจ่ายค่าจ้างเป็นเงินแก่ลูกจ้างน้อยกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ

ข้อ ๒๕ ประกาศกระทรวงแรงงานฉบับนี้ ให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

(นายอภัย จันทนจุลกะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

มนูญ ปุณณกริยากร¹

การตรากฎหมายขึ้นใช้บังคับในบ้านเมืองเรา เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่า ในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติที่ได้ประกาศใช้บังคับประมาณ 500 ฉบับและเมื่อรวมกับอนุบัญญัติหรือกฎหมายระดับรอง ซึ่งมีจำนวนกว่า 100,000 ฉบับที่ใช้บังคับอยู่กับประชาชน เป็นเรื่องที่น่าวิตกเป็นอย่างยิ่ง ทั้งที่ในมุมมองกฎหมายและกฎระเบียบเหล่านั้นล้วนช่วยรักษาระเบียบของสังคม เป็นกติกาของสังคมที่ทำให้สังคม เกิดความมั่นคงและความเป็นระเบียบเรียบร้อย แต่ในอีกมุมมองหนึ่ง กฎหมายและกฎระเบียบเหล่านี้ก็ส่งผลกระทบต่อประชาชนเช่นกัน

เนื่องจากกฎหมายและกฎระเบียบมีผลเป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพของประชาชน ยังมีกฎหมายและกฎระเบียบจำนวนมากเท่าไรประชาชนก็มีเสรีภาพน้อยลงเท่านั้น และถ้ากฎหมายและกฎระเบียบได้สร้างขึ้นตอนในการดำเนินงาน จะส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงานของประชาชนและเอกชน รวมทั้งสร้างค่าใช้จ่ายต้นทุนให้เกิดขึ้น ทำให้ประชาชนเสียเวลาเสียค่าเดินทาง และระยะเวลาในการรอคอยให้กับประชาชนและเอกชนบางครั้งต้องจ้างทนายความมาดำเนินการแทน

ยิ่งไปกว่านั้นยังอาจเป็นช่องทางให้เจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการใช้ดุลยพินิจ ถ้าหากมีมากเกินไป และขาดระบบการตรวจสอบที่ดี ก็จะเป็นที่มาของการทุจริตและประพฤติมิชอบ

นโยบายของอดีตรัฐบาล(พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร)ได้กำหนดให้มีแผนพัฒนากฎหมายของส่วนราชการต่างๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ถึงปี พ.ศ. 2551 โดยให้ส่วนราชการยึดหลักการในการพัฒนากฎหมายที่รัฐบาลกำหนดแนวทางไว้ 3 หลักการ 15 แนวทาง

หลักการประการแรกคือ การดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ แก้ไข เพิ่มเติมหรือยกเลิกกฎหมายที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญหรือจัดทำกฎหมายใหม่เพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญที่กำหนด ยกเลิกกฎหมายที่ไม่มีการบังคับใช้ ลดและเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบที่สร้างภาระโดยไม่จำเป็นแก่ประชาชนตามมาตรา 35 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ลดและเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบซึ่งควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจหรือกำหนดให้รัฐประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชนโดยไม่จำเป็นตามมาตรา 87 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และการลดและเลิกกฎหมายหรือกฎระเบียบที่ก่อให้เกิดความยุ่งยาก ซ้ำซ้อน หรือล่าช้าต่อการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการอื่นตามมาตรา 42 ของพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

หลักการประการที่สองคือ การพัฒนากฎหมายตามนโยบายพิเศษของรัฐบาล ได้แก่ แก้ไข เพิ่มเติมกฎหมายหรือจัดให้มีกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน และขยายโอกาสให้คนจนและคน

¹ ที่ปรึกษากฎหมาย กระทรวงแรงงาน

ด้วยโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การลด เลิกหรือจัดให้มีกฎหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ การปรับปรุงกฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย หรือกระบวนการปฏิบัติราชการ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ และการปรับปรุงกฎหมายตามนโยบายของคณะกรรมการนโยบายแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนากฎหมาย หรือ คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายหรือทีมผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group) ที่แต่งตั้งโดยอนุกรรมการกำกับการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการที่กำหนด

หลักการประการที่สามคือ การพัฒนากฎหมายเชิงกระบวนการ ได้แก่ การจัดทำระบบตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายตามมติคณะรัฐมนตรี การจัดทำระบบการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 7 มาตรา 9 มาตรา 11 ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 และ มาตรา 44 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 การลด เลิกหรือแก้ไขกระบวนการหรือขั้นตอนที่ล่าช้าหรือไม่จำเป็นตามกฎหมาย การจัดทำระบบรับฟังความคิดเห็นในการตราหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย และการจัดทำระบบการทบทวนกฎหมายโดยรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ได้บังคับกฎหมายเป็นระยะตามมาตรา 35 ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ยังต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2546 ที่ อนุมัติหลักเกณฑ์การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและแบบคำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมายที่คณะกรรมการปรับปรุงกฎหมายเพื่อพัฒนาประเทศเสนอ และให้ทุกหน่วยงานดำเนินการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายและต้องเสนอคำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมายประกอบร่างกฎหมายทุกครั้ง

โดยมอบให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเป็นเจ้าภาพในการจัดทำคู่มือการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย ตลอดจนแนวทาง ในการจัดทำคำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย อันจะทำให้การเสนอกฎหมายเป็นไปเฉพาะกรณีที่มีความจำเป็นอย่างแท้จริง

เมื่อหน่วยงานใดเสนอร่างกฎหมายไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมคำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมาย และบันทึกวิเคราะห์สรุปกฎหมายแล้ว หากสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่ายังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ก็จะไม่นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

เว้นแต่กรณีที่เป็นเรื่องเร่งด่วนหรือกรณีที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่าสาระของคำชี้แจงความจำเป็นในการตรากฎหมายหรือบันทึกวิเคราะห์สรุปกฎหมายของหน่วยงานนั้นเพียงพอที่จะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณาแล้ว

ในส่วนที่เกี่ยวกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเมื่อได้รับร่างกฎหมายที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับหลักการแล้ว หากเห็นว่าร่างกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่เพียงพอที่จะใช้บังคับแก่เรื่องที่เสนอให้มีการตรากฎหมาย หรือเห็นว่าภารกิจดังกล่าวสามารถทำได้โดยการใช้มาตรการทางบริหาร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจะเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาทบทวนความจำเป็นในการตรากฎหมายนั้น

แนวทางในการตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้วางแนวทางไว้ 10 ประการ ได้แก่²

การตรวจสอบวัตถุประสงค์และเป้าหมายของภารกิจ การกำหนดตัวผู้รับผิดชอบภารกิจนั้น ความจำเป็นในการตรากฎหมาย ความซ้ำซ้อนกับกฎหมายอื่น การจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลและความคุ้มครองความพร้อมของรัฐในการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ความซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่น วิธีการทำงานและการตรวจสอบ ความเหมาะสมของหลักเกณฑ์ในการออกกฎหมายลำดับรอง และการรับฟังความคิดเห็นของหน่วยงานหรือกลุ่มผู้เกี่ยวข้อง

สำหรับกระทรวงแรงงานในปัจจุบันมีสถานะทางกฎหมายในความรับผิดชอบ คือ ประกาศคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ 47 พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ. 2518 พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ.2521 พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 และพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2545

ก่อนหน้านี้ปรากฏว่ากระทรวงแรงงานได้เลิกกฎหมายที่ล้าสมัย และไม่ได้ใช้แล้วหลายฉบับด้วยกัน ได้แก่ พระราชบัญญัติป้องกันลูกเรือหลบหนีจากหน้าที่เรือค้าขาย หรือไม่อยู่ในเรือเกินเวลาอันสมควร พระราชบัญญัติสอบสวนภาวะกรรมกร พุทธศักราช 2479 และพระราชบัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย พ.ศ. 2499³

กฎหมายแรงงานที่มีอยู่ในปัจจุบันล้วนจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงให้ทันสมัยตามภาวะเศรษฐกิจและสังคมและยกร่างขึ้นใหม่ ดังนั้นแผนพัฒนากฎหมายกระทรวงแรงงาน ประจำปี 2548 ที่สอดคล้องกับกรอบการพัฒนากฎหมาย 3 หลักการ 15 แนวทาง ได้แก่⁴

ร่างพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ..... ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ..... ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่..) พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน (ฉบับที่..) พ.ศ..... ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ..... ร่างพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่..) พ.ศ..... ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการประกอบอาชีพ พ.ศ..... และร่าง

² คู่มือตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย :ฝ่ายพัฒนากฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ISBN 974-9771-23-0 หน้า 10-22

³ พระราชบัญญัติยกเลิกกฎหมายบางฉบับที่ไม่เหมาะสมกับกาลปัจจุบัน พ.ศ.2546 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 109 ก วันที่

4 พฤศจิกายน 2546

⁴ รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงแรงงาน ครั้งที่ 3/2548 วันศุกร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ 2548

พระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่..) พ.ศ. .... จะเป็นไปตามหลักการที่ 1 การดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญหรือกฎหมายที่กำหนดไว้

ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ พ.ศ..... จะเป็นไปตามหลักการที่ 3 การพัฒนากฎหมายเชิงกระบวนการ

ในส่วนที่เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากฎหมายที่สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม (พ.ศ. 2548-2551) ตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 11 มกราคม 2548 ได้แก่

ร่างพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ.....
ร่างพระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์ พ.ศ..... ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่..)พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้รับงานไปทำที่บ้าน พ.ศ..... และร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการประกอบอาชีพ พ.ศ.....

สุดท้ายจะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนากฎหมายของส่วนราชการที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ได้แก่

ร่างพระราชบัญญัติคณะกรรมการที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ พ.ศ..... ร่างพระราชบัญญัติเงินทดแทน (ฉบับที่..) พ.ศ. .... และร่างพระราชบัญญัติประกันสังคม (ฉบับที่..) พ.ศ. ....

นอกจากกฎหมายที่ต้องยกร่าง ปรับปรุงแก้ไข รวม 10 ฉบับแล้ว ยังมีกฎหมายลำดับรองที่ต้องยกร่าง ปรับปรุง แก้ไขรวม 14 ฉบับด้วย

สำหรับแผนพัฒนากฎหมายกระทรวงแรงงาน ประจำปี 2549 จะประกอบด้วยร่างกฎหมายของส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงาน จะมีกฎหมายที่ต้องยกร่างปรับปรุงแก้ไขโดย

- สำนักงานปลัดกระทรวง ได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติค่าจ้างและรายได้แห่งชาติ พ.ศ..... รวม 1 ฉบับ
- กรมการจัดหางาน ได้แก่ ร่างกฎกระทรวงซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 ร่างพระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ. 2528 ร่างประกาศกรมการจัดหางานที่เกี่ยวกับการจัดหางาน และร่างระเบียบกระทรวงแรงงานเกี่ยวกับการจัดหางาน รวม 10 ฉบับ
- กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้แก่ ร่างประกาศกระทรวงแรงงาน ร่างประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน ร่างระเบียบกระทรวงแรงงาน และร่างระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือแรงงาน รวม 9 ฉบับ
- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ได้แก่ ร่างกฎกระทรวง และร่างประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน รวม 5 ฉบับ
- สำนักงานประกันสังคม ได้แก่ ร่างพระราชกฤษฎีกา ร่างกฎกระทรวง ร่างประกาศกระทรวงแรงงาน ร่างประกาศสำนักงานประกันสังคม และร่างระเบียบสำนักงานประกันสังคม รวม 16 ฉบับ

หลักการทางกฎหมายที่จะดำเนินการพัฒนา เหตุผลในการดำเนินการพัฒนาและหน่วยงานที่รับผิดชอบเป็นรายละเอียด แต่เดิมจะเป็นหน้าที่ที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายของแต่ละส่วนราชการในสังกัดกระทรวงแรงงานและคณะกรรมการพัฒนากฎหมายกระทรวงแรงงานได้ประชุมและมีข้อยุติแล้ว

อย่างไรก็ตาม เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุขได้ยึดอำนาจการปกครอง ทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปี 2540 สิ้นสุดลง จึงเป็นเหตุให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายสิ้นสุดลง

อย่างไรก็ตาม มิได้หมายความว่าเมื่อคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสิ้นสุดลงแล้ว การพัฒนากฎหมายในแต่ละหน่วยงานจะสิ้นสุดไปไม่ กระทรวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐทุกแห่งยังให้ความสำคัญ และดำเนินการพิจารณาทบทวนกฎหมายทุกฉบับว่าสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลหรือไม่ รวมทั้งทุกหน่วยงานของกระทรวงแรงงานได้ตระหนักและเล็งเห็นความสำคัญในเรื่องนี้ ยืนยันได้ว่าแผนพัฒนากฎหมายของกระทรวงแรงงานมิได้หยุดยั้งและจะดำเนินการเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานให้เกิดความชอบธรรมกับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายครับ

สะกิดต่อมฮา!!

น้ำใสแสนสะอาด

สัปดาห์นี้ถึงเวรคุณเปี้ยจะต้องมาดูแลคุณพ่อชราอายุ 85 ปี ที่บ้านชานเมือง คุณพ่อของคุณเปี้ยคนนี้เคยเป็นนักเขียนมาก่อน ดังนั้น เวลาแะจะพูดอะไรกับใครก็มักจะพูดเป็นสำบัดสำนวนไปหมด ตรงนี้ ลูกๆ ทุกคนเข้าใจดี อีกทั้งคุณพ่อผู้ชราคนนี้ยังชอบทำกับข้าวอีกด้วย ลูกแต่ละคนที่ผลัดกันมาดูแลคุณพ่อ จึงมักจะได้ชิมกับข้าวฝีมือคุณพ่อกันแทบทุกคน แม้ว่าเวลาแะทำกับข้าวจะดูหลงๆ ลืมๆ ทำอะไรถูกบ้างผิดบ้างก็ตามที่

เช้าวันนี้ขณะที่คุณพ่อกำลังรับประทานอาหารเช้ามื้อที่โต๊ะ คุณเปี้ยก็เห็นจานของตนเองดูเป็นคราบ ไม่ค่อยสะอาดเท่าใดนัก จึงถามคุณพ่อว่า

คุณเปี้ย : คุณพ่อครับ จานนี้ล้างสะอาดดีแล้วหรือยังครับ

พ่อชรา : มันก็สะอาดเท่าที่ "น้ำใส" จะทำให้สะอาดได้ล่ะลูก กินข้าวกันเถะ

พอตอนเที่ยงคุณพ่อก็กินอาหารเลี้ยงอีก ทีนี้คุณเปี้ยก็สังเกตเห็นอีกว่าชามใส่ถ้วยเตี๋ยที่คุณพ่อส่งมาให้เตรียมตักถ้วยเตี๋ย มันดูเป็นคราบมันๆ ยังไงชอบกล

เปี้ย : คุณพ่อครับ..ชามถ้วยเตี๋ยนี้ล้างดีแล้วหรือยังครับ

พ่อชรา : มันก็สะอาดเท่าที่ "น้ำใส" จะทำให้สะอาดได้ล่ะลูก รีบๆ ตักถ้วยเตี๋ยกินกันเถะ

พอตกเย็นคุณเปี้ยก็เกรงว่าคุณพ่อจะเหนื่อยเกินไป จึงชวนคุณพ่อไปรับประทานอาหารนอกบ้านขณะที่ทั้งคู่กำลังเดินออกมาที่โรงรถนั่นเอง เจ้าหมาตัวใหญ่ของคุณพ่อกำลังนอนหลับขวางทางอยู่ ทำให้เดินออกไปไม่สะดวก

คุณเปี้ย : คุณพ่อครับ..ช่วยไล่หมาให้มันลุกหนีไปหน่อยสิครับ

พ่อชรา : เอ้อ..ได้สิ ..ไป ๆ เจ้า "น้ำใส" ชู๊ว ๆ อย่างขวางทาง **คุณเปี้ย :** !!??

สารพันงานวิจัย

ปีนี้น้ำมากจริงๆ ข่าน้ำท่วมมีให้เห็นและได้ยิน ทั้งในทีวี หนังสือพิมพ์ และ วิทยุ น้ำท่วมแทรกซึมไปทุกซอกหมอก้า ไม่น้อยหน้ากันทั้งต่างจังหวัดและกรุงเทพมหานคร นำความทุกข์แสนสาหัสมาสู่พี่น้องชาวไทย การจราจร โดยเฉพาะในกรุงเทพมหานครเป็นอัมพาตไปหมด เดินทางไม่สะดวก แผนการเดินทางที่วางไว้เป็นอันหยุดชะงัก แต่หากท่านสนใจจะฝึกหัดหาความรู้หรือต้องการหาผลงานวิจัยด้านแรงงาน ก็ไม่ต้องเดินทางไกลให้เสียเวลา เสียค่าใช้จ่าย และเสียอารมณ์ เพราะรุดคิด เพียงท่านนั่งหน้าจอคอมพิวเตอร์ที่บ้านหรือที่ใดที่สะดวก แล้วต่อ Internet จากนั้นเข้าไปที่ Website กระทรวงแรงงาน คือ www.mol.go.th เลือกรูปแบบข้อมูลการวิจัยด้านแรงงาน หรือ <http://research.mol.go.th> เพียงเท่านี้ท่านก็สามารถค้นหาผลงานวิจัยด้านแรงงานที่ต้องการได้ มีทั้งของกระทรวงแรงงานเอง และหน่วยงานภายนอก รวมถึงวิทยานิพนธ์ด้านแรงงานของสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งทีมงานของเราพยายามสืบค้น ค้นหาและนำมาเผยแพร่ให้ได้ อ่านกัน หรือหากท่านมีวิทยานิพนธ์ที่ต้องการเผยแพร่เพื่อเป็นบริการสาธารณะก็สามารถเข้าไปร่วมเผยแพร่ได้ด้วย วิธีการก็แสนง่ายเพียงปลายนิ้วสัมผัส เพราะระบบออกแบบให้ใช้ได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ถ้าไม่เชื่อก็ต้องลองหะงานนี้

Website ฐานข้อมูลการวิจัยด้านแรงงานจะมีผลงานที่น่าสนใจซึ่งเป็นผลงานเต็มฉบับสลับเปลี่ยนให้ได้อ่านกันทุก 3 เดือน หรือทุกไตรมาส ไตรมาสละ 4 เล่ม สำหรับช่วงเดือนตุลาคม –

ธันวาคม 2549 นี้มีเรื่องอะไรบ้าง สารพันงานวิจัยได้สรุปให้ท่านแล้ว ติดตามอ่านได้เลยค่ะ

สำรวจความคิดเห็นผู้ประกันตนที่มีต่อการปรับเปลี่ยนความคุ้มครอง ในกรณีคลอดบุตร

หลังจากที่สำนักงานประกันสังคมได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการคุ้มครองกรณีคลอดบุตร จากเดิม (ก่อนวันที่ 1 พฤศจิกายน 2548) ที่ระบุว่าจะให้จ่ายค่าบริการทางการแพทย์แบบเหมาจ่ายกรณีคลอดบุตร แก่ผู้ประกันตน หรือภริยาของผู้ประกันตน ในอัตรา 6,000 บาท ต่อการคลอดหนึ่งครั้ง เป็นรูปแบบใหม่คือให้ผู้ประกันตน หรือภริยาผู้ประกันตนสามารถเข้ารับบริการทางการแพทย์กรณีคลอดบุตร ตั้งแต่การฝากครรภ์ จนถึงคลอดบุตร ณ สถานพยาบาลตามบัตรรับรองสิทธิโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โดยรูปแบบใหม่เริ่มใช้ตั้งแต่ วันที่ 1 พฤศจิกายน 2548 เป็นต้นมา

ผลของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร ดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการศึกษาวิจัย “สำรวจความคิดเห็นผู้ประกันตนที่มีต่อการปรับเปลี่ยนความคุ้มครองกรณีคลอดบุตร” โดยสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานได้มอบทุนสนับสนุนงานวิจัยเชิงสำรวจให้แก่บริษัทศูนย์กฎหมายธุรกิจอินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด วัตถุประสงค์ของการสำรวจ คือ 1) ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกันตนที่มีต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร 2) ศึกษาสภาพปัญหาหรือข้อขัดข้อง

อันเนื่องจากการปรับเปลี่ยนรูปแบบประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร เพื่อเป็นแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงให้ผู้ประกันตนเข้าถึงบริการอย่างทั่วถึง และเป็นไปตามมาตรฐานกำหนด

3) เพื่อเป็นแนวทางในการทบทวน ปรับปรุงปรับเปลี่ยนรูปแบบประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องในทางปฏิบัติและความต้องการของผู้ประกันตนมากขึ้น

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้**วิธีการวิจัยเชิง**

สำรวจ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มประชากรที่ศึกษาเป็นผู้ประกันตน ครอบคลุมพื้นที่ทั้งประเทศ 5 ภูมิภาค ๆ ละ 1 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล สมุทรปราการ ระยอง นครราชสีมา อุทัยธานี และเชียงใหม่โดยมีจำนวนทั้งสิ้น 2,978 ราย และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าไค-สแควร์ (Chi-Square)

ผลการศึกษารูปประเด็นต่าง ๆ ได้ดังนี้

1) ลักษณะกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 25-29 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ระหว่าง 5,000-9,000 บาท ทำงานในกลุ่มการผลิตมีระยะเวลาประกันตนระหว่าง 5-10 ปี ใช้บริการคลอดบุตรที่โรงพยาบาลเอกชน และมีค่าใช้จ่ายในการคลอดบุตรสูงกว่า 9,000 บาทต่อครั้ง และเป็นการคลอดปกติ

2) ในเรื่องการรับรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร พบว่าส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างไม่ค่อยทราบเรื่องมาตรฐานและประเภทของการบริการ

ทางแพทย์ โดยปัจจัยที่สัมพันธ์กับการรับรู้และความเข้าใจ คือ เพศ อายุ ประเภทกลุ่มธุรกิจที่สังกัดและประสบการณ์การใช้สิทธิ

3) ด้านความพึงพอใจ เมื่อเปรียบเทียบประโยชน์ทดแทน กรณีคลอดบุตรรูปแบบเดิมและรูปแบบปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่พอใจรูปแบบเดิม คือ รูปแบบเหมาจ่ายมากกว่า เนื่องจากมีอิสระในด้านการเลือกบริการ ทั้งในเรื่องโรงพยาบาล แพทย์ คุณภาพยาและเวชภัณฑ์ การดูแลก่อนและหลังคลอด เป็นต้น

4) สำหรับความคิดเห็นต่อการปรับเปลี่ยนรูปแบบประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีความเห็นว่าควรเป็นการเหมาจ่าย แก่ผู้ประกันตนมากกว่าการไปรับบริการทางการแพทย์ในโรงพยาบาลโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย โดยให้เพิ่มวงเงินเป็น 10,000 บาท ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นดังกล่าว คือ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาประกันตน ประเภทธุรกิจและประสบการณ์การคลอดบุตร

5) ผลการวิจัยยังได้ศึกษารูปแบบ ประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรของประเทศต่างๆ พบว่า มีรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้ **(1)** การให้สิทธิประโยชน์ทดแทนในรูปตัวเงิน ทั้งรูปแบบการจ่ายแบบเหมาจ่ายและจ่ายแบบรายเดือนตามช่วงเวลาที่กำหนด **(2)** การให้สิทธิประโยชน์ทดแทนในรูปบริการทางการแพทย์ **(3)** การให้สิทธิประโยชน์ทดแทนในรูปแบบผสมทั้งการจ่ายเป็นเงินสดส่วนหนึ่ง และรับบริการทางการแพทย์ส่วนหนึ่ง **(4)** การให้เงินทดแทนการขาดรายได้ **(5)** การจ่ายให้แก่ผู้ประกันตนตามระดับของรายได้ ผู้มี

รายได้ต่ำจะได้รับในปริมาณมาก ผู้มีรายได้สูงจะได้รับในสัดส่วนที่ลดลงตามระดับรายได้ที่สูงขึ้น

การศึกษาสำรวจครั้งนี้ ได้มีการประชุมระดมความคิดเห็น ในประเด็นดังกล่าวจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความเห็นและความพึงพอใจสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน คือ เลือกรูปแบบการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรแบบเหมาจ่ายให้แก่ผู้ประกันตนโดยเพิ่มวงเงินมากขึ้นเป็น 10,000 บาท ส่วนข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย พบว่า ควรมีการปรับปรุงวิธีการจ่ายประโยชน์ทดแทนกรณีคลอดบุตรแบบเหมาจ่ายแก่ผู้ประกันตนแต่เพิ่มวงเงิน การปรับปรุงการประชาสัมพันธ์การเพิ่มสถานพยาบาลที่สามารถเลือกสำรองได้ การเพิ่มสิทธิประโยชน์อื่นๆ และการจัดทำมาตรการเสริมอื่น ๆ เช่น การควบคุมสภาพสถานพยาบาล

ความเป็นไปได้ ในการกำหนดขอบเขตสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงิน สำหรับรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งที่อาจดำเนินการเองได้ และแนวทางการพัฒนา พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543

ผลงานการวิจัย ฉบับนี้ เป็นผลงานวิจัยที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานมอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ดำเนินการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและศักยภาพทางการบริหารการเงินของรัฐวิสาหกิจ 2) เพื่อศึกษาความพร้อมในการกำหนดขอบเขตของสภาพการจ้าง ตามมาตรา 13 (2) แห่ง

พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 3) เพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินของรัฐวิสาหกิจแต่ละแห่ง และ 4) เพื่อเสนอแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายที่เหมาะสมให้สอดคล้องกับสภาพการจ้างและบริหารรัฐวิสาหกิจ ในการวิจัยได้ใช้ข้อมูลลง बहु งบกำไร – ขาดทุน งบกระแสเงินสด การลงทุน สภาพการจ้างงาน การจัดสวัสดิการ ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2546 ของรัฐวิสาหกิจทั้งหมด 65 แห่ง และใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึกและการจัดสนทนากลุ่มของประชากร 5 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ (CEO) 2) พนักงานรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการเงินการลงทุน และการกำหนดสภาพการจ้าง 3) พนักงานรัฐวิสาหกิจที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานด้านการเงิน การลงทุน และการกำหนดสภาพการจ้าง 4) กลุ่มผู้นำสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจหรือกรรมการกิจการสัมพันธ์ (ฝ่ายลูกจ้าง) ของรัฐวิสาหกิจ และ 5) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการสาขาที่เกี่ยวข้อง

ผลการวิเคราะห์สถานภาพทางการบริหารการเงิน ปรากฏว่า รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ในสาขาสื่อสาร สาขาอุตสาหกรรม และสาขาสถาบันการเงินมีสถานภาพทางการบริหารการเงินเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีกำไรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องแต่รัฐวิสาหกิจส่วนใหญ่ในสาขาพลังงาน สาขาส่ง สาขาสาธารณสุข สาขากเกษตร และทรัพยากรธรรมชาติ สาขาพาณิชย์และการบริการ และสาขาสังคมและเทคโนโลยี สถานภาพทางการบริหารการเงินลดลง

เนื่องจากมีกำไรจากการดำเนินงานลดลงอย่างต่อเนื่อง สำหรับการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน สามารถจำแนกสาขาธุรกิจออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสาขาธุรกิจที่มีประสิทธิภาพทางการบริหารการเงินในระดับสูงค่อนข้างสูง ปานกลาง และค่อนข้างต่ำ ตามลำดับ

การวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (EVA) และกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน (FCF) ในช่วงปี พ.ศ. 2544-2546 พบว่ามีธุรกิจที่มีความพร้อมในการปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินเองได้ มีจำนวนทั้งสิ้น 26 แห่ง

การศึกษานี้เสนอแนะให้กำหนดหลักเกณฑ์ในการอนุมัติการปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินที่รัฐวิสาหกิจแต่ละแห่งสามารถดำเนินการเองได้ โดยพิจารณาจากมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (EVA) และกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน (FCF) ซึ่งการกำหนดหลักเกณฑ์ดังกล่าวให้มีผลในทางปฏิบัติได้นั้น ในระยะสั้นจะต้องมีการนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามิมติเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินตาม มาตรา 13 (2) แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 และในระยะยาวจะต้องมีการแก้ไขพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 มาตราที่ 32 ในหมวดที่ 3 รวมทั้ง กฎ ระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับรัฐวิสาหกิจที่มีได้วัตถุประสงค์เพื่อการหารายได้เป็นหลัก มีอาจผ่านเกณฑ์การพิจารณาเกี่ยวกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (EVA)

และกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน (FCF) จึงควรพิจารณาแหล่งที่มาของรายได้เพื่อใช้ในการปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินจากแหล่งต่าง ๆ ได้แก่ การสร้างรายได้เพิ่มโดยการสร้างสินค้าหรือบริการใหม่ๆ การบริหารสินทรัพย์ การประหยัดต้นทุนหรืองบประมาณ และการมีเงินนอกงบประมาณ เป็นต้น นอกจากนี้รัฐวิสาหกิจควรชะลอการขยายตัวจัดให้มีการลาออกก่อนเกษียณอายุ ขยายขอบเขตของงาน สับเปลี่ยนตำแหน่ง ปรับปรุงโครงสร้างองค์กรและลดขนาดองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในช่วงที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ผลการศึกษาครั้งนี้ ได้มีประเด็นเสนอแนะในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการปรับปรุงสภาพการจ้างที่เกี่ยวกับการเงินตาม มาตรา 13 (2) แห่ง พ.ร.บ. แรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543 กระทรวงแรงงานควรเตรียมการเพื่อรองรับการดำเนินงานดังนี้ 1) การจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการประเมินสภาพศักยภาพ และประสิทธิภาพการทางการเงิน รวมทั้งการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน หรือมอบหมายอำนาจการดำเนินการดังกล่าวแก่หน่วยงานภายนอก 2) ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ทางการเงินโดยการฝึกอบรม การคัดเลือกบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ด้านการเงิน และการให้ทุนแก่บุคลากรเดิมให้เข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นในสาขาดังกล่าว 3) จัดทำคู่มือเพื่อการจำแนกรายการทาง

บัญชีให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน สำหรับการประเมินมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน และ 4) การจัดทำโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิเคราะห์ประสิทธิภาพทางการบริหารการเงิน นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงความสำคัญเพื่อดำเนินการให้มีการรับรองเอกสารทางการเงินจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินอย่างทันการเป็นประจำทุกปี เนื่องจากเอกสารดังกล่าวเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญสำหรับการวิเคราะห์มูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจและกระแสเงินสดจากการดำเนินงานส่วนเกิน

การประเมินโครงการการรวนแค้น เพื่อคนไทยมีงานทำ

ผลงานวิจัยที่จะนำเสนอต่อไปนี้ นับว่าสด ๆ ร้อน ๆ เพราะทันทีที่ได้รับผลการศึกษาก็นำมาเสนอในคอลัมน์นี้เลย “การศึกษาเรื่องการประเมินโครงการการรวนแค้นเพื่อคนไทยมีงานทำ” ครั้งนี้ เป็นผลจากการที่รัฐบาล (พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี สมัยนั้น) ประกาศให้มันนโยบายการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในประเทศเป็นวาระแห่งชาติ และมอบหมายให้เร่งรัดดำเนินการแก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนและยากจนให้บรรลุผลสำเร็จ กรมการจัดหางานจึงได้นำบริการในรูปแบบบูรณาการเชิงรุก เข้าสู่พื้นที่ตามแนวทางการจัดการรวนแค้น โดยทำโครงการ “การรวนแค้นเพื่อคนไทยมีงานทำ” (e-Job on the move) ขึ้น เพื่อออกให้บริการที่ครอบคลุมภารกิจทุกด้านของกรมการจัดหางาน ได้แก่ การจัดหา/บรรจุงาน การ

พัฒนาฝีมือแรงงาน ฝึกอาชีพ บริการประกันสังคม ตอบปัญหาแรงงาน สิทธิประโยชน์ และแนวอาชีพ การประกอบอาชีพอิสระ ฯลฯ ผู้ประชาชนที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งบริการของรัฐในรูปแบบ Mobile Unite ซึ่งโครงการดังกล่าวดำเนินการในปีงบประมาณ 2549 ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2548- กันยายน 2549

กรมการจัดหางานจึงได้ทำการประเมินผลโครงการดังกล่าวขึ้น มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของจุดมุ่งหมายโครงการ ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการในการดำเนินโครงการ รวมถึง ประเมินผลผลิตของโครงการ โดยเป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ ดำเนินการสำรวจช่วงเดือนพฤษภาคม – มิถุนายน 2549 ในพื้นที่ 9 จังหวัด ซึ่งเป็นตัวแทนของทุกภูมิภาคในประเทศไทย ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ใช้บริการ เจ้าหน้าที่สำนักงานจัดหางานจังหวัดผู้ปฏิบัติตามโครงการ และเจ้าหน้าที่ อบต. ใช้วิธีการประเมินในรูปแบบ CIPP MODEL ทำการประเมินใน 4 ด้าน คือ บริบทหรือสภาพแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตและทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science)

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีอายุไม่เกิน 25 ปี สถานภาพโสด การศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพปัจจุบันรับจ้างทั่วไป พนักงานบริษัท ทำไร่นา และว่างงาน รายได้เฉลี่ยไม่เกิน 5,000 บาท ต่อเดือน สำหรับความคิดเห็นของทั้งผู้ให้บริการและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1) ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context) ที่มุ่งประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของจุดหมายของโครงการฯ กับปัญหาความเดือดร้อนและยากจน ในภาพรวมพบว่าผู้ให้บริการมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์และทราบถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากโครงการ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าโครงการนี้เมื่อนำไปสู่การปฏิบัติจะสามารถแก้ไขปัญหาได้จริง

2) ความเหมาะสมของปัจจัยนำเข้า (Input) ในภาพรวมทั้งด้านผู้ให้บริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าทั้งสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ มีความเหมาะสมดีแล้ว ยกเว้นปัจจัยด้านเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการลงพื้นที่โครงการ พบว่าไม่เพียงพอกับปริมาณผู้ให้บริการ สำหรับด้านงบประมาณดำเนินการ ในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

3) ความเหมาะสมของกระบวนการ (Process) ในภาพรวมด้านผู้ให้บริการและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่ามีความเหมาะสมทั้งในส่วนของการจัดกิจกรรมให้บริการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วงเวลาและระยะเวลาในการให้บริการ

4) การประเมินผลผลิต (Product) ของโครงการ ผู้ลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือให้แก้ไขปัญหายากจนได้รับความช่วยเหลือด้านการจัดหาเงิน/ฝึกอาชีพ จากผลการปฏิบัติงานทั่วประเทศ ระหว่างเดือน ตุลาคม 2548 – กรกฎาคม 2549 สามารถให้ความ

ช่วยเหลือได้ทั้งสิ้นจำนวน 130,500 คน จากเป้าหมายที่กำหนด 76,660 คน คิดเป็นร้อยละ 170 ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับที่ได้สอบถามความคิดเห็นของประชาชน และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโครงการที่พบว่ามีความพึงพอใจในการดำเนินงานของรัฐรวมทั้งต้องการให้จัดโครงการในชุมชนอย่างต่อเนื่องโดยคาดหวังว่าโครงการสามารถช่วยแก้ไขปัญหายากจนของสมาชิกในชุมชนได้ในที่สุด

สำหรับการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความคิดเห็นต่อโครงการด้านต่าง ๆ ใช้ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในส่วนผู้ให้บริการ พบว่า 1) ปัจจัยที่มีผลต่อบริบทหรือสภาพแวดล้อม คือ เพศ อายุ และสถานภาพสมรส 2) ปัจจัยที่มีผลต่อปัจจัยนำเข้าคือภูมิฐานะ และรายได้ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อกระบวนการ คือ อายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา 4) ปัจจัยที่มีผลต่อผลผลิต คือ ภูมิฐานะ

นอกจากนี้ ผลการศึกษายังได้ ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้ 1) การจัดทำแฟ้มข้อมูลบุคคล (Personal profile) ผู้ลงทะเบียนความยากจนให้มีเอกภาพ (Unity) 2) เปลี่ยนความคิดที่มุ่งแต่จะ “ให้” เป็นการ “สร้างความเข้มแข็ง” ให้ชุมชน 3) ปัญหาบุคคลแก่ที่ครัวเรือน ปัญหาครัวเรือนแก่ที่ชุมชน ปัญหาชุมชนแก่ที่สังคม โดยใช้แนวทางการสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานของแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กับการส่งเสริมหมู่บ้านอุตสาหกรรมเฉพาะถิ่น ยึดหลัก “ดึงงานลงสู่พื้นที่” มากกว่า “ผลักคนออกนอกถิ่นฐาน”

การจัดทำตัวแบบจำลองและรูปแบบ ประมาณการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย

ผลการศึกษาวิจัยที่น่าสนใจ อีกเล่มหนึ่ง คือการจัดทำตัวแบบจำลอง และรูปแบบประมาณการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย ซึ่งเป็นผลงานวิจัยที่สำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงาน มอบหมายให้มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ดำเนินการศึกษา โดยได้รับความช่วยเหลือทางวิชาการจากธนาคารโลก ภายใต้โครงการความร่วมมือเพื่อพัฒนาการคุ้มครองทางสังคมระยะที่ 1 (พ.ศ. 2543-2545) (Country Development Partnership for Social Protection 1 CDP-SP1)

โดยการศึกษาการจัดทำตัวแบบจำลอง และรูปแบบประมาณการทางคณิตศาสตร์ประกันภัยครั้งนี้ ใช้ข้อมูลจากสำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม ได้แก่ ข้อมูลลูกจ้าง การจ่ายเงินทดแทน เงินสมทบของลูกจ้าง การจ่ายเงินทดแทนจากการประสบอุบัติเหตุต่าง ๆ ลูกจ้างที่ขอรับเงินทดแทน อัตราประสบการณ์ และอัตราสมทบหลัก

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1) อัตราเงินสมทบหลักร้อยละของค่าจ้าง (Basic Rate) ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายความเสี่ยงจากอัตราความรุนแรงของการจ่ายเงินทดแทน ซึ่งเป็นอัตราที่น่าจะเหมาะสมที่สุด เนื่องจากเป็นตัวแบบเดียวที่ใช้เงินสมทบสุทธิโดยเฉลี่ย ใกล้เคียงเงินทดแทนโดยเฉลี่ยต่อปีมากที่สุด

2) ด้านตัวแบบคณิตศาสตร์สำหรับกำหนดเงินสมทบหลัก และอัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ ผู้ศึกษาได้พัฒนาตัวแบบ 3 แบบคือ

2.1 การประมาณเงินสมทบโดยใช้ตัวแบบมูลค่าความเสี่ยง ได้ตัวแบบดังนี้

เงินสมทบ = เงินทดแทน+ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ +ค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพและการส่งเสริมหรือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน+ส่วนเกินส่วนขาดของเงิน+ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2.2 ตัวแบบสำหรับกำหนดอัตราสมทบหลักแบบจ่ายเต็มจำนวน

เงินสมทบของแต่ละประเภทกิจการ = เงินสมทบกระจายตามความเสี่ยง+เงินสำรอง+เงินสำหรับการดำเนินกิจการ+เงินสำหรับดำเนินกิจการอื่นๆ

2.3 ด้านแบบคณิตศาสตร์สำหรับกำหนดอัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์แบบวิธีรับมาจ่ายไป กำหนดว่า

1. เงินสมทบใหม่ = ค่าจ้าง* อัตราเงินสมทบหลักใหม่

2. เงินสมทบหลักใหม่ = อัตราเงินสมทบใหม่ * อัตราการให้รางวัล + อัตราเงินสมทบใหม่

3. อัตราการให้รางวัล จะพิจารณาจากค่าอัตราความสูญเสีย (Loss Ratio)

4. การคำนวณอัตราความสูญเสีย (Loss Ratio) = จำนวนเงินทดแทน /เงินสมทบสุทธิจากอัตราหลัก

ถ้า Y_{t-1} เป็นจำนวนเงินทดแทนปีที่ $t-1$

X_t เป็นจำนวนเงินสมทบสุทธิจากอัตราหลักในปีที่ t

L_t เป็นอัตราความสูญเสีย (Loss Ratio) ปีที่ t

$$L_t = \frac{Y_{t-1}}{X_t}$$

ทั้ง 3 แบบ ตัวแบบที่เหมาะสมและน่าจะเลือกใช้คือตัวแบบคณิตศาสตร์สำหรับกำหนดเงินสมทบตามค่าประสบการณ์แบบวิธีรับมาจ่ายไป เนื่องจากเป็นตัวแบบที่มีการเก็บเงินสมทบเท่ากับเงินทดแทน ถ้าต้องการเงินสำรองบางส่วนมา

สำรวจกรณีเกิดเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็ควรกำหนดอัตราเงินสมทบหลัก (basic rate) ที่เหมาะสมกับการสำรองเงิน

3. การกระจายเงินสมทบสุทธิ ในการกระจายเงินสมทบสุทธิ ภายใต้ข้อสมมติที่ว่าเงินประมาณเงินสมทบสุทธิต้องเท่ากับค่าประมาณเงินทดแทนจะได้ว่า

$$\text{เงินสมทบสุทธิ} = \frac{\text{จำนวนเงินทดแทนทั้งหมด}}{\text{จำนวนคนงานทั้งหมด}}$$

$$= \frac{\text{จำนวนคนงานที่รับเงินทดแทนทั้งหมด} \times \text{จำนวนเงินทดแทนทั้งหมด}}{\text{จำนวนคนงานทั้งหมด} \times \text{จำนวนเงินที่รับเงินทดแทนทั้งหมด}}$$

= อัตราความเสียหาย x อัตราความรุนแรงของความเสียหายจากการเปรียบเทียบอัตราความรุนแรงของความเสียหาย พบว่า ตัวแบบอัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์แบบวิธีรับมาจ่ายไป มีอัตราความรุนแรงของความเสียหายสูงสุด เนื่องจากเก็บเงินสมทบภายใต้อัตราค่าประสบการณ์

4. อัตราเงินสมทบตามหลักคณิตศาสตร์ ประกันภัย พบว่า การใช้ตัวแบบเงินสมทบตามค่าประสบการณ์แบบวิธีรับมาจ่ายไป และตัวแบบเงินสมทบแบบจ่ายเต็มจำนวน จะมีเงินสมทบเพียงพอจ่ายเงินทดแทน และมีส่วนหนึ่งสำรองจ่ายให้กับเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิด พอ ๆ กัน แต่ตัวแบบเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ ฯ จะสะท้อนความเสี่ยงแท้จริงมากกว่า

การศึกษาครั้งนี้ได้ให้ข้อเสนอแนะ คือ 1) อัตราเงินสมทบหลักร้อยละของค่าจ้าง (Basic Rate) ควรใช้อัตราเงินสมทบหลักจากความเสียหายจากการทำงาน โดยมีการปรับค่าให้มีความเหมาะสมกับนโยบายของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน 2) อัตราเพิ่มหรือลดตามค่าประสบการณ์ควรปรับให้สามารถใช้ได้กับสถานประกอบการที่มีการจ่ายเงินสมทบ

ตามอัตราหลักมาแล้ว 1 ปี 3) อัตราส่วนความสูญเสียควรปรับมาใช้ประสบการณ์เพียงปีเดียวเพื่อให้เงินสมทบสะท้อนความเสี่ยงของปีปัจจุบันมากที่สุด 4) ตัวแบบที่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน ควรใช้แบบเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ แบบวิธีรับมาจ่ายไปที่ใช้อัตราเงินสมทบหลักร้อยละของค่าจ้างจากความเสียหายจากการทำงาน 5) ถ้ายังคงต้องใช้ความเสี่ยง 3 ปี ก็ควรใช้ตัวแบบเงินสมทบแบบจ่ายเต็มจำนวน 6) ในระยะยาวถ้ามีข้อมูลมากขึ้นก็ควรที่จะมีการปรับปรุงตัวแบบโดยวิธีการประมาณค่าจากกระแสเงินสด 7) ควรมีการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นฐานเดียวกันทั่วประเทศเพื่อลดเวลาการรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะการปรับปรุงโครงสร้างสารสนเทศที่สามารถใช้ในการตัดสินใจภายในสำนักงานกองทุนเงินทดแทน 8) การปรับปรุงอัตราเพิ่มหรือลดตามค่าประสบการณ์ควรต้องมีข้อมูลจัดอยู่ในฐานข้อมูลเดียวกัน ไม่ใช่อยู่แยกกันเป็นแฟ้มข้อมูล 9) ตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนชั่วโมงการทำงานรวมถึงการประสบอันตรายเหล่านี้เป็นตัวแปรที่สำคัญในการคิดตัวแบบคณิตศาสตร์ประกันภัย ดังนั้นถ้าโอกาสที่สำนักงานกองทุนเงินทดแทนจะปรับปรุงตัวแบบใหม่ควรนำตัวแปรเหล่านี้ไปจำแนกกลุ่มด้วย

ผลงานวิจัยที่น่าสนใจที่น่าสนใจมาทั้ง 4 เล่ม เป็นเพียงบทสรุปที่คัดลอกมาฝากกัน ด้วยงานที่เนื้อหามีจำกัด แต่ท่านสามารถหาอ่านรายละเอียดผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full text) เล่มที่สนใจ ได้ที่ฐานข้อมูลการวิจัยด้านแรงงาน โดยเข้ามาที่ www.mol.go.th เลือกฐานข้อมูลการวิจัยด้านแรงงาน หรือ <http://research.mol.go.th> ผลงานวิจัยทั้ง 4 เล่มปรากฏที่หน้าเมนูหลักแล้ว สนใจเล่มใด คลิกเข้าไปได้เลย อย่าช้านะ เรารอคุณเข้าไปเยี่ยมชมค่ะ **สวัสดิ์**

สรุปผลการประชุมว่าด้วยการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย (อนุสัญญาฉบับที่ 182) ณ ประเทศอินโดนีเซีย

โดย โกวิทช์ บุรพชานินทร์

ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

การประชุมว่าด้วย “การจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย” (WFCL)* ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เป็นการประชุมไตรภาคีเพื่อติดตามการปฏิบัติตามอนุสัญญา ฉบับที่ 182 ว่าด้วยการจัดการใช้แรงงานในรูปแบบที่เลวร้าย ซึ่งประเทศต่างๆ ทั่วโลกได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งประเทศไทย (อนุสัญญาผ่านการรับรองเมื่อปี 1999) ภายใต้ออกุณพนประเทศผู้ให้สัตยาบันมีภาระที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการของอนุสัญญา อาทิ การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบดังกล่าว การจัดทำกรอบระบุกลุ่มเป้าหมายและเงื่อนไขที่จะจัดการใช้แรงงานเด็ก การปรับปรุงองค์กร / ประสานงานและบูรณาการเพื่อให้เกิดแนวทางที่ปฏิบัติได้ไว้ด้วยกันในการรณรงค์แก้ไขปัญหาคเป็นต้น

การจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย ถือเป็นพันธกิจและหลักการของ ILO ที่ประกาศใช้ในปฏิญญาว่าด้วยหลักการและสิทธิพื้นฐานในการทำงาน อันประกอบด้วย สิทธิพื้นฐานในการรวมตัวกันเป็นสมาคม หลักการและสิทธิว่าด้วยการมีงานทำ, การใช้แรงงานเด็ก

และการจัดซึ่งการใช้แรงงานบังคับ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ปฏิญญาข้างต้น ก็คือ ภาพสะท้อนของอนุสัญญาหลัก 8 ฉบับที่ ILO เรียกร้องให้ประเทศสมาชิกให้สัตยาบันโดยครบถ้วนนั่นเอง

นับตั้งแต่อนุสัญญาฉบับนี้ (182) ได้ผ่านการรับรองในปี 1999 ได้มีการรณรงค์ทั่วโลกเพื่อแก้ไขปัญหานี้ รวมทั้งประเทศไทยซึ่งมีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติเพื่อพิจารณาเรื่องนี้โดยตรง รวมทั้งวางแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย ล่าสุดทาง ILO ได้จัดทำรายงานโลก (Global Report) เกี่ยวกับเรื่องนี้โดยรายงานความคืบหน้าของสถานการณ์การใช้แรงงานเด็ก ซึ่งสรุปได้ดังนี้

- เฉพาะในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก มีเด็กอายุระหว่าง 5-14 ปี ถูกใช้แรงงานมากที่สุดเมื่อเทียบกับทุกภูมิภาคของโลก

- เฉพาะในภูมิภาคนี้มีการใช้แรงงานเด็กประมาณ 127 ล้านคน ในจำนวนนี้ประมาณ 62 ล้านคน ทำงานประเภทที่ถูกจัดว่าอันตราย

- และอย่างน้อยมี 6.6 ล้านคน ทำงานในประเภทที่ถูกจัดว่าเลวร้าย

- อย่างไรก็ตาม [สถานการณ์การใช้แรงงานเด็กทั่วโลกถือว่าดีขึ้นโดยในภาพรวมมีการใช้แรงงานเด็กลดน้อยลงในทุกภูมิภาค](#) โดยเฉพาะในเขตคาริบเบียน ในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก แม้จะมี

* ผู้อำนวยการกลุ่มวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
ได้รับมอบหมายให้เข้าร่วมการประชุม

การใช้แรงงานเด็กจำนวนมาก แต่มีแนวโน้มลดลงมากกว่าเมื่อเทียบกับเขตทวีปแอฟริกา

- เฉพาะในประเทศไทย การใช้แรงงานเด็กกลดน้อยลงเรื่อยมานับตั้งแต่ปี 1990 โดยลดลงจากร้อยละ 6.4 เหลือร้อยละ 1 ในปัจจุบัน (ข้อมูลของ ดร.สุรพล ปธานวนิช จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

ผลการประชุมดังกล่าว สรุปได้ดังนี้

1. การประชุมอนุภูมิภาคว่าด้วยเรื่อง การจัดการใช้แรงงานเด็กที่อินโดนีเซีย ครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อติดตามความคืบหน้าของสมาชิกประเทศ (ทุกประเทศในอาเซียนยกเว้นพม่าต่างให้สัตยาบันอนุสัญญาฉบับที่ 182) ซึ่งได้ดำเนินการเพื่อลดหรือจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย (WFCL)

2. ประเด็นหัวข้อการประชุมมีทั้ง บรรยาย/อภิปราย และคลุมถึงการเสนอรายงานโลก (Global Report) ว่าด้วยการใช้แรงงานเด็ก / การบูรณาการประเด็นการใช้แรงงานเด็กให้อยู่ในกรอบนโยบาย หรือแผนการพัฒนาชาติ / บทบาทของนายจ้าง / ลูกจ้างในส่วนที่เกี่ยวข้อง บทเรียนและโอกาสที่จะทำได้ในอนาคต / การจัดกรอบเวลาในการจัดการใช้แรงงานเด็กที่เลวร้าย และการแบ่งกลุ่มอภิปรายถึงแผนงาน เพื่อจัดการใช้แรงงานเด็กที่เลวร้าย ภายใต้กรอบ / เงื่อนไขที่กำหนด

3. สำหรับรายงานโลก (Global Report) ว่าด้วยสถานการณ์การใช้แรงงานเด็ก สรุปได้ว่า แนวโน้มการใช้แรงงานเด็กลดลงในทุกภูมิภาค ขณะเดียวกันในช่วงที่ผ่านมา มีแนวโน้มที่แต่ละประเทศจะผูกพันและดำเนินการแก้ไขปัญหานี้ อย่างกว้างขวางเพิ่มขึ้น **โดยในรายงานได้มีการ**

กำหนดเป้าหมายจัดการใช้แรงงานเด็กให้หมดสิ้นไป ภายในปี 2016 รายงานโลกได้ยืนยันว่าการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายมิได้เป็นแนวทางที่เชิดชู ผลักดันและคุ้มครองเรื่องสิทธิมนุษยชน และให้หลักประกันสิทธิพื้นฐานแก่เด็กเท่านั้น **แต่ยังเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าของสังคมทุกประเทศ**

4. สำหรับการประมวลผลประชุมที่ผ่านมา ที่ประชุมสรุปได้ว่าภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ล้วนมีศักยภาพที่จะจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายได้ภายในปี ค.ศ.2016 (หรืออีก 10 ปีข้างหน้า) ทั้งนี้เนื่องจากขณะนี้บางประเทศได้ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายแล้ว

5. นอกจากนี้ยังมีบางประเทศที่ดำเนินการใกล้เคียงบรรลุเป้าหมายและมีหลายประเทศที่ดำเนินการต่อเนื่องสามารถมองเห็นความคืบหน้าได้ชัดเจน ที่สำคัญมีบางประเทศอาทิ อินโดนีเซีย กัมพูชา ฟิลิปปินส์ และมองโกเลียมีการกำหนดกรอบ และเงื่อนไขเวลาที่จะจัดการใช้แรงงานเด็กอย่างชัดเจนไว้ในแผนระดับชาติ

6. จากการประมวลและวิเคราะห์การดำเนินการของแต่ละประเทศ พบว่าความคืบหน้าในการจัดปัญหานี้เกิดจาก**นำประเด็นปัญหาการใช้แรงงานเด็กที่เลวร้าย บูรณาการเข้ากับแผนพัฒนาของชาติ โดยเฉพาะการณรงค์ส่งเสริมการศึกษาภาคบังคับ และการให้การศึกษาอย่างถ้วนหน้า (Universal Education or Education for all)**

7. ประเด็นสำคัญที่จะนำความสำเร็จในการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายก็คือ การพยายามที่จะผลักดันแผนงานในกระดาดให้เป็

รูปธรรมที่นำไปปฏิบัติได้ และการประสานความร่วมมือ
ทั้งในระดับในประเทศและระหว่างประเทศ

8. บทบาทขององค์กรนายจ้างและลูกจ้างมีความสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะการมี บทบาทที่จะระบุว่าแรงงานเด็กอยู่ที่ใด ทำอะไร นอกจากนี้นายจ้าง-ลูกจ้างยังเป็นผู้กระตือรือร้นหรือผู้ใกล้ชิดในการที่จะนำแผนหรือนำแนวทางไปใช้หรือแทรกแซงได้โดยตรง ที่สำคัญองค์กรลูกจ้างนายจ้างมีเครือข่ายและรู้ว่าจะเข้าถึงแหล่งได้อย่างไรทั้งในภาคการใช้แรงงานในระบบและนอกระบบ อย่างไรก็ตามไม่ควรลืมบทบาทขององค์กร NGO และหน่วยงานประชาสังคมอื่นๆ ในการผลักดันแทรกแซง หรือสนับสนุนช่วยเหลือด้วย

9. การกำหนดระยะเวลา เงื่อนไขเพื่อเป็นแนวในการปฏิบัติงานไปสู่เป้าหมาย ในเรื่องนี้อนุสัญญากำหนดไว้ชัดเจนว่าประเทศสมาชิกมีพันธะจะต้องระบุ หรือวางกรอบเวลาที่จะดำเนินการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย และการจัดทำแผนงานเพื่อให้บรรลุตามกรอบเวลาที่กำหนด

10. กรอบเวลาจะช่วยให้สมาชิกประเทศสามารถควบคุมการใช้แรงงานเด็กที่ไม่พึงประสงค์ได้ ซึ่งภายใต้กรอบจะต้องระบุถึงนโยบายอันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง และกลุ่มเป้าหมายที่เราจะเข้าไปทำงานด้วย ตลอดจนการศึกษาขั้นตอนการจัดปัญหา ที่สำคัญการจัดทำแผนดำเนินงาน จะต้องมีข้อมูลตัวเลขสนับสนุน การปรึกษาหารือร่วมกัน ตลอดจนการสร้างความเห็นพ้องในระดับชุมชน ท้องถิ่น รวมทั้งในระดับชาติ โดยเฉพาะการจัดลำดับกลุ่มเป้าหมายที่จะต้องเริ่มดำเนินการ

11. ที่ประชุมได้สรุปประมวลความเห็นโดยอ้างรายงานโลกเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายชาติในการจัดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย จากการประชุมมีบางประเทศสามารถระบุเป้าหมายได้แล้ว คือ

★ ฟิลิปปินส์ มีแผนจะลดจำนวนการใช้แรงงานเด็กจาก 2.4 ล้านคน ให้เหลือ 600,000 คน ในปี 2016

★ อินโดนีเซีย คาดว่ามีการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้าย 200,000 คน จึงมีเป้าหมายจะลดจำนวนให้เหลือ 50% ภายในปี 2016 และมีแผนจะจัดให้หมดไปในปี 2020

★ เวียดนาม จัดกลุ่มประเภทที่จะต้องดำเนินการในเริ่มต้น โดยเน้นงานอันตราย / การใช้แรงงานเด็กในครัวเรือน และงานก่อสร้าง

★ มองโกเลีย มีเป้าหมายจะลดการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายลง 95% ภายในปี 2010 โดยเฉพาะงานที่เกี่ยวกับเหมืองแร่ จะจัดภายในปี 2015

★ กัมพูชา ลดการใช้แรงงานเด็กจากร้อยละ 16.5 ในปี 1999 ให้เหลือร้อยละ 8 ภายในปี 2015

★ จีน จะกดดันให้มีการประมวลและเก็บข้อมูลในเรื่องนี้ โดยเฉพาะการขอให้สำนักงานสถิติแห่งชาติขมวดเรื่องนี้ไว้ในขบวนการเก็บข้อมูล

12. ที่ประชุมได้ยกปัญหาเรื่อง ข้อมูล / ตัวเลขซึ่งมีปัญหาในการเก็บและวิเคราะห์ ทำให้เกิดช่องว่างไม่สามารถจัดทำแผนงานที่ชัดเจนได้ สำหรับในเรื่องนี้ที่ประชุมได้ประมวลขอสรุปไว้ดังนี้

- กลุ่มประเทศที่มีการจัดเก็บข้อมูลที่ดี ประกอบด้วย ฟิลิปปินส์ มองโกเลีย กัมพูชา สำหรับไทยกำลังพัฒนาไปสู่การจัดเก็บที่ดี

- อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาการจัดเก็บประมวล การใช้แรงงานเด็กประเภทที่เลวร้ายในสาขาต่าง ๆ คือ

- การค้ามนุษย์ (แรงงานเด็ก) ซึ่งกลุ่มประเทศที่ประสบปัญหาประกอบด้วย อินโดนีเซีย จีน กัมพูชา ลาว และไทย

- แรงงานเด็กอพยพ ที่ยังเป็นปัญหาที่มีเขมร ลาว ไทย

- แรงงานเด็กที่เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี / ยาเสพติดมีประเทศ ฟิลิปปินส์

- การใช้แรงงานภาคนอกระบบ จะพบในประเทศลาว เขมร เวียดนาม และไทย

วิธีคิด@วิถีทำงาน

คติ: คุณล้างจานเพื่ออะไร ??

มีนักบวช นิกายเซ็นรูปหนึ่ง กิจวัตรประจำวันของท่านในยามเย็นคือการล้างชาม ท่านมีความสุขกับการล้างชามมาก ไม่ว่าชามกองโตขนาดไหน ท่านก็ไม่เคยบ่น

ในขณะที่นักบวชรูปอื่น(ยังวัยรุ่นอยู่) รู้สึกเบื่อหน่าย และมักจะล้างแบบรีบเร่ง เพื่อจะได้ไปทำอย่างอื่น เช่น ดื่มน้ำชา ดูทีวี

จนวันหนึ่ง ก็มีคนมาถามท่านว่า “ทำไมท่านจึงมีความสุขกับการล้างชาม ในขณะที่คนอื่นๆ ไม่อยากจะทำ”

ท่านตอบว่า "เราล้างชาม...เพื่อล้างชาม เราไม่ได้ล้างชามเพื่อให้เสร็จ"

คนถามก็ยังสงสัย "หมายความว่าอะไรครับท่าน"

นักบวชท่านนั้นก็ตอบว่า "เวลาท่านจะทำสิ่งใด....จงทำสิ่งนั้น และมีความสุขอยู่กับมัน อย่าเอาจิตใจไปให้กับสิ่งอื่น ถ้าท่านรีบล้างจานให้เสร็จเร็วๆ เพื่อจะไปดื่มน้ำชา หรือท่านคิดจะล้างให้เสร็จเร็วๆ เพื่อจะไปดูทีวี ท่านจะเป็นทุกข์ เพราะงานที่ท่านคิดจะทำ มันยังไม่เสร็จ ดังนั้น....เราจึงล้างชาม..เพื่อล้างชาม ไม่ได้เพื่อจะรีบไปดื่มน้ำชา หรือดูทีวี"

"อ่า....ข้าเข้าใจแล้ว..."

สรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ

เปิดบ้าน...เปิดใจ...เปิดรับความคิด...สู่ก้าวใหม่...กระทรวงแรงงาน

(Open House...Open Minds...Open Ideas...for MOL Evolution)

ครั้งที่ 5 ประเด็นเรื่อง “ทิศทางการจัดการแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย”

ครั้งที่ 6 ประเด็นเรื่อง “FTA : แรงงานไทยได้หรือเสีย”

โดย สดุดี กิตติสุวรรณ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5

กลุ่มพัฒนายุทธศาสตร์

ต่อเนื่องจากสถานการณ์แรงงานไตรมาสที่ 2 กระทรวงแรงงานได้จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ “เปิดบ้าน...เปิดใจ...เปิดรับความคิด...สู่ก้าวใหม่...กระทรวงแรงงาน” อีก 2 ครั้ง และเป็น 2 ครั้งสุดท้ายสำหรับงบประมาณ ปี พ.ศ. 2549 ซึ่งได้รับความสนับสนุน ข้อคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วมประชุมมากมายดังต่อไปนี้

การประชุมเชิงปฏิบัติการ “เปิดบ้าน...เปิดใจ...เปิดรับความคิด...สู่ก้าวใหม่...กระทรวงแรงงาน” ครั้งที่ 5 ประเด็นเรื่อง “ทิศทางการจัดการแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย” เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2549 สรุปข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาลควรมีนโยบายที่ชัดเจนต่อแรงงานต่างด้าว หากต้องการผลักดันและมีความจำเป็นต้องใช้แรงงานต่างด้าว ต้องคำนึงถึงภาพลักษณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศ และต้องดูแลคุ้มครองสิทธิความเป็นมนุษย์

2. ภาครัฐควรกำหนดมาตรการที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว

3. ควรกำหนดนโยบายการข้ามเขตของแรงงานต่างด้าวอย่างชัดเจน

4. ต้องให้หลักประกันแก่นายจ้างที่จดทะเบียนอย่างถูกต้อง

5. การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวควรใช้เพียงมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ.คนเข้าเมือง

6. ควรมีการบูรณาการด้านระบบข้อมูลแรงงานต่างด้าว

7. ควรมีการตรวจการทำงานของแรงงานต่างด้าวอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง และบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะกับสถานประกอบการที่ละเมิดกฎหมายแรงงานต่างด้าว

8. การผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ควรคำนึงถึงมาตรการด้านอื่นด้วย เช่น ด้านสาธารณสุขและการศึกษา

9. ควรกำหนดอาชีพพนักงานร้านอาหารเป็นอาชีพสงวน ไม่ให้แรงงานต่างด้าวทำ

10. ควรยกระดับหน่วยงานที่ดูแลบังคับใช้กฎหมายแรงงานต่างด้าวให้ใหญ่ขึ้น เช่น สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว ควรเป็นระดับกรม

11. ควรกำหนดหลักเกณฑ์ให้ชัดเจน ระหว่าง ชนกลุ่มน้อย คนพลัดถิ่น ที่อยู่มานาน ควรพิจารณาให้ได้รับสัญชาติไทย ต่างกับ แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาเป็นการเคลื่อนย้ายทาง เศรษฐกิจชั่วคราว เพราะขาดแคลนแรงงาน ควรมีแนวทางส่งกลับให้ชัดเจน

12. ควรลดค่าจดทะเบียนลง และให้สามารถจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวได้ทั้งปี

สำหรับการประชุมเชิงปฏิบัติการ “เปิดบ้าน...เปิดใจ...เปิดรับความคิด...สู่ก้าวใหม่...กระทรวงแรงงาน” ครั้งที่ 6 ประเด็นเรื่อง “FTA : แรงงานไทยได้หรือเสีย” เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2549 ได้รับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสรุปได้ ดังนี้

1. ภาครัฐควรมีความชัดเจนในการเจรจาเขตการค้าเสรี ต้องมีการวิเคราะห์ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะด้านแรงงาน เช่น หากมีการเลิกจ้างจากการตกลง FTA นั้น จะมีการแก้ไขอย่างไร มีหลักประกันอะไร หรือ หากมีการจ้างงานเพิ่มขึ้น จะเพิ่มขึ้นอย่างไร ในสาขาอาชีพใด เป็นต้น

2. รัฐบาลในฐานะผู้ตัดสินใจการจัดทำ/ต่อรองเจรจาเขตการค้าเสรี ต้องให้ภาคเอกชน / ประชาชน / แรงงาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และรับรู้ข้อมูล ข้อเท็จจริง ข่าวสาร ความคืบหน้าทั้งหมด รวมทั้งการตรวจสอบผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นภายหลังจากการเจรจา FTA

3. ในการเจรจาข้อตกลง FTA ต้องกำหนดจุดยืนที่ชัดเจนและคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน ความถูกต้อง เป็นธรรม โดยเฉพาะ เรื่อง สิทธิ การคุ้มครองผู้ใช้แรงงาน ความเป็นธรรม ค่าจ้าง ความมั่นคง และความปลอดภัยในการทำงาน

4. ผู้ผลิตสินค้าและบริการ ต้องคำนึงถึงคุณภาพ ลดต้นทุน และบริการให้ลูกค้ามีความพึงพอใจสูงสุด ดังนั้น จึงต้องให้ความสำคัญและดูแลแรงงานให้มีความรู้สึกรู้สดีต่อการทำงานด้วย

กระทรวงแรงงานขอขอบคุณผู้ที่ให้ความสนใจติดตามความคืบหน้าโครงการฯ นี้ และขอให้ทุกท่านติดตามโครงการเปิดบ้าน...เปิดใจฯ Season 2 ต่อในปีงบประมาณหน้า ผ่านทาง Website กระทรวงแรงงาน www.mol.go.th.

เก็บข่าวมาฝาก

มารู้จักกับ FTA กันเถอะ

FTA คืออะไร? ใครรู้อะไรบ้าง?

FTA (Free Trade Agreement) คือความตกลงการค้าเสรี หรือ บางทีใคร ๆ ก็เรียกกันอย่างคุ้นเคยว่า เขตการค้าเสรี ซึ่งจริง ๆ แล้ว FTA เป็นความตกลง (กฎ กติกา มารยาท) ในการค้าสินค้าและบริการ ที่เป็นข้อผูกมัดทางกฎหมายระหว่างประเทศ 2 ประเทศ (Bilateral) หรือ มากกว่านั้น (Regional Trade Agreement: RTA) โดยประเทศที่เป็นภาคีความตกลงดังกล่าวอนุญาตให้มีการเข้าสู่ตลาด (เปิดตลาด) ได้มากกว่าและกว้างขวางกว่าความตกลงภายใต้กรอบองค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งผลลัพธ์ในท้ายที่สุดแล้วก็คือเป็นการสร้างเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) โดยที่อุปสรรคด้านการค้าไม่ว่าจะเป็นภาษีศุลกากรและที่ไม่ใช่ภาษีศุลกากรและอุปสรรคด้านอื่น ๆ ถูกขจัดออกไปโดยสิ้นเชิง สินค้าและบริการที่เป็นเอกลักษณ์/มีความโดดเด่น/เป็นหนึ่งเดียว (Unique) ของแต่ละประเทศก็จะมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนข้ามพรมแดนบนพื้นฐานของความสามารถในการแข่งขัน (Competitive Advantage) ของแต่ละประเทศอย่างแท้จริง

ใครได้-ใครเสีย จากการทำ FTA

ในการจัดทำเขตการค้าเสรี หากดำเนินไปได้ตามกฎ กติกา และมารยาทแล้ว ผู้ได้รับประโยชน์อย่างแท้จริงคือผู้บริโภคที่จะได้บริโภคสินค้าและได้รับบริการที่มีคุณภาพในราคาที่ต่ำกว่าก่อนมีการเปิดเสรีและสินค้า และบริการก็ยังคงมีความ

หลากหลายมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการที่ได้รับการคุ้มครองหรือเคยได้แต้มต่อจากทางการไม่ว่าเป็น การอุดหนุน การตั้งกำแพงภาษีสินค้านำเข้าที่เป็นคู่แข่งสินค้าที่ผลิตในประเทศ หรือ ด้วยวิธีการ/มาตรการอื่นๆ จากทางการ ก็จะแข่งขันสู้กับสินค้านำเข้าไม่ได้ และหากผู้ประกอบการเหล่านี้ไม่ปรับตัวหรือปรับตัวไม่ได้ก็ต้องเลิกกิจการไปในที่สุด กระบวนการจัดทำเขตการค้าเสรีจึงไม่ใช่สิ่งเลวร้าย และจะต้องเกิดขึ้นตามกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งนำไปสู่การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจภายในประเทศโดยรวมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของประเทศตามศักยภาพ ที่ใช้กลไกตลาด ชี้นำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ขจัดข้อจำกัด/อุปสรรคที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ และเปิดให้มีการค้าและการลงทุนจากต่างประเทศ

ใช้ระยะเวลาเท่าไรในการจัดทำ FTA?

ระยะเวลาการเจรจาความตกลงการค้าเสรีขึ้นอยู่กับทั้งสองฝ่าย แต่ละฝ่ายก็พยายามให้ประเทศคู่เจรจาเปิดตลาดในสินค้าและบริการที่คิดแล้วว่าตนมีความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) การเปิดเจรจาจึงมีหลายรอบและมักจะค่อยเป็นค่อยไป แต่มีกรอบเวลาชัดเจนที่จะเจรจาในแต่ละประเด็นจนกระทั่งตกลงกันได้ แล้วจึงนำไปสู่การมีผลบังคับใช้ โดยบางเรื่อง/บางประเด็นมีผลบังคับใช้ทันทีหลังลงนามความตกลงฯ บางเรื่องก็ดำเนินการแบบกำหนด

ช่วงเวลาให้ทั้งสองฝ่ายได้มีเวลาในการปรับตัวหลังจากนั้นจึงมีผลบังคับใช้อย่างสมบูรณ์

ทำไมประเทศไทยต้องจัดทำเขตการค้าเสรี?

ในสภาพการณ์ที่การเจรจาความตกลงการค้าแบบพหุภาคี (Multilateral Trade Negotiations) ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ในอดีตเป็นไปได้ยากลำบากและการเจรจาในรอบปัจจุบันชะงักงันจากการที่มีหลายฝ่ายหลายฝ่ายจึงยากแก่การนำไปสู่ฉันทามติ (Consensus) กระแสการจัดการจัดทำ RTA/FTA จึงเป็นทางออก/ทางเลือกอีกทางหนึ่งที่หลายประเทศได้ดำเนินการไปแล้วและกำลังดำเนินต่อไป เช่น EU NAFTA AFTA เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ลำพัง RTA อาทิ AFTA ซึ่งไทยเป็นภาคี ก็ยังดำเนินไปค่อนข้างช้า เนื่องจากระดับความพร้อมของประเทศภาคีต่างกัน นอกจากนี้ ประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะ สหรัฐฯ (คู่ค้าสำคัญของไทย) ก็พยายามเร่งขับเคลื่อนทำ FTA กับอีกหลายประเทศ และคู่ค้าสำคัญของไทยบางประเทศก็ได้ทำ FTA กับประเทศอื่นไปแล้ว ดังนั้น หากไทยดำเนินการล่าช้าในการทำ FTA อาจทำให้ตลาดส่งออกของไทยไม่ขยายตัว/หดตัวได้และยังส่งผลให้โครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนไปของโลกภายนอกที่มุ่งเน้นไปที่การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศตามศักยภาพที่มีอยู่และที่ต้องสร้างขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่องเพื่อการเติบโตที่ยั่งยืน

ความคืบหน้าการเปิดการค้าเสรีกับประเทศต่างๆ

FTA ไทย-จีน ได้ลงนามความตกลง แล้ว ภายใต้ความตกลง ASEAN-จีน โดยดำเนินการร่วมกับจีนยกเลิกภาษีระหว่างกันก่อนในสินค้าผักสดและผลไม้ ตั้งแต่ ตุลาคม 2546 และร่วมกับ

ประเทศ ASEAN และจีนที่จะลดภาษีสินค้าในพืชผักสดมีชีวิต ประมง ัญชีพืช ผักและผลไม้ ให้เหลือ 0% ในปี 2547-2549 ส่วนสินค้าที่เหลือ จะเจรจาให้เสร็จสิ้น เพื่อที่จะเป็น FTA โดยสมบูรณ์ภายในปี 2553

FTA ไทย - ออสเตรเลีย ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามแล้วเมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2547 และความตกลงนี้จะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2548 โดยมีสาระสำคัญ คือ การเปิดเสรีการค้าสินค้าออสเตรเลียลดภาษีเหลือ 0% ในวันที่ข้อตกลงมีผลบังคับใช้ประมาณ 83% ของรายการสินค้า ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือ 0% ภายในปี 2553 สำหรับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมบางรายการที่มีความอ่อนไหว เช่น สิ่งทอและเสื้อผ้า (ต่อออสเตรเลีย) และเนื้อวัว เนื้อหมู นม เนย ไข่ และกาแฟ (ต่อไทย) ภาษีจะเหลือ 0% ภายใน 10 15 และ 20 ปี โดยมีมาตรการป้องกันพิเศษสำหรับสินค้าบางรายการ

FTA ไทย - นิวซีแลนด์ ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามแล้วเมื่อ 19 กรกฎาคม 2548 โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้ การเปิดเสรีการค้าสินค้านิวซีแลนด์จะลดภาษี 0% ประมาณ 79% ของรายการสินค้าทั้งที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับ เช่น รถจักรยานยนต์ ปืนกระบอกสั้น เป็นต้น สำหรับสินค้าที่เหลือจะลดภาษีเป็น 0% ภายในปี 2553 ยกเว้นสินค้าสิ่งทอ เสื้อผ้า และรองเท้า ซึ่งจะทยอยลดเป็น 0% ในปี 2558 ส่วนไทยจะลดภาษีเป็น 0% สำหรับสินค้าที่นำเข้าจากนิวซีแลนด์ประมาณ 54% ของจำนวนรายการทั้งหมดทั้งที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ เช่น อาหารปรุงแต่งสำหรับเลี้ยงทารก ไม้และของทำด้วยไม้ และผักพืช ผลไม้ และจะทยอยลดภาษีเป็น 0% ภายในปี 2553 อีกประมาณ 10% ของสินค้าที่เหลือ ส่วนสินค้าอ่อนไหวของไทย เช่น นมและผลิตภัณฑ์ เนื้อวัว เนื้อหมู เป็นต้น จะทยอยลดภาษีเป็น 0% ในปี 2558-2563

FTA ไทย-อินเดีย ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามแล้ว เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2546 ซึ่งครอบคลุมการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ การลงทุน และการลดอุปสรรคทางการค้า โดยทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่จะลดภาษีล่วงหน้า ใน 82 รายการสินค้าก่อนตั้งแต่เดือนกันยายน 2547 ให้เหลือ 0% ในปี 2549 และดำเนินการเจรจาลดภาษีรายการอื่นๆต่อไป

FTA ไทย-ญี่ปุ่น ทั้งสองฝ่ายได้เริ่มเจรจาในปี 2547 ครอบคลุมทั้งการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ การลงทุน และความร่วมมือในสาขาต่างๆ โดยจะยึดรูปแบบความตกลงว่าด้วยหุ้นส่วนเศรษฐกิจระหว่างญี่ปุ่นกับสิงคโปร์เป็นตัวอย่างในการทำความตกลง และพิจารณาสาขาที่เป็นปัญหาที่น้อยที่สุดก่อน การเจรจาข้อตกลงการค้าเสรีไทย-ญี่ปุ่น อยู่ระหว่างการหาข้อสรุปประเด็นว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า

FTA ไทย-สหรัฐฯ ได้มีการเจรจารอบแรกเมื่อสิ้นเดือนมิถุนายน 2547 โดยเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลเบื้องต้นในเรื่องต่าง ๆ ทั้งนี้ คาดว่าน่าจะมีการเจรจา 6-8 ครั้ง เพื่อที่จะให้การเจรจาเสร็จสิ้น การเจรจา FTA ไทย-สหรัฐฯ จะมีขอบเขตที่กว้าง โดยครอบคลุมเรื่องการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า การค้าบริการ และการลงทุน รวมทั้งความร่วมมือทางเศรษฐกิจในสาขาต่างๆ เช่น มาตรการด้านสุขอนามัย แหล่งกำเนิดสินค้า สิ่งทอ การเงิน การธนาคาร โทรคมนาคม การลงทุน ฯลฯ

FTA ไทย-บาห์เรน ทั้งสองฝ่ายได้ลงนามกรอบความตกลงเมื่อเดือนธันวาคม 2545 ที่ครอบคลุมการค้าสินค้า บริการ การลงทุน โดยในขั้นนี้ ได้มีความตกลงลดภาษีล่วงหน้าใน 626 รายการที่จะลดภาษีเหลือ 0% ภายในปี 2548 อย่างไรก็ตาม ความตกลงลดภาษีล่วงหน้า จำนวน 626 รายการซึ่งกำหนดให้เริ่มลดภาษีภายในวันที่ 1 มกราคม

2553 ยังไม่มีผลใช้บังคับ เนื่องจากบาห์เรนอยู่ระหว่างขั้นตอนขอความเห็นชอบจากรัฐสภา

FTA ไทย-เปรู ได้ลงนามกรอบความตกลงเมื่อ 17 ตุลาคม 2546 คาดว่าจะมีผลบังคับใช้ภายในปี 2549 ระยะเวลาการลดภาษีสินค้าทั่วไป ไทย-ลดภาษีเหลือ 0% ทั้งหมดภายใน 2553 เปรู-อยู่ระหว่างการเจรจา สินค้าอ่อนไหวไทย-ลดภาษีเหลือ 0% ภายในปี 2558 เปรู-อยู่ระหว่างการเจรจา

FTA ไทย-BIMST-EC ได้ลงนามกรอบความตกลงเขตการค้าเสรีเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2547 ซึ่งครอบคลุมการค้าสินค้า บริการ การลงทุน และความร่วมมือทางเศรษฐกิจต่างๆ โดยมีเป้าหมายที่จะลดภาษีเหลือ 0% ภายในปี 2558

ในบรรดาประเทศต่างๆ ที่ไทยเจรจาด้วย สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ไทยจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมมากที่สุด เนื่องจากสหรัฐฯ มีประสบการณ์ในการเจรจามาแล้วกับหลายประเทศ และมีความชำนาญในการต่อรอง อีกทั้งมีความละเอียดอ่อนในการเจรจามากที่สุด ในขณะเดียวกัน สหรัฐฯ ก็เป็นประเทศที่มีความสำคัญกับไทยทั้งในด้านการค้าและการลงทุน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่า FTA จะลดอุปสรรคทางการค้าทั้งที่เป็นภาษีและไม่ใช่ภาษีเพิ่มโอกาสใหม่ๆ และส่งเสริมให้มีการลงทุนทางด้านการค้าสินค้าและบริการให้ผู้ประกอบการมากยิ่งขึ้น แต่ก็เชื่อว่าจะไม่มีปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาจากการแข่งขันที่เข้มข้นมากยิ่งขึ้น เช่น เกษตรกรและผู้ประกอบการอาจเผชิญกับผลผลิตทางการเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมจากต่างประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่า

ที่มา www.ftamonitoring.org , www.thaifta.com/

และ www.ftadigest.com

ตารางภาคผนวก

ตาราง 1 จำนวนผู้มีงานทำ จำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี 2546 – ปัจจุบัน

หน่วย: พันคน

สถานภาพแรงงาน	2546	2547	2548	Q1 /2549	Q2 /2549	Q3/2549		
						ชาย	หญิง	รวม
ประชากร	64,006.2	65,082.5	65,110.4	65,103.3	65,223.5	32,076.6	33,265.3	65,341.8
ผู้อยู่ในวัยแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	48,313.4	49,332.7	49,816.8	50,261.6	50,400.4	24,517.1	26,023.8	50,540.9
1. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน (อายุ 15 ปีขึ้นไป)	34,901.7	35,717.8	36,132.0	35,618.8	36,400.0	19,924.0	16,943.1	36,867.2
1.1 ผู้มีงานทำ	33,841.0	34,728.8	35,257.2	34,638.1	35,502.3	19,638.2	16,706.3	36,344.5
1.2 ผู้ว่างงาน	754.2	739.2	663.0	666.2	606.6	259.7	190.2	449.9
1.3 กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	306.5	249.8	211.8	314.4	291.2	26.1	46.7	72.8
2. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	13,411.6	13,614.9	13,684.8	14,643.0	14,000.4	4,593.1	9,080.7	13,673.7
2.1 ทำงานที่บ้าน	4,040.9	4,207.5	4,293.0	4,773.9	4,678.8	156.1	4,118.5	4,274.6
2.2 เรียนหนังสือ	4,465.3	4,402.3	4,331.1	4,627.6	4,035.6	2,080.9	2,314.1	4,395.0
2.3 ยังเด็ก ขรา / ไม่สามารถทำงานได้	3,974.3	4,032.6	4,054.0	4,267.8	4,300.6	1,866.9	2,368.8	4,235.6
2.4 อื่นๆ	931.2	972.4	1,006.7	973.6	986.1	489.2	279.3	768.5
ประชากรอายุต่ำกว่า 15 ปี	15,692.8	15,749.8	15,293.6	14,841.7	14,823.1	7,559.5	7,241.5	14,801.0

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 2 ผู้มีงานทำ จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ปี 2548 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2548	Q1 /2549	Q2 /2549	Q3 /2549		
				ชาย	หญิง	รวม
ภาคเกษตรกรรม	13,617.0	12,403.7	13,701.4	8,555.6	6,759.7	15,315.3
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	13,164.6	11,951.5	13,246.7	8,217.9	6,669.2	14,887.1
2. การประมง	452.3	452.2	454.7	337.7	90.5	428.2
นอกภาคเกษตรกรรม	21,640.2	22,234.6	21,800.9	11,082.6	9,946.6	21,029.2
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	56.6	72.5	45.3	42.6	12.0	54.5
4. การผลิต	5,587.9	5,764.2	5,619.6	2,479.6	2,827.0	5,306.6
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	106.9	117.4	109.3	85.0	14.3	99.4
6. การก่อสร้าง	2,129.4	2,403.6	2,310.3	1,716.4	322.5	2,038.9
7. การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	5,553.3	5,684.3	5,542.5	2,817.0	2,584.9	5,401.9
8. โรงแรม และภัตตาคาร	2,348.5	2,277.1	2,289.6	777.2	1,437.7	2,214.9
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	1,108.1	1,112.7	1,027.6	887.4	165.5	1,052.9
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	316.9	319.2	361.5	147.8	201.9	349.7
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	647.3	677.9	690.3	371.7	287.6	659.2
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	1,109.8	1,130.3	1,139.7	784.0	386.1	1,170.1
13. การศึกษา	1,044.3	1,031.6	1,029.6	454.4	625.5	1,079.9
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	601.7	567.8	600.1	143.7	459.1	602.8
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	736.9	788.1	762.6	307.9	402.4	710.4
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	243.4	224.6	206.6	34.0	187.9	221.9
17. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	1.5	2.7	2.1	0	0.4	0.4
18. ไม่ทราบ	47.9	60.6	64.1	34.1	31.7	65.8
รวม	35,257.2	34,638.1	35,502.3	19,638.2	16,706.3	36,344.5

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 3 ผู้มีงานทำ จำแนกตามอาชีพและเพศ ปี 2548 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ประเภทอาชีพ	2548	Q1 /2549	Q2 /2549	Q3 /2549		
				ชาย	หญิง	รวม
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ	2,514.1	2,578.6	2,548.4	1,698.6	701.3	2,400.0
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่าง ๆ	1,410.5	1,433.1	1,450.7	622.5	882.1	1,504.6
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่าง ๆ และอาชีพที่เกี่ยวข้อง	1,443.3	1,491.4	1,476.7	733.0	787.3	1,520.3
4. เสมียน	1,285.7	1,310.2	1,313.0	434.2	843.4	1,277.6
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด	5,033.8	5,080.8	5,074.0	1,784.2	3,137.3	4,921.4
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตรและการประมง	11,844.3	10,528.5	12,218.7	7,686.1	6,208.0	13,894.1
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจการค้าที่เกี่ยวข้อง	4,182.6	4,429.5	4,201.9	2,558.6	1,202.6	3,761.1
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	2,972.4	3,018.8	3,006.1	1,985.1	910.6	2,895.7
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่าง ๆ ในด้านการขายและการให้บริการ	4,526.3	4,721.1	4,166.4	2,101.8	2,008.9	4,110.7
10. คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	44.2	46.2	46.5	34.3	24.9	59.1
รวม	35,257.2	34,638.1	35,502.3	19,638.2	16,706.3	36,344.5

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 4 ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษาและเพศ ปี 2548 - ปัจจุบัน

หน่วยนับ : พันคน

ระดับการศึกษา	2548	Q1 /2549	Q2 /2549	Q3 /2549		
				ชาย	หญิง	รวม
1. ไม่มีการศึกษา	1,260.6	1,232.6	1,261.6	524.2	796.4	1,320.7
2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	12,152.3	11,861.5	12,024.2	6,413.5	6,017.7	12,431.2
3. ประถมศึกษา	7,781.8	7,575.7	7,635.6	4,441.1	3,454.6	7,895.7
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	4,985.0	4,848.3	5,116.0	3,162.4	1,938.4	5,100.8
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	4,103.9	4,031.0	4,271.6	2,565.3	1,779.2	4,344.5
- สายสามัญ	2,898.4	2,894.9	3,102.6	1,831.3	1,337.2	3,168.5
- สายอาชีวศึกษา	1,189.0	1,119.7	1,155.7	727.2	435.0	1,162.2
- สายวิชาการศึกษา	16.5	16.4	13.3	6.8	7.0	13.8
6. อุดมศึกษา	4,795.7	4,962.9	4,989.0	2,419.7	2,632.9	5,052.6
- สายวิชาการ	2,543.4	2,683.9	2,676.7	1,237.7	1,466.0	2,703.7
- สายวิชาชีพ	1,427.2	1,438.1	1,483.2	822.0	660.7	1,482.7
- สายวิชาการศึกษา	825.1	840.9	829.1	360.0	506.2	866.2
7. การศึกษาอื่น ๆ	24.7	21.1	23.6	8.4	16.6	25.0
8. ไม่ทราบ	153.2	104.9	180.7	103.7	70.4	174.1
รวม	35,257.2	34,638.1	35,502.3	19,638.2	16,706.3	36,344.5

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ตาราง 5 จำนวนผู้มีงานทำที่อยู่ในแรงงานนอกระบบ จำแนกตามอุตสาหกรรม และเพศ ทัวราชอาณาจักร ปี 2548 - 2549

หน่วย: พันคน

ประเภทอุตสาหกรรม	2548			2549*		
	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
ยอดรวม	22,536.5	11,993.9	10,542.5	21,818.2	11,942.8	9,875.4
ภาคเกษตร	14,136.8	7,805.1	6,331.7	12,545.2	7,206.7	5,338.6
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	13,790.4	7,545.6	6,244.7	12,181.0	6,933.5	5,247.6
การประมง	346.4	259.4	87.0	364.2	273.2	91.0
นอกภาคเกษตร	8,399.7	4,188.9	4,210.8	9,273.0	4,736.1	4,536.9
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	1.6	1.1	0.5	3.9	2.9	0.9
การผลิต	1,132.8	479.2	653.6	1,401.2	588.8	812.5
การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	0.98	0.98	0	0	0	0
การก่อสร้าง	797.3	686.2	111.2	1,143.9	966.1	177.8
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	3,512.4	1,659.6	1,852.9	3,720.7	1,799.1	1,921.5
โรงแรมและภัตตาคาร	1,702.9	538.7	1,164.3	1,703.8	565.4	1,138.5
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	589.4	549.3	40.1	539.6	508.6	31.0
ตัวกลางทางการเงิน	18.9	10.7	8.2	17.0	8.6	8.4
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	173.8	111.1	62.7	183.6	118.1	65.5
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	0	0	0	11.2	5.3	5.8
การศึกษา	17.7	9.7	8.1	25.6	5.8	19.9
การบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	49.2	11.9	37.3	58.4	10.3	48.1
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	379.2	129.2	250.0	442.2	150.4	291.8
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	23.9	1.7	22.2	17.2	4.5	13.2
องค์กรระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	0	0	0	0	0	0
ไม่ทราบ	0	0	0	4.1	2.1	2.0

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หมายเหตุ : ปี 2549 เป็นข้อมูลเบื้องต้น

ตาราง 6 จำนวนตำแหน่งงานว่าง / ผู้สมัครงานและการบรรจุงานจำแนกตามภูมิภาคและเพศ ไตรมาส 2-3 ปี 2549

ภูมิภาค	ไตรมาส 2/2549										ไตรมาส 3/2549									
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)			บรรจุงาน (คน)			ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)			บรรจุงาน (คน)		
	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง
กรุงเทพมหานคร	40,840	10,332	5,791	24,717	22,026	8,698	13,328	3,940	1,659	2,281	49,848	13,998	6,180	29,670	20,726	8,887	11,839	5,140	2,314	2,826
ภาคกลาง	49,108	10,567	13,142	25,399	39,364	16,470	22,894	17,712	6,908	10,804	48,951	12,796	10,603	25,552	30,829	14,510	16,319	15,126	6,539	8,587
ภาคเหนือ	16,201	2,405	2,381	11,415	17,803	7,656	10,147	9,828	3,551	6,277	11,846	2,216	1,976	7,654	15,173	7,608	7,565	11,436	5,201	6,235
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	23,655	4,000	2,790	16,865	20,672	8,962	11,710	6,923	2,957	3,966	14,799	2,068	3,216	9,515	16,859	8,394	8,465	5,263	2,310	2,953
ภาคใต้	14,173	3,363	2,027	8,783	14,109	5,016	9,093	9,315	3,041	6,274	10,990	2,955	1,916	6,119	10,090	4,498	5,592	7,474	2,641	4,833
ทั่วประเทศ	143,977	30,667	26,131	87,179	113,974	46,802	67,172	47,718	18,116	29,602	136,434	34,033	23,891	78,510	93,677	43,897	49,780	44,439	19,005	25,434

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 7 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามการศึกษา ไตรมาส 2-3 ปี 2549

วุฒิการศึกษา	ไตรมาส 2/2549			ไตรมาส 3/2549		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	17,844	15,599	4,599	18,114	21,614	8,666
มัธยมศึกษา	47,713	36,896	17,977	43,803	31,159	14,768
ปวช.	22,040	7,764	3,214	20,563	6,336	2,788
- พาณิชย	90	3,491	1,400	288	2,602	1,134
- ช่าง	534	2,218	775	409	2,107	826
- อื่นๆ	21,416	2,055	1,039	19,866	1,627	828
ปวส.	21,842	15,194	7,596	21,879	10,100	6,511
- พาณิชย	213	8,087	4,490	189	5,106	3,639
- ช่าง	1,126	4,689	2,038	598	3,312	2,036
- อื่นๆ	20,503	2,418	1,068	21,092	1,682	836
อนุปริญญา	10,448	740	239	9,450	573	209
ปริญญาตรี	23,043	37,267	14,022	22,058	23,358	11,429
ปริญญาโท	982	509	71	483	532	67
ปริญญาเอก	65	5	0	84	5	1
อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
รวม	143,977	113,974	47,718	136,434	93,677	44,439

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 8 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอาชีพ ไตรมาส 2-3 ปี 2549

ประเภทอาชีพ	ไตรมาส 2/2549			ไตรมาส 3/2549		
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส ผู้จัดการ	4,984	3,733	980	5,234	3,165	777
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	9,429	10,924	3,259	7,852	6,687	2,286
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	16,271	15,719	6,024	16,886	10,485	5,104
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	19,077	28,071	12,104	17,675	17,930	8,082
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	22,805	13,613	4,920	25,917	11,575	4,818
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	932	755	212	812	669	249
7. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	15,109	6,425	2,058	13,525	6,036	2,303
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบการ	11,269	6,634	3,595	10,085	7,426	4,667
9. อาชีพงานพื้นฐาน	43,719	27,876	14,425	38,283	29,689	16,147
T ผู้ฝึกงาน	382	224	141	165	15	6
รวม	143,977	113,974	47,718	136,434	93,677	44,439

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 9 จำนวนตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม ไตรมาส 2-3 ปี 2549

ประเภทอุตสาหกรรม	ไตรมาส 2/2549		ไตรมาส 3/2549	
	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)
A เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	938	368	1,178	540
B การประมง	56	24	57	77
C การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	365	100	334	170
D การผลิต	63,438	21,540	53,218	20,629
E การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	248	55	106	21
F การก่อสร้าง	4,097	1,056	6,301	1,298
G การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	34,959	9,297	38,338	8,879
H โรงแรมและภัตตาคาร	6,724	2,304	8,172	2,028
I การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	3,319	888	2,868	942
J ตัวกลางทางการเงิน	3,232	1,387	2,913	649
K บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และบริการทางธุรกิจ	15,193	3,273	13,963	3,228
L การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	4,607	4,540	2,127	3,762
M การศึกษา	1,959	1,465	1,519	959
N การบริการด้านสุขภาพและงานด้านสังคมสงเคราะห์	1,289	421	1,666	390
O การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	2,775	744	3,008	680
P ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	778	256	645	185
Q องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก	0	0	0	1
ไม่ระบุประเภทอุตสาหกรรม	0	0	21	1
รวม	143,977	47,718	136,434	44,439

ที่มา: กรมการจัดหางาน

ตาราง 10 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงานจำแนกตามอายุ ไตรมาส 2-3 ปี 2549

ช่วงอายุ (ปี)	ไตรมาส 2/2549						ไตรมาส 3/2549					
	ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจุงาน		ตำแหน่งงานว่าง		ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน		บรรจุงาน	
	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	อัตรา	ร้อยละ	คน	ร้อยละ	คน	ร้อยละ
15-17	2,617	1.82	4,339	3.81	3,726	7.81	1,564	1.15	1,836	1.96	1,287	2.90
18-24	52,447	36.43	52,266	45.86	23,537	49.32	48,793	35.76	31,257	33.37	18,830	42.37
25-29	46,114	32.03	23,887	20.96	12,198	25.56	43,052	31.55	21,940	23.42	12,313	27.71
30-39	32,309	22.44	22,002	19.3	6,373	13.36	32,313	23.68	24,049	25.67	7,938	17.86
40-49	9,599	6.67	9,231	8.1	1,630	3.42	9,248	6.78	11,153	11.91	2,963	6.67
50-59	823	0.57	2,043	1.79	238	0.50	1,263	0.93	3,129	3.34	958	2.15
60 ปีขึ้นไป	68	0.05	206	0.18	16	0.03	201	0.15	313	0.33	150	0.34
รวม	143,977	100.0	113,974	100.0	47,718	100.0	136,434	100	93,677	100	44,439	100.0

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 11 เปรียบเทียบจำนวนแรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายจำแนกตามประเภทอาชีพและสัญชาติที่เข้ามาทำงานมากที่สุด (ยกเว้นประเภทตลอดชีพ) ณ เดือนกันยายน 2549

ประเภทอาชีพ	สัญชาติ (คน)											รวม
	ญี่ปุ่น	ไทยใหญ่	จีน	อินเดีย	อังกฤษ	พม่า	อเมริกัน	จีนไต้หวัน	ฟิลิปปิน	ออสเตรเลีย	สัญชาติอื่นๆ	
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส ผู้จัดการ	15,787	8	5,094	7,011	4,903	1,236	3,055	4,193	1,158	2,584	20,194	65,223
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	2,581	7	1,915	969	3,147	463	2,990	297	3,539	364	5,852	22,124
3. ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	2,071	21	1,299	410	514	146	364	370	444	187	2,020	7,846
4. เสมียน เจ้าหน้าที่	325	61	111	46	28	24	28	55	61	50	437	1,226
5. พนักงานบริการ พนักงานขายในร้านค้าและตลาด	200	1,075	749	151	55	788	30	52	20	58	2,941	6,119
6. ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	2	3,930	59	5	0	1,269	2	4	0	0	1,576	6,847
7. ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	228	1,001	320	80	40	453	15	71	38	24	1,178	3,448
8. ผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและ ผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบการ	220	69	251	41	41	99	51	39	39	21	608	1,479
9. อาชีพงานพื้นฐาน	11	14,071	707	23	7	3,686	3	3	2	0	11,430	29,943
T ผู้ฝึกงาน	22	0	37	6	8	1	6	2	0	5	163	250
X ผู้ปฏิบัติงานซึ่งมีอาจสามารถจัดประเภทอาชีพได้	830	0	259	298	263	35	215	381	101	48	851	3,281
รวม	22,277	20,243	10,801	9,040	9,006	8,200	6,759	5,467	5,402	3,341	47,250	147,786

ที่มา : กรมการจัดหางาน

ตาราง 12 สรุปผลการต่ออายุ การประกันตัว พิสูจน์สัญชาติ และนำเข้าใหม่ ของคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา

ตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 16 พฤษภาคม 2549

ข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549

ภูมิภาค	กิจกรรม																				คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานตามมติฯ ปี 49 (1)+(2)+(3)+(4)				
	ออกใบอนุญาตทำงาน (1) (คนต่างด้าวที่มี พ.ร 38/1 ปี 49)					ต่ออายุใบอนุญาตทำงาน (2)					พิสูจน์สัญชาติ (3)					นำเข้าใหม่ (4)									
	นายจ้าง	รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา	นายจ้าง	รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา	นายจ้าง	รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา	นายจ้าง	รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา	นายจ้าง	รวม	พม่า	ลาว	กัมพูชา
กรุงเทพมหานคร	10,209	28,214	19,689	5,580	2,945	38,596	83,996	69,364	10,079	4,553	10,741	18,141	0	12,831	5,310	47	205	0	66	139	59,593	130,556	89,053	28,556	12,947
ภาคกลาง	19,578	105,016	75,230	10,857	18,929	47,706	187,680	157,217	11,698	18,765	8,611	19,469	0	8,887	10,582	29	1,583	0	1,583	0	75,924	313,748	232,447	33,025	48,276
ภาคเหนือ	7,796	32,090	31,383	623	84	23,710	83,876	82,866	759	251	1,789	3,711	0	1,968	1,743	0	0	0	0	0	33,295	119,677	114,249	3,350	2,078
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2,180	4,342	841	2,928	573	6,354	8,686	2,755	5,382	549	3,082	5,336	0	3,187	2,149	4	245	0	245	0	11,620	18,609	3,596	11,742	3,271
ภาคใต้	7,377	38,900	36,356	1,665	879	22,370	95,776	93,177	1,765	834	1,039	2,557	0	1,443	1,114	7	1,173	0	1,173	0	30,793	138,406	129,533	6,046	2,827
ทั่วประเทศ	47,140	208,562	163,499	21,653	23,410	138,736	460,014	405,379	29,683	24,952	25,262	49,214	0	28,316	20,898	87	3,206	0	3,067	139	211,225	720,996	568,878	82,719	69,399

ที่มา : กรมการจัดหางาน สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว

หมายเหตุ : เป็นเพียงข้อมูลเบื้องต้น อาจมีการปรับยอดได้ภายหลัง

ตาราง 13 การฝึกเตรียมเข้าทำงาน/ยกระดับ/ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน จำแนกตามภูมิภาคและกลุ่มอาชีพ ไตรมาส 2-3 ปี 2549

กลุ่มอาชีพ	ไตรมาส 2/2549 (คน)						ไตรมาส 3/2549 (คน)					
	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วราชอาณาจักร	กรุงเทพฯ	ภาคกลาง	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้	ทั่วราชอาณาจักร
การฝึกเตรียมเข้าทำงาน												
1. ช่างก่อสร้าง	0	48	40	143	86	317	0	14	30	79	0	123
2. ช่างอุตสาหกรรม	0	127	313	383	89	912	0	34	38	57	0	129
3. ช่างเครื่องกล	0	438	540	656	299	1,933	19	57	84	92	23	275
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	0	313	568	700	287	1,868	50	105	130	126	51	462
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	5	73	168	250	110	606	3	167	93	58	1	322
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	16	0	16	0	0	0	0	0	0
7. ธุรกิจและบริการ	55	230	134	200	57	676	19	50	174	146	0	389
รวม	60	1,229	1,763	2,348	928	6,328	91	427	549	558	75	1,700
ฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน												
1. ช่างก่อสร้าง	14	474	295	371	479	1,633	3	241	288	243	78	853
2. ช่างอุตสาหกรรม	72	498	121	556	222	1,469	19	868	150	494	168	1,699
3. ช่างเครื่องกล	33	888	283	599	485	2,288	0	688	194	413	189	1,484
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	167	1,884	1,516	1,722	1,711	7,000	280	1,709	1,246	1,623	920	5,778
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	24	947	1,361	871	679	3,882	3	831	730	2,147	263	3,974
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	80	95	0	0	175	0	0	46	26	0	72
7. ธุรกิจและบริการ	279	2,275	1,710	3,377	2,956	10,597	244	3,102	2,409	3,542	2,823	12,120
รวม	589	7,046	5,381	7,496	6,532	27,044	549	7,439	5,063	8,488	4,441	25,980
ทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงาน												
1. ช่างก่อสร้าง	0	127	328	222	70	747	0	318	329	269	264	1,180
2. ช่างอุตสาหกรรม	41	101	63	368	14	587	140	872	174	359	267	1,812
3. ช่างเครื่องกล	0	134	262	505	214	1,115	13	776	322	562	581	2,254
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	23	178	277	410	116	1,004	51	1,298	526	962	562	3,399
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	41	161	82	72	356	0	187	169	1,698	163	2,217
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	24	24
7. ธุรกิจและบริการ	279	697	583	784	399	2,742	287	744	419	1,624	1,377	4,451
รวม	343	1,278	1,674	2,372	885	6,552	491	4,195	1,939	5,474	3,238	15,337

ที่มา: กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ข้อมูล ณ วันที่ 25 ตุลาคม 2549

ตาราง 14 การตรวจแรงงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 3 ปี 2549

ขนาดสถาน ประกอบการ	สถาน ประกอบการที่ ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)				
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติ ถูกต้อง	ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออก หนังสือ เชิญพบ	ออกคำสั่ง ให้ ดำเนินการ	เปรียบเทียบ ปรับ	ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
1 - 4 คน	5,317	6,466	5,294	38	11,798	4,639	678	629	46	2	0	1
5 - 9 คน	2,784	10,519	8,198	43	18,760	2,411	373	350	20	3	0	0
10 - 19 คน	1,863	14,431	10,870	107	25,408	1,391	472	445	16	9	1	1
20 - 49 คน	1,783	32,601	23,303	102	56,006	1,395	388	363	11	13	0	1
50 - 99 คน	775	31,670	24,213	134	56,017	601	174	160	4	10	0	0
100 - 299 คน	774	71,142	61,104	285	132,531	646	128	111	5	11	0	1
300 - 499 คน	189	35,687	35,245	447	71,379	171	18	17	1	0	0	0
500 - 999 คน	100	26,130	39,795	129	66,054	87	13	11	1	1	0	0
1,000 คน ⁺	78	48,443	98,364	1,469	148,276	71	7	6	0	1	0	0
รวม	13,663	277,089	306,386	2,754	586,229	11,412	2,251	2,092	104	50	1	4

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2549)

ตาราง 15 สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องจําแนกตามอุตสาหกรรมและเรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง ไตรมาส 3 ปี 2549

ประเภทอุตสาหกรรม	เรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง (แห่ง)												
	วัน ทำงาน	เวลา ทำงาน	เวลาพัก	เงินประกัน ในการ ทำงาน	วันหยุด	สิทธิ การลา	การจ่าย ค่าจ้าง	ค่าล่วงเวลาและ ค่าทำงาน	ค่าจ้าง ขั้นต่ำ	ข้อบังคับ	สถานที่ จ่ายค่าจ้าง	ระยะเวลา การจ่าย ค่าจ้าง	รวม
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	0	3	0	1	22	9	39	5	7	59	0	0	145
2. การประมง	0	1	0	0	9	2	6	0	6	40	0	0	64
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	0	1	0	0	3	0	13	0	1	67	0	0	85
4. การผลิต	2	8	2	14	270	138	1,000	177	103	2,065	1	5	3,785
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	0	0	0	0	3	0	6	18	2	23	0	0	52
6. การก่อสร้าง	3	3	0	2	77	34	148	19	16	321	0	0	623
7. การขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	25	32	2	15	560	244	1,359	289	229	1,646	3	17	4,421
8. โรงแรม และภัตตาคาร	5	22	4	2	131	25	161	42	90	420	0	2	904
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	0	2	0	1	19	9	53	25	21	199	0	1	330
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	1	0	0	1	8	13	36	12	6	60	0	2	139
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	1	5	0	3	80	28	168	33	31	295	0	8	652
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. การศึกษา	0	0	0	0	0	1	0	1	3	16	0	0	21
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	1	4	1	1	18	7	18	14	12	46	0	1	123
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	4	9	1	2	54	22	103	29	15	118	0	6	363
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. ไม่ทราบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	42	90	10	42	1,254	532	3,110	664	542	5,375	4	42	11,707

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 6 ตุลาคม 2549)

ตาราง 16 การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 3 ปี 2549

ขนาดสถาน ประกอบการ	สถาน ประกอบการ ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)					
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติ ถูกต้อง	ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกคำสั่ง				ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
									สั่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้ เครื่องจักร	
1 - 4 คน	1,998	2,758	1,977	16	4,735	1,856	142	141	0	0	0	0	2
5 - 9 คน	1,231	4,867	3,415	15	8,282	1,122	109	106	0	2	1	0	0
10 - 19 คน	797	6,538	4,507	56	11,045	705	92	88	3	0	0	0	1
20 - 49 คน	835	15,586	11,078	91	26,664	680	155	150	2	1	2	0	0
50 - 99 คน	385	15,748	11,750	35	27,498	280	105	100	1	4	0	0	1
100 - 299 คน	418	38,136	34,758	248	72,894	344	74	64	1	8	1	0	1
300 - 499 คน	113	20,217	20,969	60	41,186	89	24	22	0	2	0	0	0
500 - 999 คน	67	18,138	28,610	70	46,748	57	10	9	0	1	0	0	0
1,000 คน ⁺	35	32,135	38,315	299	70,450	30	5	3	0	2	0	0	0
รวม	5,879	154,123	155,379	890	309,502	5,163	716	683	7	20	4	0	5

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2549)

หมายเหตุ : 1. สถานประกอบกิจการแต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

2. จำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจชาย, หญิง ได้รวมจำนวนลูกจ้างเด็กไว้ด้วยแล้ว

ตาราง 17 การตรวจความปลอดภัยในการทำงาน จำแนกตามอุตสาหกรรม ไตรมาส 3 ปี 2549

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ผ่านการตรวจ (คน)	ผลการตรวจ (แห่ง)		การดำเนินการของเจ้าหน้าที่ (แห่ง)					
			ปฏิบัติถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง	แนะนำ	ออกคำสั่ง				ส่งเรื่อง ดำเนินคดี
						สั่งเอกสาร	พบ	ปรับปรุง	หยุดการใช้เครื่องจักร	
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	68	1,623	62	6	6	0	0	0	0	0
2. การประมง	15	288	14	1	1	0	0	0	0	0
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	38	2,023	27	11	10	1	0	0	0	0
4. การผลิต	1,600	195,202	1,290	310	295	5	8	2	0	2
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	26	324	21	5	5	0	0	0	0	0
6. การก่อสร้าง	325	13,867	265	60	56	0	2	0	0	2
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	2,498	43,646	2,272	226	221	0	4	1	0	0
8. โรงแรม และภัตตาคาร	435	17,318	398	37	37	0	0	0	0	0
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	175	8,493	152	23	22	0	1	0	0	0
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	196	2,914	183	13	12	1	0	0	0	0
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ	297	12,774	283	14	11	0	2	1	0	1
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13. การศึกษา	18	565	18	0	0	0	0	0	0	0
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	58	2,332	55	3	3	0	0	0	0	0
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	130	8,133	123	7	4	0	3	0	0	0
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17. องค์การระหว่างประเทศ และองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18. ไม่ทราบ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	5,879	309,502	5,163	716	683	7	20	4	0	5

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลประมวลผลทางระบบคอมพิวเตอร์ Online ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2549)

หมายเหตุ : สปก. (สถานประกอบการ) แต่ละแห่งที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง อาจมีการดำเนินการของเจ้าหน้าที่มากกว่า 1 กรณี

ตาราง 18 ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง ไตรมาส 2-3 ปี 2549

ข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาท/ข้อขัดแย้ง	ไตรมาส 2/2549			ไตรมาส 3/2549		
	แห่ง	ครั้ง	คน	แห่ง	ครั้ง	คน
การแจ้ง/ยุติข้อเรียกร้อง						
1. การแจ้งข้อเรียกร้อง	40	43	17,834	12	12	4,514
2. การยุติข้อเรียกร้อง	24	24	9,000	8	8	3,657
2.1 การยุติโดยไม่เกิดข้อพิพาทแรงงาน	17	17	6,956	2	2	468
- ตกลงกันเอง	17	17	6,956	2	2	468
- ถอนข้อเรียกร้อง	0	0	0	0	0	0
- อื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
2.2 การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	7	7	2,044	6	6	3,189
3. ข้อเรียกร้องยังไม่ยุติ	17	19	9,104	4	4	857
การเกิดข้อพิพาท/ยุติข้อพิพาท						
1. การเกิดข้อพิพาทแรงงาน	7	7	2,044	8	8	3,973
2. การยุติข้อพิพาทแรงงาน	5	5	1,755	7	7	3,235
- ยุติภายใน 5 วัน	3	3	897	4	4	1,218
- ยุติเกิน 5 วัน	0	0	0	0	0	0
- ชี้ขาดโดยบังคับ	0	0	0	0	0	0
- ชี้ขาดโดยสมัครใจ	1	1	812	1	1	1,804
- อื่น ๆ	1	1	46	2	2	213
3. ข้อพิพาทแรงงานยังไม่ยุติ	2	2	289	1	1	738
การเกิดข้อขัดแย้ง/ยุติข้อขัดแย้ง						
1. การเกิดข้อขัดแย้ง	9	9	4,003	6	6	2,415
2. การยุติข้อขัดแย้ง	9	9	4,003	5	5	975
- ตกลงกันได้	8	8	3,990	4	4	150
- ถอนเรื่อง	0	0	0	0	0	0
- ฟ้องศาลแรงงาน	1	1	13	1	1	825
3. การผลงงาน	0	0	0	0	0	0
4. ข้อขัดแย้งยังไม่ยุติ	0	0	0	1	1	1,440

ที่มา : กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน (ข้อมูลได้จากการประมวลผลทางระบบ Web Application ณ วันที่ 11 ตุลาคม 2549)

ตาราง 19 จำนวนสถานประกอบการและลูกจ้าง จำแนกตามภูมิภาคและขนาดสถานประกอบการ ไตรมาส 3 ปี 2549

ภูมิภาค ขนาด สปก.	กรุงเทพมหานคร		ภาคกลาง		ภาคเหนือ		ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		ภาคใต้		ทั่วราชอาณาจักร	
	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)	สปก. (แห่ง)	ผปต. (คน)
< 10 คน	97,206	353,240	70,591	258,128	32,074	109,690	33,619	107,246	28,488	94,496	261,978	922,800
10 - 19 คน	20,124	269,873	15,876	214,400	5,477	73,531	5,214	70,219	4,488	60,031	51,179	688,054
20 - 49 คน	13,226	400,312	11,916	367,228	3,158	93,573	3,074	92,300	2,827	85,492	34,201	1,038,905
50 - 99 คน	4,334	301,359	4,907	343,685	935	63,841	970	66,280	922	64,157	12,068	839,322
100 - 109 คน	2,312	323,009	3,205	451,033	407	56,777	446	61,399	508	69,128	6,878	961,346
200 - 499 คน	1,459	446,283	2,387	736,338	245	74,729	275	84,128	283	87,054	4,649	1,428,532
500 - 999 คน	429	293,576	736	505,583	77	53,492	88	60,930	67	44,225	1,397	957,806
≥1,000 คน	254	607,514	431	887,426	28	61,021	48	97,623	26	53,827	787	1,707,411
รวม	139,344	2,995,166	110,049	3,763,821	42,401	586,654	43,734	640,125	37,609	558,410	373,137	8,544,176

ที่มา : สำนักงานประกันสังคม

* ผปต. = ผู้ประกันตน

ตาราง 20 ตัวชี้วัดภาวะแรงงาน

ตัวชี้วัด	ไตรมาส 2/2548	ไตรมาส 3/2548	ไตรมาส 4/2548	ไตรมาส 1/2549	ไตรมาส 2/2549	ไตรมาส 3/2549
อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน	72.20	73.68	73.01	70.87	72.22	72.95
อัตราการจ้างงานในภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	35.40	42.56	42.14	35.81	38.59	42.14
อัตราการจ้างงานในนอกภาคเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำ	64.60	57.44	57.86	64.19	61.41	57.86
อัตราการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต	16.14	14.74	15.10	16.64	15.83	14.60
อัตราการบรรจุงานต่อตำแหน่งงานว่าง	17.60	21.34	15.45	18.38	33.14	32.57
อัตราการบรรจุงานต่อผู้สมัครงาน	31.95	45.60	39.97	35.13	41.87	47.44
อัตราการว่างงาน - ทัวราชอาณาจักร	2.04	1.35	1.47	1.87	1.67	1.22
อัตราการว่างงาน - กรุงเทพมหานคร	1.76	1.87	1.39	1.41	2.04	1.59
อัตราการว่างงาน - ภาคกลาง	1.65	1.47	1.47	1.48	1.58	1.38
อัตราการว่างงาน - ภาคเหนือ	2.08	1.22	1.88	1.89	1.47	0.96
อัตราการว่างงาน - ภาคตะวันออก / เหนือ	2.56	1.12	1.15	2.49	1.73	1.14
อัตราการว่างงาน - ภาคใต้	1.72	1.42	1.73	1.52	1.63	1.17
อัตราการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานของสถานประกอบการ	26.85	19.00	23.22	21.64	19.13	16.48
อัตราการไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดความปลอดภัยของสถานประกอบการ	21.52	10.44	16.54	13.48	14.45	12.18
อัตราการเกิดข้อพิพาทแรงงานต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง	0.24	1.29	0.53	3.18	1.84	2.08
อัตราการเกิดข้อขัดแย้งต่อสถานประกอบการทั้งหมด 100,000 แห่ง	7.29	17.74	17.21	4.24	2.36	1.96
1.96อัตราของสถานประกอบการที่เข้าสู่ระบบประกันสังคม	86.38	92.47	95.99	97.26	97.31	97.36

ตัวชี้วัด	2546	2547	2548	2549**
อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวภาพรวม* (เปรียบเทียบกับกำลังแรงงาน)	0.81	3.62	1.95	1.98
อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติ พม่า* (เปรียบเทียบกับจำนวนแรงงานต่างด้าว รวม 3 สัญชาติ)	85.81	71.72	76.48	78.9
อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติ ลาว* (เปรียบเทียบกับจำนวนแรงงานต่างด้าว รวม 3 สัญชาติ)	7.38	14.00	12.77	11.48
อัตราการจ้างแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติ กัมพูชา* (เปรียบเทียบกับจำนวนแรงงานต่างด้าว รวม 3 สัญชาติ)	6.81	14.28	10.75	9.63

หมายเหตุ : * เป็นข้อมูลรายปี

** ข้อมูลปี 49 เป็นข้อมูล ณ วันที่ 16 ตุลาคม 2549

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุรินทร์	จิรวิสิษฐ์	รองปลัดกระทรวงแรงงาน รักษาการแทน ปลัดกระทรวงแรงงาน
นายชัยวัฒน์	เกิดผล	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

ผู้จัดทำ

นางสาวนุชชา	ศรีธัญญพงศ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัย
นางสาววิจิตต์	สุวรรณบุญชัย	นักวิชาการแรงงาน 8ว
นางสาวบุษกร	จันทร์แจ่มศรี	นักวิชาการแรงงาน 7ว
นางสาวมาลี	จันทร์วัชรังกุล	นักวิชาการแรงงาน 7ว
นางสาวพรพิมล	ตันเจริญผล	นักวิชาการแรงงาน 3
นางสาวลลิตพร	เกสโร	นักวิชาการแรงงาน 3
นางนฤมล	สกุลหรั่ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นายเรืองศักดิ์	รุ่งจินดาชัย	นักวิชาการสถิติ
นางสาวสุนทรี	พูลน้อย	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล
นางสาวปริญธิดา	กิ่งไม้กลาง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
นายวิชานันท์	อุบลฉาย	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล

ขอขอบคุณผู้ร่วมจัดทำ ทุกกรม / สำนักงานประกันสังคม ผู้อำนวยการสำนัก กลุ่มงาน และ
เจ้าหน้าที่ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานรวมถึงหน่วยงานอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้องในการจัดทำสถานการณ์แรงงานของกระทรวงแรงงาน

- ☺ ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานสถานการณ์แรงงานฉบับนี้ เป็นข้อมูลเบื้องต้นหรือค่าประมาณการ
- ☺ ท่านสามารถติดตามรายละเอียดเนื้อหาสถานการณ์แรงงานทุกฉบับได้ที่ www.mol.go.th
- ☺ หากท่านมีข้อสงสัยหรือข้อเสนอแนะประการใด กรุณาติดต่อ กลุ่มงานวิจัย
สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน หมายเลข 0 2232 1418 — 20

วิสัยทัศน์กระทรวงแรงงาน

กระทรวงแรงงานเป็นองค์กรหลักในการบริหารแรงงาน

พัฒนาประชากรให้มียานทำ

มีศักยภาพสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขัน

มีหลักประกันมั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดี